

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

Tredie Række No. 273.

OVERSICHT

OVER

SINDSSYGEASYLERNES VIRKSOMHED

I

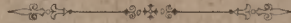
AARET 1895.

(Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1895.)

EFTER DE FRA ASYLERNE INDKOMNE AARSBERETNINGER

UDGIVEN AF

MEDICINALDIREKTØREN.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHHOUG & CO.

1897.

Pris: Kr. 0.50.

Norges officielle Statistik, Tredie Række. (Statistique officielle de la Norvège, troisième série.)

- No. 1—85 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889, S. 22—27.
- 86—146 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Juli 1889—31 December 1891, S. 1—5.
  - 147—206 findes opførte i Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1 Januar 1892—31 December 1894, S. 1—5.
  - 207. Skiftetvæsenet 1892. (*Tableaux des successions et faillites.*)
  - 208. De offentlige Jernbaner 1893/94. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
  - 209. Sindssygeasylernes Virksomhed 1893. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
  - 210. Fattigstatistik 1891. (*Statistique de l'assistance publique.*)
  - 211. Folkemængdens Bevægelse 1891. (*Mouvement de la population.*)
  - 212. Skolestatistik 1891. (*Statistique de l'instruction publique.*)
  - 213. Norges Skibsfart 1893. (*Statistique de la navigation.*)
  - 214. Distriktsfængsler 1893. (*Prisons départementales.*)
  - 215. Norges Sparebanker 1894. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
  - 216. Norges Handel 1894. (*Statistique du commerce.*)
  - 217. Jordbrug og Fædrift 1886—1890. (*Agriculture et élevage du bétail.*)
  - 218. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1893. (*Compte rendu du service vétérinaire et du contrôle de la viande.*)
  - 219. Valgmandsvalgene og Storthingsvalgene 1815—1885. (*Statistique électorale.*)
  - 220. Strafarbejdsanstalter 1892/93. (*Statistique des maisons centrales pénitentiaires.*)
  - 221. Norges Postvæsen 1894. (*Statistique postale.*)
  - 222. Sundhetstilstand og Medicinalforholdene 1892. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
  - 223. Fattigstatistik 1892. (*Statistique de l'assistance publique.*)
  - 224. Skolestatistik 1892. (*Statistique de l'instruction publique.*)
  - 225. Norges Fiskerier 1894. (*Grandes pêches maritimes.*)
  - 226. Den norske Statstelegraf 1894. (*Statistique des télégraphes de l'État.*)
  - 227. Norges kommunale Finantser 1892. (*Finances des communes.*)
  - 228. Socialstatistik. I. Arbejds- og Lønningsforhold ved Skovdrift og Tømmerflodning. (*Statistique du travail. I. Travail forestier et flottage: Organisation et procédés du travail. Salaires.*)
  - 229. Folketællingen i Kongeriget Norge 1 Januar 1891. — Beboede Huse og Husholdninger samt Folkemængde fordelt efter Køn, Alder og egteskabelig Stilling. (*Recensement du 1er Janvier 1891: Maisons habitées et ménages. Population classée par sexe, par âge et par état civil.*)
  - 230. De offentlige Jernbaner 1894/95. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
  - 231. Norges Bergværksdrift 1891, 1892 og 1893. (*Statistique des mines et usines.*)
  - 232. Skiftetvæsenet 1893. (*Tableaux des successions et faillites.*)
  - 233. Civil Retspleie 1893. (*Statistique de la justice civile.*)
  - 234. Folkemængdens Bevægelse 1892. (*Mouvement de la population.*)
  - 235. Rekruteringsstatistik 1894. (*Statistique du recrutement.*)
  - 236. Folketællingen i Kongeriget Norge 1 Januar 1891. — Folkemængde fordelt efter Livsstilling. (*Recensement du 1er Janvier 1891: Population classée par professions.*)
  - 237. Strafarbejdsanstalter 1893/94. (*Statistique des maisons centrales pénitentiaires.*)
  - 238. Kriminalstatistik 1892. (*Statistique de la justice criminelle.*)
  - 239. Sindssygeasylernes Virksomhed 1894. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)
  - 240. Norges Skibsfart 1894. (*Statistique de la navigation.*)

NORGES OFFICIELLE STATISTIK.

Tredie Række No. 273.

OVERSIGT

OVER

SINDSSYGEASYLERNES VIRKSOMHED

I

AARET 1895.

(Statistique des hospices d'aliénés pour l'année 1895.)

EFTER DE FRA ASYLERNE INDKOMNE AARSBERETNINGER

UDGIVEN AF

MEDICINALDIREKTØREN.

KRISTIANIA.

I KOMMISSION HOS H. ASCHEHOUG & CO.

1897.

For Aarene 1884—1894 se Norges officielle Statistik, Tredie Række,
No. 9, 28, 48, 77, 103, 125, 145, 164, 189, 209, 239.

Indholdsfortegnelse.

	Side.
Indledning, Oversigt over Sygepladsene m. v. paa de norske Sindssygeasylers	1
Oversigt over Antallet af de paa Sindssygeasylerne Behandlede, Middelbelæg og Antal Forplejningsdage (Tab. I)	6-7
Forholdet mellem offentlige og private i Sindssygeasylerne Behandlede (Tab. II)	6-7
Interkurrente Sygdomme paa Asylerne (Tab. III)	8
Tilsammen Behandlede (Tab. IV)	9
Tilbageliggende fra 1894 (Tab. V)	10
Indkomne (Tab. VI)	11
Udskrevne helbredede (Tab. VII)	11
Udskrevne i bedret Tilstand (Tab. VIII)	12
Udskrevne uhelbredede (Tab. IX)	12
Døde (Tab. X)	13
Tilbageliggende ved Udgangen af 1895 (Tab. XI)	13
Sygdomsform og Behandlingens Udfald for samtlige Asylers (Tab. XII)	14
Forholdet af Tilbageliggende, Indkomne, Udgaede og Døde til samtlige paa Sindssygeasylerne Behandlede (Tab. XIII)	15
Tiden paa Aaret for de Syges Indlæggelse paa Asylerne (Tab. XIV)	16
Kjøn og Alder ved Indlæggelsen paa Sindssygeasylerne (Tab. XV)	17
Sindssygdommens eller sidste Anfalds Varighed ved Indlæggelsen (Tab. XVI)	17
Dødsårsagerne hos de paa Sindssygeasylerne Døde (Tab. XVII)	18-19
De Indkomnes Hjemstavn (Tab. XVIII)	20-21
De Indkomnes Egteskabsforhold (Tab. XIX)	21
Årsagerne til Sindssygdom hos de Indlagte (Tab. XX)	22-23
De Indkomnes Stand og Stilling (Tab. XXI)	24-25

Table des matières.

	Pag.
Introduction. Données générales sur les hospices d'aliénés de Norvège en 1895	1
Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, indiquant pour chaque hospice le nombre des places et le total des journées d'entretien (Tab. I)	6-7
Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, indiquant le nombre des aliénés indigents et celui appartenant aux classes aisées (Tab. II)	6-7
Cas des maladies intercurrentes dans les hospices d'aliénés (Tab. III)	8
Nombre des aliénés traités dans les hospices (Tab. IV)	9
Nombre des aliénés en traitement dans les hospices au 1er janvier 1895 (Tab. V)	10
Nombre des entrées dans les hospices d'aliénés (Tab. VI)	11
Nombre des sorties en état de guérison (Tab. VII)	11
Nombre des sorties en état d'amélioration (Tab. VIII)	12
Nombre des sorties en état du non guérison (Tab. IX)	12
Nombre des décès dans les hospices d'aliénés (Tab. X)	13
Nombre des aliénés restés en traitement au 31 décembre 1895 (Tab. XI)	13
Répartition par formes de la maladie et résultat du traitement (Tab. XII)	14
Rapport du nombre des sorties et des décès comparé au total des aliénés traités dans les hospices d'aliénés (Tab. XIII)	15
Tableau des entrées dans les hospices réparties par mois (Tab. XIV)	16
Répartition des aliénés par âge et par sexe lors de leur admission dans les hospices (Tab. XV)	17
Durée de la maladie ou du dernier accès lors de l'admission des aliénés (Tab. XVI)	17
Causes de décès indiquées pour les aliénés décédés dans les hospices (Tab. XVII)	18-19
Tableau des entrées réparties par domicile des aliénés (Tab. XVIII)	20-21
Tableau des entrées réparties par état civil (Tab. XIX)	21
Tableau des entrées dans les hospices d'aliénés réparties par cause présumée de la maladie (Tab. XX)	22-23
Tableau des entrées réparties par profession et par condition sociale (Tab. XXI)	24-25

	Side.		Pag.
Oversigt over Anvendelsen af Indespærring (Tab. XXII).....	24-25	Relevé de l'application de reclusion (Tab. XXII).....	24-25
Middeltallet af daglig arbejdende Syge i Asylerne (Tab. XXIII).....	26-27	Nombre moyen par jour des aliénés occupés au travail dans les divers hospices (Tab. XXIII).....	26-27
Extrakt af Regnskaberne for Gaustad, Eg og Rotvold Asyl for Regnskabsaaret ¹ / ₇ 1894— ³⁰ / ₆ 1895.....	28	Tableau des recettes et des dépenses des établissements d'aliénés de Gaustad, d'Eg et de Rotvold ¹ / ₇ 1894— ³⁰ / ₆ 1895.....	28

Uddrag af Aarsberetningen for Gaustad Sindssygeasyl.....	29	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Gaustad.....	29
Uddrag af Aarsberetningen for Kristiania Sindssygeasyl.....	29	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Kristiania.....	29
Oversigt over Kristiania Sindssygeasyls økonomiske Tilstand ved Udgangen af Aaret.....	44	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Kristiania.....	44
Uddrag af Aarsberetningen for Oslo Sindssygeasyl.....	46	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés d'Oslo.....	46
Extrakt af Regnskabet for Oslo Sindssygeasyl.....	48	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés d'Oslo.....	48
Uddrag af Aarsberetningen for Eg Sindssygeasyl.....	49	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés d'Eg.....	49
Uddrag af Aarsberetningen for Newengårdens Sindssygeasyl.....	53	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Newengården.....	53
Extrakt af Regnskabet for Newengårdens Sindssygeasyl.....	63	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Newengården.....	63
Uddrag af Aarsberetningen for Rosenbergs Sindssygeasyl.....	65	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Dr. Rosenberg.....	65
Oversigt over Rosenbergs Sindssygeasyls økonomiske Tilstand ved Udgangen af Aaret.....	71	Sommaire des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Dr. Rosenberg.....	71
Uddrag af Aarsberetningen for Møllendals Sindssygeasyl.....	71	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Møllendal.....	71
Uddrag af Aarsberetningen for Trondhjems Hospitalsstiftelses Sindssygeasyl.....	73	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Trondhjem.....	73
Oversigt over Trondhjems Hospitalsstiftelses Sindssygeasyls Indtægter og Udgifter.....	74	Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Trondhjem.....	74
Uddrag af Aarsberetningen for Rotvold Sindssygeasyl.....	76	Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Rotvold.....	76
Anhang:		Annexe:	
Beretning om Trondhjems Kriminalasyls Anlæg.....	83	Rapport sur l'asile d'aliénés criminels de Trondhjem.....	83
Extrakt af Regnskabet for Kriminalasylet i Trondhjem for Regnskabsaaret ¹ / ₇ 1894— ³⁰ / ₆ 1895.....	85	Tableau des recettes et des dépenses de l'asile d'aliénés criminels ¹ / ₇ 1894— ³⁰ / ₆ 1895.....	85

Oversigt

over Sindssygeasylernes Virksomhed i 1895.

Antallet af Sindssygeasylør var 11, idet *Kriminalasylet* i Trondhjem (16 Pladse) traadte i Virksomhed 1ste Februar 1895. Da tillige den nyoprettede Landbrugskoloni ved Rotvold Asyl (15 Pladse) blev taget i Brug i Løbet af Aaret, var Antallet af Sygepladse steget til 1549 (Aaret forud 1518).

Asylerne var:

Gaustad, Statsasyl ved Kristiania med 330 Pladse, Halvdelen for hvert Kjøen.

Kristiania kommunale Asyl med 120 Pladse, 76 for Mænd og 44 for Kvinder.

Oslo Asyl i Kristiania med 40 Pladse, kun for Kvinder.

Kristiansands kommunale Asyl med 21 Pladse.

Eg, Statsasyl i Kristiansand med 230 Pladse, Halvdelen for hvert Kjøen.

Newengaarden, kommunalt Asyl i Bergen med 224 Pladse, Halvdelen for hvert Kjøen.

Rosenbergs Asyl, privat, i Bergen med 175 Pladse, 120 for Mænd og 55 for Kvinder.

Møllendals Asyl, privat, ved Bergen med 56 Pladse, omtrent Halvdelen for hvert Kjøen.

Trondhjems Hospitalsstiftelses Asyl, kommunalt, med 82 Pladse.

Rotvold, Statsasyl ved Trondhjem med 255 Pladse, 135 for Mænd (hvoraf 15 i Landbrugskolonien) og 120 for Kvinder.

Kriminalasylet i Trondhjem med 16 Pladse, kun for Mænd.

Tabel I giver en Oversigt over *Asylernes Virksomhed*, Behandlingens Udfald, Forpleiningsdagens Antal m. m.

I 1895 indlagdes 771 Personer, 68 mindre end Aaret forud.

Forholdet af Indlæggelser til Antallet af Sygepladse for samtlige Asyler (1549) udgjorde 49,8 pCt. og var for hvert Asyl følgende:

Gaustad	66,7 pCt.	Oslo	22,5 pCt.
Kriminalasylet	62,5 —	Rosenberg	20,6 —
Rotvold	62,4 —	Trondhjem	18,3 —
Eg	60,0 —	Møllendal	17,9 —
Newengaarden	58,9 —	Kristiansand	9,5 —
Kristiania	33,3 —		

Forholdet mellem *Mænd* og *Kvinder* sees af følgende Sammenstilling:

	Mænd.	Kvinder.
Tilbageliggende fra 1894	52,9 pCt.	47,1 pCt.
Indkomne i 1895	53,8 —	46,2 —
Tilsammen behandlede	53,2 —	46,8 —
Udgaæde og døde	51,9 —	48,1 —
Tilbageliggende ved Udgangen af 1895	53,9 —	46,1 —

Forholdet af Tilbageliggende, Indkomne, Udgaæde og Døde til samtlige Behandlede ved de enkelte Asyls sees af Tabel XIII.

Af de *Udgaæde* og *Døde* udskreves 28,0 pCt. helbredet, 24,3 pCt. bedret, 28,4 pCt. uhelbredet, 2,3 pCt. efter afgiven Erklæring og 17,0 pCt. døde.

Forpleiningsdagens Antal udgjorde 580 090 eller gennemsnitlig for hver af samtlige behandlede 246,6 Dage (i 1894: 238,4 Dage, i 1893: 241,8 Dage).

Middeltal af daglig behandlede Syge var 1589,1 (i 1894: 1566,0, i 1893: 1551,0).

Antallet af de for *Fattigvæsners* og *Privates* Regning behandlede Syge sees af Tabel II.

For det Offentliges Regning forpleiedes 84,4 pCt., for Privates 15,6 pCt.

Sundhedstilstanden har i det hele været god. Paa *Eg* Asyl angrebes 2 af Betjeningen af Diferi og indlagdes paa Byens Epidemilasaret. Paa *Rotvold* var Sundhedstilstanden mindre god den første Del af Aaret (13 Dødsfald i 1ste Kvartal), men var senere ganske bra. Til de i forrige Beretning omtalte 5 Tilfælde af Tyfoidefeber kom endnu ét i Begyndelsen af Aaret.

Dødsaaersagerne og *de Dødes Alder* sees af Tabel XVII.

Den hyppigste Dødsaaersag var Tuberkulose, som udgjorde 32,6 pCt. af samtlige kjendte Dødsfald; 18,6 pCt. skyldtes Lungetuberkulose alene.

Tabel XIV viser Fordelingen af *de Indkomne paa de enkelte Maanedes*, som efter Hyppigheden af Indlæggelser faar følgende Orden:

August	90	April	64	December	57
Juni	82	Mai	63	Februar	55
Marts	69	Oktober	63	September	52
Januar	65	Juli	62	November	46

Der indlagdes flest i 2det Kvartal (209); derefter kom 3die Kvartal med 204, 1ste Kvartal med 189 og 4de Kvartal med 166 Indlæggelser.

3 Personer indlagt til Observation er ikke medregnet.

De *Indkomnes Alder* (Tabel XV) kjendes for 759 (idet 7 Personer indlagt til Observation ikke er medregnet og Alderen er uopgivet for 5). Heraf var:

6,3 pCt. mellem 10—20 Aar.	11,9 pCt. mellem 50—60 Aar.
26,9 — — 20—30 —	7,6 — — 60—70 —
25,6 — — 30—40 —	2,0 — — 70—80 —
19,6 — — 40—50 —	0,1 — — 80—90 —

Sygdommens eller det sidste Anfalds Varighed ved Indlæggelsen (Tabel XVI) er opgivet for 764, idet 7 Personer indlagt til Observation ikke er medregnet. Den var for:

37,2 pCt. under $\frac{1}{2}$ Aar,
7,6 — fra $\frac{1}{2}$ —1 —,
7,7 — fra 1—2 —,
31,7 — fra 2 Aar og derover,
14,8 — ukjendt eller uopgivet.

De *Indkomnes Hjemstavn* (Tabel XVIII) anføres for 751, idet 7 Personer indlagt til Observation ikke er medregnet, og Hjemstavn er ukjendt for 13. 65,5 pCt. var fra Landdistrikterne, 33,7 pCt. fra Byerne og 0,8 pCt. hjemmehørende i Sverige.

De *Indkomnes Egteskabsforhold* (Tabel XIX) kjendes for 768, hvoraf 57,3 pCt. var ugifte, 35,3 pCt. var gifte og 7,4 pCt. i Enkestand. 3 Personer indlagt til Observation er ikke medregnet.

En Sammenstilling af de opgivne *Aarsager til Sindssygdommen* hos de Indkomne er givet i Tabel XX. 12 Personer indlagt til Observation er ikke medregnet, heller ikke 5 Gjenindlæggelser fra Rotvold Asyl. Af 754 Indkomne kjendes ingen Aarsag for 219 eller 29,0 pCt. Blandt de andre 535 findes *arveligt Anlæg* overhovedet hos 314 eller 58,7 pCt., som eneste kjendt Aarsag hos 247 eller 46,2 pCt. Drik er anført hos 45 eller 8,4 pCt., Syfilis hos 32 eller 6,0 pCt.

Om *Stand og Stilling* (Tabel XXI) haves Opgave for 764 (idet 7 Personer indlagt til Observation ikke er medregnet). Af disse tilhørte:

32,1 pCt. Bonde-, Husmands- og Inderststanden,
18,2 — Arbejderstanden,
12,2 — Haandværkerstanden,
10,6 — Tjenerstanden,
8,0 — Sømandsstanden.

Indespærring opgives at have været anvendt paa de i Tabel XXII opførte 7 Asyler i tilsammen 2485,7 Dage eller 6,0 Timer pr. 100 Forplejningsdage, deraf 26,1 Dage i de 3 Statsasyler og 2453,3 Dage i de to private Asyler. Bedømmelsen af, hvad man behøver at opføre som Indespærring, er dog neppe ensartet ved alle Asyler.

Tvangstroie anvendtes i «ubestemt» Tid i Kristiansands Asyl paa en Idiot med Tilbøielighed til Sønderrivning, dog saaledes at Armene var løse.

I *Kriminalasylet* har en enkelt i høi Grad farlig og voldsom Forbryder baaret de samme Jern som under Opholdet i Strafanstalten. Glat Celle har som Korrektionsmiddel været anvendt 5 Gange paa 3 Personer og ordinær Celle 1 Gang. Momentant koldt Bad har en enkelt Gang været bragt i Anvendelse overfor en Patient med Ødelæggelseslyst.

Arbeidsvirksomheden blandt de Sindssyge er anført i Tabel XXIII.

Efter «Forklaringer til Statsregnskabet, Budgetaaret 1894—1895» meddeles i Tabel XXIV Extrakt af de 3 Statsasylers Regnskab og S. 85 Kriminalasylets Regnskab for samme Tidsrum.

Den *psykiatriske Klinik* paa Gaustad Asyl afholdtes i 1ste Semester 1895 for 27 medicinske Studerende.

Tabeller.

Tabel I. Oversigt over Antallet af de

Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, indiquant pour chaque

Asyl.	Tilbageiggende ved Udgangen af 1894.			Indkomne i 1895.			Tilsammen Behandlede i 1895.			Ud-					
	Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		helbredede.			bedrede.		
		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.	Tils.	Deraf		Tils.	Deraf	
											Md.	Kv.		Md.	Kv.
Gaustad.....	324	168	156	220	120	100	544	288	256	67	29	38	43	31	12
Kristiania.....	112	71	41	40	23	17	152	94	58	7	2	5	9	6	3
Oslo.....	40	-	40	9	-	9	49	-	49	1	-	1	4	-	4
Kristiansand.....	25	12	13	2	1	1	27	13	14	-	-	-	-	-	-
Eg.....	268	142	126	138	74	64	406	216	190	43	20	23	18	9	9
Newengaarden.....	234	117	117	132	67	65	366	184	182	42	20	22	73	30	43
Rosenberg.....	171	120	51	36	21	15	207	141	66	7	3	4	4	4	-
Møllendal.....	65	34	31	10	5	5	75	39	36	3	3	-	3	3	-
Trondhjem.....	91	45	46	15	8	7	106	53	53	7	4	3	4	2	2
Rotvold.....	251	128	123	159	86	73	410	214	196	36	19	17	28	14	14
Kriminalasylet.....	-	-	-	10	10	-	10	10	-	1	1	-	-	-	-
Tilsammen	1581	837	744	771	415	356	2352	1252	1100	214	101	113	186	99	87

Tabel II. Forholdet mellem offentlige og

Tableau du mouvement des hospices d'aliénés, indiquant le nombre

Asyl.	Tilbageiggende fra 1894.						Indkomne i 1895.						Tils. Behand-		
	Fattige.			Private.			Fattige.			Private.			Fattige.		
	Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf	
		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.
Gaustad ¹⁾	239	119	120	85	51	34	149	79	70	71	41	30	388	198	190
Kristiania.....	112	71	41	-	-	-	40	23	17	-	-	-	152	94	58
Oslo.....	31	-	31	9	-	9	6	-	6	3	-	3	37	-	37
Kristiansand.....	23	10	13	2	2	-	2	1	1	-	-	-	25	11	14
Eg ²⁾	235	123	112	33	19	14	99	49	50	39	25	14	334	172	162
Newengaarden ³⁾	205	97	108	29	20	9	94	46	48	38	21	17	299	143	156
Rosenberg ⁴⁾	162	111	51	9	9	-	35	21	14	1	-	1	197	132	65
Møllendal.....	63	32	31	2	2	-	10	5	5	-	-	-	73	37	36
Trondhjem.....	83	41	42	8	4	4	14	7	7	1	1	-	97	48	49
Rotvold.....	227	117	110	24	11	13	145	78	67	14	8	6	372	195	177
Kriminalasylet.....	-	-	-	-	-	-	10	10	-	-	-	-	10	10	-
Tilsammen	1380	721	659	201	118	83	604	319	285	167	96	71	1984	1040	944

1) 10 Mænd og 6 Kvinder er i Aarets Løb gaaet over fra privat til offentlig Forpleining.

2) 4 — « 2 — — « — — « — — « —

3) 10 — « 2 — — « — — « — — « —

4) 1 — — — — « — — « — — « —

paa Sindssygeasylet Behandlede.

hospice le nombre des places et le total des journées d'entretien.

gaaede									Døde.			Tilsammen Udgaede og Døde.			Tilbageliggende ved Udgangen af 1895.			Middelbelæg.	Antal Forpleiningsdage.
uhelbredede.			efter afgiven Erklæring.			Døde.			Tilsammen Udgaede og Døde.			Tilbageliggende ved Udgangen af 1895.							
Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf						
	Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.					
52	25	27	7	5	2	42	20	22	211	110	101	333	178	155	341,5	124 657			
9	8	1	1	1	-	13	11	2	39	28	11	113	66	47	111,6	40 749			
-	-	-	-	-	-	4	-	4	9	-	9	40	-	40	40,6	14 815			
2	-	2	-	-	-	1	1	-	3	1	2	24	12	12	24,3	8 885			
68	35	33	4	3	1	14	7	7	147	74	73	259	142	117	259,8	94 804			
15	11	4	1	1	-	13	7	6	144	69	75	222	115	107	226,0	82 503			
2	2	-	-	-	-	15	11	4	28	20	8	179	121	58	174,4	63 644			
1	1	-	-	-	-	3	-	3	10	7	3	65	32	33	65,6	23 997			
4	2	2	-	-	-	1	-	1	16	8	8	90	45	45	87,8	32 065			
64	30	34	5	5	-	24	11	13	157	79	78	253	135	118	252,2	92 047			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	9	9	-	5,3	1 924			
217	114	103	18	15	3	130	68	62	765	397	368	1587	855	732	1 589,1	580 090			

private i Sindssygeasylet Behandlede.

des aliénés indigents et celui appartenant aux classes aisées.

lede i 1895.			Udgaede.						Døde.						Tilbageliggende ved Udgangen af 1895.					
Private.			Fattige.			Private.			Fattige.			Private.			Fattige.			Private.		
Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf		Tils.	Deraf	
	Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.		Md.	Kv.
156	92	64	120	65	55	49	25	24	33	13	20	9	7	2	251	130	121	82	50	32
-	-	-	26	17	9	-	-	-	13	11	2	-	-	-	113	66	47	-	-	-
12	-	12	4	-	4	1	-	1	4	-	4	-	-	-	29	-	29	11	-	11
2	2	-	2	-	2	-	-	-	1	1	-	-	-	-	22	10	12	2	2	-
72	44	28	100	49	51	33	18	15	11	4	7	3	3	-	229	123	106	30	19	11
67	41	26	104	48	56	27	14	13	10	5	5	3	2	1	196	99	97	26	16	10
10	9	1	11	7	4	2	2	-	14	11	3	1	-	1	173	115	58	6	6	-
2	2	-	6	6	-	1	1	-	3	-	3	-	-	-	64	31	33	1	1	-
9	5	4	12	6	6	3	2	1	1	1	1	-	-	-	84	42	42	6	3	3
38	19	19	123	62	61	10	6	4	22	9	13	2	2	-	227	124	103	26	11	15
-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	9	-	-	-	-
368	214	154	509	261	248	126	68	58	112	54	58	18	14	4	1397	749	648	190	108	82

1 Mand fra offentlig til privat; i 8 Tilfælde blev Udgifterne delvis udredet af Private.

Tabel III. Interkurrente Sygdomme paa Asylerne i 1895.

Cas des maladies intercurrentes dans les hospices d'aliénés.

Sygdom.	Ialt behandlede Tilfælde.			Gaustad.		Oslo.	Kristiansand.		Eg.		Newen-gaarden.		Rotvold.	
	Tils.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Abscessus, furunculus, phlegmone	18	6	12	-	2	-	-	-	2	-	-	-	4	10
Anaemia	2	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Angina follicularis	15	2	13	1	4	-	-	-	1	4	-	-	-	5
Catarrhus	15	6	9	-	-	-	-	-	5	1	-	-	1	8
Combustio	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Cystitis	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Diarrhoea, Gastro-Enteritis	108	33	75	11	24	2	1	1	6	9	7	15	32	
Diarrhoea chronica	2	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Diphtheria	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Empyema	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Erysipelas	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1
Fractura	3	1	2	-	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-
Gastritis	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Haematuria	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Haemoptysis	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Hernia incarcerata	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Icterus	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Infarcta pulmon.	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Keratitis	3	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Luxatio humeri	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
Lymphangitis	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Menorrhagia	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Nephritis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Othæmatoma	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Otitis post influenzam	2	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Parotitis	2	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pericarditis	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Periostitis tuberculosa	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Pleuritis	5	3	2	-	-	-	-	-	1	-	-	-	2	2
Pneumonia	8	6	2	4	1	-	-	-	-	-	1	-	1	1
Prolapsus ani	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Pyæmia	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Retentio urinae	6	5	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	4	1
Rheumatismus acut.	2	1	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
Scabies	2	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Stomatitis	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Synovitis bursae præpatell.	1	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Tendovaginitis	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tuberculosis	8	3	5	-	-	-	-	-	1	4	2	1	-	-
Typhus abdominalis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Ulcera cruris	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Varicellæ	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Vulnera	5	3	2	-	-	-	-	-	3	2	-	-	-	-
Tilsammen	240	98	142	24	37	6	1	1	27	24	7	9	39	65

Tabel IV. Tilsammen Behandlede.

Nombre des aliénés traités dans les hospices.

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.	Kristiansand.		Eg.		Newengaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		Kriminal- asylet.
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	
		Md.	Kv.																				
Melancholia	406	164	242	61	83	3	5	9	-	2	13	42	20	29	7	6	5	4	7	11	47	51	1
Mania	317	122	195	52	76	4	-	13	-	1	10	18	7	6	9	15	12	14	2	9	26	43	-
Amentia	133	44	89	-	1	3	7	-	-	-	9	29	14	27	-	2	-	-	1	1	17	22	-
Dementia	759	460	339	88	41	23	15	22	12	11	72	33	69	68	104	34	18	17	23	21	49	37	2
Paranoia	266	161	105	14	14	19	14	1	-	-	52	36	21	17	5	4	1	-	7	3	36	16	6
Insania periodica	88	40	48	-	-	6	5	-	-	-	20	13	5	12	-	1	-	-	-	-	9	17	-
— epileptica	55	42	13	8	1	6	-	2	-	-	3	2	8	4	6	1	1	-	5	3	5	-	-
— hysterica	73	12	61	11	31	-	1	-	-	-	11	1	7	-	1	-	-	-	1	-	9	-	-
— hypochondrica	12	11	1	3	-	-	-	-	-	-	2	-	4	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-
— degenerativa	42	29	13	-	-	8	4	-	-	-	6	3	7	4	1	1	1	1	2	-	3	-	1
Alcoholismus	30	30	-	13	-	1	-	-	-	-	8	-	5	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-
Paralysis generalis	60	51	9	12	1	14	6	-	-	-	8	-	7	1	3	-	-	-	1	-	6	1	-
Vitia organica cerebri	5	4	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Idiotia	81	60	21	17	6	6	1	2	1	-	9	2	13	5	5	1	1	-	5	4	3	-	-
Til Observation	25	22	3	8	2	1	-	-	-	-	4	1	2	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-
Tilsammen	2352	1252	1100	288	256	94	58	49	13	14	216	190	184	182	141	66	39	36	53	53	214	196	10

Tabel V. Tilbageliggende ved Udgangen af 1894.

Nombre des aliénés en traitement dans les hospices au 1er janvier 1895.

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gautstad.		Kristiania ¹⁾ .		Oslo.	Kristiansand.		Eg.	Newengården.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		Kriminal- asylet.	
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.		Kv.
		Md.	Kv.																				
Melancholia	245	96	149	31	49	2	3	8	-	2	8	25	8	19	7	6	5	3	7	7	28	27	-
Mania	226	77	149	25	51	3	-	11	-	1	9	16	3	5	9	11	10	10	2	8	16	36	-
Amentia	50	23	27	-	-	1	1	-	-	-	5	10	7	7	-	-	-	-	1	1	9	8	-
Dementia	597	356	241	57	24	21	14	18	11	10	60	29	47	54	90	29	15	17	22	19	33	27	-
Paranoia	181	112	69	10	7	16	11	-	-	-	36	25	17	12	1	1	1	-	4	3	27	10	-
Insania periodica	38	14	24	-	-	6	4	-	-	-	3	7	3	4	-	1	-	-	-	-	2	8	-
— epileptica	47	34	13	6	1	5	-	2	-	-	2	2	5	4	5	1	1	-	5	3	5	-	-
— hysterica	45	7	38	7	18	-	-	-	-	-	-	7	-	5	-	1	-	-	-	1	-	6	-
— hypochondrica	7	6	1	3	-	-	-	-	-	-	1	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— degenerativa	23	15	8	-	-	3	3	-	-	-	2	3	7	1	-	-	1	1	1	-	1	-	-
Alcoholismus	14	14	-	7	-	-	-	-	-	-	3	-	2	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Paralysis generalis	31	26	5	6	-	8	4	-	-	-	4	-	3	-	3	-	-	-	-	-	2	1	-
Vitia organica cerebri	4	3	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Idiotia	60	42	18	10	5	5	1	1	1	1	7	2	10	4	4	1	1	-	3	4	1	-	-
Til Observation	13	12	1	5	1	1	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Tilsammen	1581	837	744	168	156	71	41	40	12	13	142	126	117	117	120	51	34	31	45	46	128	123	-

¹⁾ 1 Kvinde, der i forrige Aars Beretning stod opført under Paranoia, er overført til Melancholia.

Tabel VI. Indkomne.

Nombre des entrées dans les hospices d'aliénés.

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gautstad.		Kristiania.		Oslo.	Kristiansand.		Eg.		Newen-gaarden.		Rosen-berg.		Møllen-dal.		Trond-hjem.		Rotvold.		Krimi-nal-asylet.	
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	
		Md.	Kv.																					
Melancholia	161	68	93	30	34	1	2	1	-	-	5	17	12	10	-	-	-	1	-	4	19	24	1	
Mania	91	45	46	27	25	1	-	2	-	-	1	2	4	1	-	4	2	4	-	1	10	7	-	
Amentia	83	21	62	- ¹⁾	1	2	6	-	-	-	4	19	7	20	-	2	-	-	-	-	-	8	14	-
Dementia	162	104	58	31	17	2	1	4	1	1	12	4	22	14	14	5	3	-	1	2	16	10	2	
Paranoia	85	49	36	4	7	3	3	1	-	-	16	11	4	5	4	3	-	-	3	-	9	6	6	
Insania periodica	50	26	24	-	-	-	1	-	-	-	17	6	2	8	-	-	-	-	-	-	7	9	-	
— epileptica	8	8	-	2	-	1	-	-	-	-	1	-	3	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
— hysterica	28	5	23	4	13	-	1	-	-	-	4	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	
— hypochondrica	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	
— degenerativa	19	14	5	-	-	5	1	-	-	-	4	-	3	1	1	-	-	1	-	2	2	-	1	
Alcoholismus	16	16	-	6	-	1	-	-	-	-	5	-	3	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Paralysis generalis	29	25	4	6	1	6	2	-	-	-	4	-	4	1	-	-	-	-	1	-	4	-	-	
Vitia organica cerebri	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	
Idiotia	21	18	3	7	1	1	-	1	-	-	2	-	3	1	1	-	-	-	2	-	2	-	-	
Til Observation	12	10	2	3	1	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	
Tilsammen	771	415	356	120	100	23	17	9	1	1	74	64	67	65	21	15	5	5	8	7	86	73	10	

¹⁾ Fra Asylet opført under Diagnosen: Deliria; indkom moribund i Endestadiet af Tuberculosis pulmon. et intestin.

Tabel VII. Udskrevne helbredede.

Nombre des sorties en état de guérison.

Melancholia	70	29	41	7	17	-	1	1	-	-	1	7	8	8	1	-	-	1	2	10	5	-	
Mania	60	29	31	19	18	1	-	-	-	-	2	3	3	2	2	-	-	-	1	2	5	-	
Amentia	46	17	29	-	-	-	4	-	-	-	4	8	6	10	-	-	-	-	-	7	7	-	
Paranoia	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	
Insania periodica	16	11	5	-	-	-	-	-	-	11	4	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
— epileptica	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	
— hysterica	8	1	7	1	3	-	-	-	-	-	2	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	
— hypochondrica	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— degenerativa	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	
Alcoholismus	9	9	-	2	-	1	-	-	-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Idiotia	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	
Tilsammen	214	101	113	29	38	2	5	1	-	-	20	23	20	22	3	4	3	-	4	3	19	17	1

Tabel VIII. Udskevne Bedrede.

Nombre des sorties en état d'amélioration.

Sygdom.	Samtlige Asyler.			Gautstad.		Kristiania.		Oslo.	Kristiansand.		Eg.		Newengaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		Kriminal-asylet.
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.
		Md.	Kv.																				
Melancholia	37	13	24	3	5	1	-	1	-	-	4	4	9	1	-	-	-	1	1	3	4	-	
Mania	16	8	8	1	3	-	-	1	-	-	1	1	2	1	-	-	-	-	-	4	1	-	
Amentia	11	5	6	-	-	-	1	-	-	-	1	1	2	-	-	2	-	-	-	1	3	-	
Dementia	43	24	19	10	-	-	-	2	-	-	1	1	12	16	1	-	-	-	-	-	-	-	
Paranoia	14	10	4	2	-	-	-	-	-	-	1	1	4	3	-	-	-	-	1	-	2	-	
Insania periodica	18	6	12	-	-	1	1	-	-	-	1	1	5	-	-	-	-	-	-	4	5	-	
— epileptica	5	4	1	1	-	1	-	-	-	-	1	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
— hysterica	9	2	7	1	3	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	
— hypochondrica	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
— degenerativa	10	7	3	-	-	3	1	-	-	-	-	3	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Alcoholismus	4	4	-	2	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Paralysis generalis	3	3	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Vitia organica cerebri	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Idiotia	13	11	2	7	1	-	-	-	-	-	1	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tilsammen	186	99	87	31	12	6	3	4	-	-	9	9	30	43	4	-	3	-	2	2	14	14	-

Tabel IX. Udskevne Uhelbredede.

Nombre des sorties en état de non guérison.

Melancholia	33	11	22	2	7	-	1	-	-	-	1	7	-	-	-	-	-	-	1	-	7	7	-
Mania	29	7	22	2	8	1	-	-	-	-	1	6	1	1	-	-	-	-	-	-	2	7	-
Amentia	8	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	1	4	1	-
Dementia	76	47	29	16	6	4	-	-	2	16	7	3	2	1	-	1	-	-	-	-	6	12	-
Paranoia	33	19	14	1	1	2	-	-	-	9	8	1	-	-	-	-	-	-	1	-	5	5	-
Insania periodica	6	5	1	-	-	-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
— epileptica	5	4	1	2	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
— hysterica	6	-	6	-	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
— hypochondrica	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
— degenerativa	5	4	1	-	-	-	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Alcoholismus	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	4	3	1	-	-	-	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Vitia organica cerebri	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Idiotia	9	6	3	2	2	1	-	-	-	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	217	114	103	25	27	8	1	-	-	2	35	33	11	4	2	-	1	-	2	2	30	34	-

Tabel. X. Døde.

Nombre des décès dans les hospices d'aliénés.

Sygdom.	Samtlige Asyler.		Gaugstad.		Kristi-ania.		Oslo.	Kristi-ansand.		Eg.		Newen-gaarden.		Rosen-berg.		Møllen-dal.		Trond-hjem.		Rotvold.		Krimi-nal-asylet.	
	Tils.	Deraf		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	
		Md.	Kv.																				
Melancholia	33	10	23	6	11	-	-	-	-	-	2	-	2	-	1	-	-	-	-	-	4	7	-
Mania	15	3	12	1	6	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	1	4	-
Amentia	9	2	7	-	1 ¹⁾	1	-	-	-	1	3	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
Dementia	30	21	9	6	2	-	-	2	1	2	1	1	1	9	-	2	-	-	-	-	2	1	-
Paranoia	5	2	3	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Insania epileptica	6	5	1	-	-	2	-	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
— hysterica	2	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
— degenerativa	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Alcoholismus	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	23	20	3	5	-	7	2	-	-	3	-	3	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Vitia organica cerebri	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Idiotia	3	2	1	-	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	130	68	62	20	22	11	2	4	1	-	7	7	7	6	11	4	-	3	-	1	11	13	-

1) Fra Asylet opført under Diagnosen: Deliria; indkom moribund i Endestadiet af Tuberculosis pulmon. et intestin.

Tabel XI. Tilbageliggende ved Udgangen af 1895.

Nombre des aliénés restés en traitement au 31 décembre 1895.

Melancholia	233	100	133	1 ¹⁾ 42	44	2	3	7	-	2	11	22	8	10	5	5	4	4	4	8	23	28	1
Mania	202	78	124	1 ¹⁾ 32	43	2	-	11	-	1	9	9	2	-	5	12	9	14	2	8	17	26	-
Amentia	63	18	45	-	2	2	2	-	-	-	3	17 ³⁾	7	14	-	2	-	-	1	-	5	10	-
Dementia	602	363	239	1 ¹⁾ 54	31	19	15	18	11	9	53	24 ³⁾	52	49	93	34	15	15	23	20	41	24	2
Paranoia	213	130	83	1 ¹⁾ 11	12	17	14	-	-	-	42	26	16	14	5	3	1	-	4	3	28	11	6
Insania periodica	48	18	30	-	-	5	4	-	-	5	7	5	7	-	-	-	-	-	-	-	3	12	-
— epileptica	38	28	10	5	1	3	-	2	-	1	2	4	3	6	-	-	1	-	4	2	4	-	-
— hysterica	48	9	39	9	21	-	1	-	-	-	6	-	4	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-
— hypochondrica	8	7	1	2	-	-	-	-	-	-	-	4	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
— degenerativa	25	17	8	-	-	5	3	-	-	5	2	3	2	-	1	1	1	-	2	1	-	-	-
Alcoholismus	17	17	-	8	-	-	-	-	-	2 ²⁾ 4	-	3 ³⁾	2	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-
Paralysis generalis	30	25	5	1 ¹⁾ 5	1	7	4	-	-	2 ²⁾ 2	-	3	-	2	-	-	-	-	1	-	5	-	-
Vitia organica cerebri	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Idiotia	56	41	15	8	2	4	1	2	1	2 ²⁾ 7	2	9	3	4	1	1	-	4	4	3	-	-	
Til Observation	3	3	-	1 ¹⁾ 1	-	-	-	-	-	2 ²⁾ -	-	3 ³⁾ -	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-
Tilsammen	1587	855	732	178	155	66	47	40	12	12	142	117	115	107	121	58	32	33	45	45	135	118	9

1) Til Mania er overført 2 Md. og 2 Kv. fra Dementia, 1 Kv. fra Paranoia og 1 Md. indlagt til Observation; til Dementia er overført 1 Kv. fra Mania og 1 Md. indlagt til Observation; 1 Md. er overført fra Melancholia til Paranoia, 1 Kv. fra Dementia til Melancholia og 1 Md. fra Dementia til Paralysis generalis. 2) 1 Md. er overført fra Paralysis generalis til Alcoholismus og 1 Md., indlagt til Observation, overført til Idiotia. 3) 1 Md. er overført fra Dementia til Amentia og 1 Md., indlagt til Observation, er overført til Alcoholismus.

Tabel XII. Sygdomsform og Behandlingens Udfald for samtlige Sindssygeasyler.

Répartition par formes de la maladie et résultat du traitement.

Sygdom.	Tilbage- liggende fra Aaret 1894.		Indkomne i Aaret 1895.		Tilsammen behandlede.			Udgaaede								Døde.		Tilbage- liggende ved Ud- gangen af 1895.		Procentforhold til					
								hel- bredede.		bedrede.		uhel- bredede.		efter af- given Er- klæring.						samtlige for samme Sygdom Behand- lede.			samtlige		
	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Helbre- dede.	Bedrede.	Uhel- bredede.	Døde.	Behand- lede.	Ind- komne.
Melancholia.....	96	149	68	93	406	164	242	29	41	13	24	11	22	-	-	10	23	100	133	17,2	9,1	8,1	8,1	17,3	20,9
Mania.....	77	149	45	46	317	122	195	29	31	8	8	7	22	-	-	3	12	78	124	18,9	5,0	9,1	4,7	13,5	11,8
Amentia.....	23	27	21	62	133	44	89	17	29	5	6	5	3	-	-	2	7	18	45	34,6	8,3	6,0	6,8	5,7	10,8
Dementia.....	356	241	104	58	759	460	299	-	-	24	19	47	29	-	-	21	9	363	239	-	5,7	10,0	4,0	32,3	21,0
Paranoia.....	112	69	49	36	266	161	105	1	-	10	4	19	14	-	-	2	3	130	83	0,4	5,3	12,4	1,9	11,3	11,0
Insania periodica....	14	24	26	24	88	40	48	11	5	6	12	5	1	-	-	-	-	18	30	18,2	20,5	6,8	-	3,7	6,5
— epileptica....	34	13	8	-	55	42	13	1	-	4	1	4	1	-	-	5	1	28	10	1,8	9,1	9,1	10,9	2,3	1,0
— hysterica....	7	38	5	23	73	12	61	1	7	2	7	-	6	-	-	2	9	39	11,0	12,3	8,2	2,7	3,1	3,6	
— hypochondrica....	6	1	5	-	12	11	1	1	-	2	-	1	-	-	-	-	7	1	8,3	16,7	8,3	-	0,5	0,6	
— degenerativa....	15	8	14	5	42	29	13	1	-	7	3	4	1	-	-	1	17	8	2,4	23,9	11,9	2,4	1,8	2,5	
Alcoholismus.....	14	-	16	-	30	30	-	9	-	4	-	1	-	-	-	1	-	17	-	30,0	13,3	3,3	3,3	1,3	2,1
Paralysis generalis....	26	5	25	4	60	51	9	-	-	3	-	3	1	-	-	20	3	25	5	-	5,0	6,7	38,3	2,5	3,8
Vitia organica cerebri	3	1	1	-	5	4	1	-	-	-	1	1	-	-	-	2	-	1	-	-	20,0	20,0	40,0	0,2	0,1
Idiotia.....	42	18	18	3	81	60	21	1	-	11	2	6	3	-	-	2	1	41	15	1,2	16,0	11,1	3,7	3,4	2,7
Til Observation.....	12	1	10	2	25	22	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	-	1,1	1,6
Tilsammen	837	744	415	356	2352	1252	1100	101	113	99	87	114	103	15	3	68	62	855	732						

Tabel XIII. Procentforholdet af Tilbageliggende, Indkomne, Udgaede og Døde til de paa hvert Asyl tilsammen Behandlede.

Rapport du nombre des sorties et des décès comparé au total des aliénés traités dans les hospices.

	Tilsammen for alle Asyler.	Gaustad.	Kristiania.	Oslo.	Kristiansand.	Eg.	Newengaarden.	Rosenberg.	Møllendal.	Trondhjem.	Rotvold.	Kriminalasylet
	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.	pCt.
Tilbageliggende fra 1894	67,2	59,6	73,7	81,6	92,6	66,0	63,9	82,6	86,7	85,8	61,2	-
Indkomne i 1895	32,8	40,4	26,3	18,4	7,4	34,0	36,1	17,4	13,3	14,2	38,8	100,0
Udgaede helbredede	9,1	12,3	4,6	2,0	-	10,6	11,5	3,4	4,0	6,6	8,8	10,0
— bedrede	7,9	7,9	5,9	8,2	-	4,4	19,9	1,9	4,0	3,8	6,8	-
— uhelbredede	9,2	9,6	5,9	-	7,4	16,7	4,1	1,0	1,3	3,8	15,6	-
— efter afgiven Erklæring	0,8	1,3	0,7	-	-	1,0	0,3	-	-	-	1,2	-
Døde	5,5	7,7	8,6	8,2	3,7	3,5	3,5	7,2	4,0	0,9	5,9	-
Tilsammen Udgaede og Døde	32,5	38,8	25,7	18,4	11,1	36,2	39,3	13,5	13,3	15,1	38,3	10,0
Tilbageliggende ved Aarets Udgang	67,5	61,2	74,3	81,6	88,9	63,8	60,7	86,5	86,7	84,9	61,7	90,0

Tabel XIV. Oversigt over Tiden paa Aaret for de Syges Indlæggelse paa Asylerne.

Tableau des entrées dans les hospices réparties par mois.

Asyl.	Januar.			Februar.			Marts.			April.			Mai.			Juni.			Juli.			August.			September.			Oktober.			November.			December.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.			
Gaustad	17	7	10	15	13	2	27	13	14	22	12	10	23	15	8	19	12	7	13	4	9	24	13	11	12	2	10	22	12	10	9	5	4	17	12	5
Kristiania	4	2	2	4	1	3	2	-	2	2	3	1	2	-	-	6	5	1	2	2	-	2	-	2	4	2	2	4	3	1	2	1	1	1	7	1
Oslo	-	-	-	2	-	2	1	-	1	-	-	1	-	-	1	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	2
Kristiansand	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eg ¹⁾	12	6	6	6	3	3	12	9	3	17	7	10	8	5	3	17	10	7	8	4	4	16	7	9	9	5	4	10	6	4	10	3	7	10	7	3
Newengaarden	10	5	5	10	7	3	10	6	4	5	3	2	13	5	8	14	5	9	14	6	8	17	7	10	8	5	3	11	6	5	10	6	4	10	6	4
Rosenberg	5	2	3	3	3	-	2	1	1	2	-	2	3	2	1	6	1	5	1	1	-	8	7	1	-	-	-	3	2	1	2	1	1	1	1	1
Møllendal	2	1	1	2	2	-	-	-	-	-	-	-	1	1	1	1	2	1	2	1	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Trondhjem	1	-	1	1	1	1	1	1	-	1	1	1	-	-	-	1	2	2	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Rotvold	14	8	6	9	6	3	12	4	8	12	6	6	13	7	6	14	6	8	20	13	7	21	14	7	17	8	9	9	6	3	10	4	6	8	4	4
Kriminalasylet	-	-	-	2	2	-	2	-	-	1	1	-	1	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	3	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	65	31	34	55	38	17	69	36	33	64	31	33	63	35	28	82	42	40	62	32	30	90	49	41	52	22	30	63	39	24	46	21	25	57	37	20

¹⁾ 3 Patienter indlagt til Observation er ikke medregnet.

Tabel xv. De Sindssyges Alder ved Indlæggelsen.

Répartition des aliénés par âge et par sexe lors de leur admission dans les hospices.

Asyl.	Tilsammen.		Deraf		10—		20—		30—		40—		50—		60—		70—		80—90		Ukjendt Alder.		
	Tilsammen.	M.d.	K.v.	M.d.	K.v.	M.d.	K.v.	M.d.	K.v.	M.d.	K.v.	M.d.	K.v.	M.d.	K.v.	M.d.	K.v.	M.d.	K.v.	M.d.	K.v.	M.d.	K.v.
Gaustad ¹⁾	216	117	99	16	7	29	23	25	22	21	19	14	20	10	5	2	3	-	-	-	-	-	-
Kristiania	40	23	17	-	-	5	10	7	4	8	-	2	1	-	2	1	3	-	-	-	-	-	-
Oslo	9	-	9	-	1	-	1	-	2	-	3	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-
Kristiansand	2	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Eg ¹⁾	135	72	63	5	5	22	15	20	19	11	16	11	4	3	3	-	1	-	-	-	-	-	-
Newengaarden	132	67	65	3	1	20	13	16	16	14	18	5	5	7	8	-	2	-	1	2	1	2	1
Rosenberg	36	21	15	2	-	7	3	5	5	4	4	1	2	1	1	-	-	-	-	-	1	-	-
Møllendal	10	5	5	-	-	1	1	1	2	3	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Trondhjem	15	8	7	1	-	1	2	3	1	2	1	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-
Rotvold	159	86	73	2	5	25	25	22	18	13	8	14	8	7	8	3	-	-	-	-	-	-	1
Kriminalasylet	10	10	-	-	-	1	-	5	-	3	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	764	410	354	29	19	111	93	104	90	79	70	48	42	30	28	6	9	-	1	3	2	-	-

¹⁾ Observationspatienterne (se Tab. 6) er ikke medregnet.

Tabel xvi. Sygdommens eller det sidste Anfalds Varighed ved Indlæggelsen.

Durée de la maladie ou du dernier accès lors de l'admission des aliénés.

Asyl.	Tilsammen.		Deraf		Under 1/2 Aar.			1/2—			1—			2 Aar og derover.			Ukjendt Tid.		
	Tilsammen.	M.d.	K.v.	Tils.	M.d.	K.v.	Tils.	M.d.	K.v.	Tils.	M.d.	K.v.	Tils.	M.d.	K.v.	Tils.	M.d.	K.v.	
Gaustad ¹⁾	216	117	99	79	39	40	16	7	9	16	11	5	50	32	18	55	28	27	
Kristiania	40	23	17	18	7	11	-	-	-	-	-	-	11	8	3	11	8	3	
Oslo	9	-	9	-	-	-	1	-	1	-	-	-	4	-	4	4	-	4	
Kristiansand	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	1	-	-	-	-	
Eg ¹⁾	135	72	63	69	32	37	13	5	8	15	8	7	29	18	11	9	9	-	
Newengaarden	132	67	65	42	17	25	8	4	4	8	6	2	52	29	23	22	11	11	
Rosenberg	36	21	15	4	1	3	-	-	-	3	2	1	29	18	11	-	-	-	
Møllendal	10	5	5	4	1	3	1	1	-	-	-	5	3	2	-	-	-		
Trondhjem	15	8	7	6	-	6	-	-	-	-	-	6	5	1	3	3	-		
Rotvold	159	86	73	62	31	31	19	8	11	16	11	5	46	25	21	16	11	5	
Kriminalasylet	10	10	-	-	-	-	-	-	1	1	-	8	8	-	1	1	-	-	
Tilsammen	764	410	354	284	128	156	58	25	33	59	39	20	242	147	95	121	71	50	

¹⁾ Observationspatienterne er ikke medregnet. ²⁾ Opført fra Asylet med en Varighed af 1—3 Aar. ³⁾ Opført fra Asylet med en Varighed af 1—5 Aar.

Tabel XVII. De opgivne Dødsarsager

· Causes de décès indiquées pour les

Dødsarsag.	Tilsammen.	Deraf		Gautstad.	Kristiania.	Oslo.	Kristiansand.	Eg.	Newengaarden.	Rosenberg.	Møllendal.	Trondhjerm.	Rotvold.
		Md.	Kv.										
Abscessus	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
—«— pulm.	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
Affectio « & degen. nervi vagi	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Apoplexia meningialis	1	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
Bronchitis chron.	1	-	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-
Cancer & sarcoma	6	2	4	2	-	-	-	-	1	1	-	-	2
Debilitas senilis	3	2	1	2	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Degeneratio nervi vagi	2	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Diarrhoea, Enteritis	15	5	10	8	-	-	-	-	1	1	-	-	5
Erysipelas c. pericard. & pleurit.	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Gangræna pulm.	2	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Influenza	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Insania	8	4	4	1	-	-	-	2	2	-	-	-	3
Marasmus	3	2	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Myelitis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Nephritis	2	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Paralysis generalis	12	12	-	3	-	-	-	3	3	1	-	-	2
Pericarditis	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Peritonitis	1	-	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-
Pneumonia catarrh.	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
—«— crouposa	11	9	2	4	4	-	-	-	1	-	-	-	2
—«— « & pericarditis.	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
—«— « & vit. org. cord.	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Pyæmia	2	1	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Tuberculosis miliaris	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
—«— org. abdom.	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
—«— pulm.	24	13	11	6	3	-	-	5	2	6	1	-	1
—«— « & alior. organ.	15	3	12	9	-	1	-	-	2	-	1	-	2
—«— vertebræ & renum	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Typhus abdominalis	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Vit. org. cerebri	2	1	1	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-
—«— cordis	5	3	2	1	-	-	-	1	-	3	-	-	-
Tilsammen	129	70	59	42	13	3	1	14	13	15	3	1	24

hos de paa Asylerne Døde.

aliénés décédés dans les hospices.

Alder og Kjø n.

15—		20—		30—		40—		50—		60—		70—80		Uopgivet.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	I	I	-	I	I	I	-	I	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	I	-	I	-	-
-	-	-	-	-	I	-	4	3	2	2	3	-	-	-	-
-	-	-	I	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	I	-	I	-	I	I	-	I	I	-	-	-	-
-	-	I	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-
-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	I	-	I	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	2	-	7	-	I	-	I	-	I	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-
-	-	2	I	I	-	3	-	3	-	-	I	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	I	-	-	-	-
I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-
-	-	4	3	4	4	I	I	2	2	I	-	I	I	-	-
-	-	2	5	I	3	-	I	-	2	I	-	I	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	I	-	-	-	-	-	-
-	-	-	I	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	I	I	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	I	2	-	-	-	I	I	-	-
I	-	12	13	9	10	17	12	17	9	8	11	5	4	I	-

Tabel XVII. De Indkomnes Hjemstavn.

Tableau des entrées réparties par domicile des aliénés.

	Tilsammen.	Gaustad.	Kristiania.	Oslo.	Kristian- sand.	Eg.	Newengaa- den.	Rosenberg.	Møllendal.	Trondhjem.	Rotvold.	Kriminal- asyl.
Bygderne i												
Akershus Amt	25	21	2	-	-	-	-	2	-	-	-	-
Smaalenes	20	19	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Buskeruds	21	20	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Jarlsberg og Larviks	19	18	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Hedemarkens	32	29	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-
Kristians	33	26	1	-	-	-	1	1	1	-	3	-
Bratsbergs	31	4	-	-	-	25	-	2	-	-	-	-
Nedenes	31	1	-	-	-	28	-	2	-	-	-	-
Lister og Mandals	29	1	-	-	-	26	-	1	1	-	-	-
Stavanger	26	-	-	-	-	20	1	2	3	-	-	-
Søndre Bergenhus	50	-	-	-	-	2	35	9	3	-	1	-
Nordre	21	-	-	-	-	-	19	1	-	-	1	-
Romsdals	31	-	-	-	-	-	4	4	1	-	22	-
Søndre Trondhjems	26	-	-	-	-	-	-	1	-	1	24	-
Nordre	24	-	-	-	-	-	1	1	-	8	14	-
Nordlands	45	-	-	-	-	1	1	3	-	2	38	-
Tromsø	20	-	-	-	-	-	1	1	-	-	18	-
Finmarkens	8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-
Bygderne tilsammen	492	139	3	3	-	102	63	30	9	11	132	-
Byerne:												
Kristiania	90	41	35	5	-	4	1	4	-	-	-	-
Drøbak	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Moss	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Fredriksstad	9	8	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Fredrikshald	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Drammen	7	6	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsberg	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Hønefoss	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Horten	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Svelvik	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sandefjord	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Tønsberg	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Larvik	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Lillehammer	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gjøvik	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kongsvinger	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skien	3	1	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-
Brevik	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Porsgrund	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Risør	2	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Tvedestrand	4	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Arendal	5	-	-	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Kristiansand	10	-	-	-	2	8	-	-	-	-	-	-
Mandal	4	-	-	-	-	4	-	-	-	-	-	-
Lillesand	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Egersund	1	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
Stavanger	7	1	-	-	-	1	4	1	-	-	-	-
Bergen	60	1	-	-	-	-	59	-	-	-	-	-
Lateris	222	74	36	6	2	33	64	5	1	-	1	-

Tabel XVIII (Forts.).

	Tilsammen.	Gaustad.	Kristiania.	Oslo.	Kristiansand.	Eg.	Newengaarden.	Rosenberg.	Møllendal.	Trondhjem.	Rotvold.	Kriminalasylet.
Transport	222	74	36	6	2	33	64	5	1	-	1	-
Aalesund	3	-	-	-	-	-	3	-	-	-	9	-
Kristiansund	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Trondhjem	11	-	1	-	-	-	-	-	-	3	7	-
Namsos	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Mosjøen	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Bodø	2	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
Tromsø	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Vardø	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
Vadsø	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
Byerne tilsammen	253	74	37	6	2	33	67	6	1	3	24	-
Fra Sverige	6	2	-	-	-	-	1	-	-	1	2	-
Ukjendt Hjemstavn	13	1	-	-	-	-	1	-	-	-	1	10
Sum ¹⁾	764	216	40	9	2	135	132	36	10	15	159	10

1) 7 Personer indlagt til Observation (paa Gaustad og Eg Asyl) er ikke medregnet.

Tabel XIX. Oversigt over Egteskabsforholdene hos de Indkomne.

Tableau des entrées réparties par état civil.

Asyl.	Ugifte.			Gifte.			I Enkestand.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Enkemænd.	Enker.
Gaustad	121	71	50	86	44	42	13	5	8
Kristiania	20	9	11	20	14	6	-	-	-
Oslo	6	-	6	3	-	3	-	-	-
Kristiansand	2	1	1	-	-	-	-	-	-
Eg ¹⁾	75	40	35	49	29	20	11	3	8
Newengaarden	72	43	29	46	18	28	14	6	8
Rosenberg	30	18	12	6	3	3	-	-	-
Møllendal	5	3	2	4	1	3	1	1	-
Trondhjem	8	5	3	5	2	3	2	1	1
Rotvold	91	48	43	52	34	18	16	4	12
Kriminalasylet	10	10	-	-	-	-	-	-	-
Tilsammen	440	248	192	271	145	126	57	20	37

1) Observationspatienterne ikke medregnet.

Tabel XX. Liste over de opgivne Aarsager til

Tableau des entrées dans les hospices d'aliénés

Aarsag.	Tilsammen.			Gaustad.		Kristiania.		Oslo.
	Tils.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.
Abort	1	-	1	-	-	-	-	-
Afkræftelse	2	-	2	-	-	-	-	-
Alderdomssvækkelse	4	-	4	-	-	-	1	1
— « — og Søvnløshed	1	-	1	-	-	-	-	-
Amerikaophold	2	2	-	-	-	-	-	-
Arveligt Anlæg	247	123	124	39	32	2	2	1
— « — og Abort	1	-	1	-	-	-	-	-
— « — « Alderdom	3	1	2	-	1	-	-	1
— « — « Amerikaophold	2	2	-	-	-	-	-	-
— « — « Barselseng	3	-	3	-	2	-	-	-
— « — « Drik	9	9	-	5	-	-	-	-
— « — « — og Stød paa Hovedet	1	1	-	1	-	-	-	-
— « — « huslige Bekymringer	1	-	1	-	1	-	-	-
— « — « legemlig Sygdom ¹⁾	8	4	4	4	2	-	-	-
— « — « Nattevaagen	1	-	1	-	-	-	-	-
— « — « Overanstrengelse	1	1	-	1	-	-	-	-
— « — « — « — og legemlig Sygdom	1	-	1	-	-	-	-	-
— « — « religiøs Indflydelse	7	1	6	-	4	-	-	1
— « — « Selvbesmittelse	3	3	-	1	-	-	-	-
— « — « smertelige Sindsindtryk, Sorger og Bekymringer	24	9	15	1	9	-	-	-
— « — « Stød paa Hovedet	2	2	-	1	-	-	-	-
Barselseng, Svangerskab og Diegivning	16	-	16	-	3	-	1	-
— « — og Sindslidelser	2	-	2	-	1	-	-	-
— « — » Barselfeber	1	-	1	-	1	-	-	-
Besvangring	1	-	1	-	-	-	-	-
Drik, Beruselse	30	30	-	9	-	3	-	-
— og Selvbesmittelse	1	1	-	-	-	-	-	-
— « Sindsindtryk	1	1	-	1	-	-	-	-
— « Stød paa Hovedet	1	1	-	-	-	-	-	-
— « Usedelighed	2	2	-	-	-	-	-	-
Epilepsi	3	3	-	-	-	3	-	-
— og Barselseng	1	-	1	-	1	-	-	-
Hysteri	5	-	5	-	-	-	5	-
Kjærestesorg	2	1	1	1	1	-	-	-
Legemlig Sygdom ²⁾	27	11	16	2	3	-	4	-
— « — og Overanstrengelse	1	-	1	-	-	-	-	-
— « — « Selvbesmittelse	1	1	-	1	-	-	-	-
— « — « Sindsindtryk	3	1	2	1	-	-	-	1
Mangelfuld Hjerneudvikling	5	4	1	-	-	4	1	-
Operation	1	-	1	-	1	-	-	-
Overanstrengelse	12	5	7	1	-	-	-	-
— « — , Nattevaagen og Sorg	1	-	1	-	1	-	-	-
Religiøs Paavirkning	6	4	2	-	-	-	-	-
Selvbesmittelse	5	5	-	-	-	1	-	-
Shok	1	-	1	-	-	-	-	-
Sindsindtryk, Sorger og Bekymringer	36	14	22	2	3	-	-	1
— « — og Stød paa Hovedet	1	1	-	-	-	-	-	-
Sindssygdom, tidligere	4	3	1	-	-	-	-	-
Solstik	1	1	-	-	-	-	-	-
Stød paa Hovedet	8	6	2	1	-	2	1	1
Syfilis	29	25	4	5	2	6	2	-
Uordentligt Levnet	3	3	-	-	-	-	-	-
Ukjendte eller uopgivne Aarsager	219	120	99	40	31	2	-	2
Tilsammen ¹⁾	754	401	353	117	99	23	17	9

¹⁾ Observationspatienterne ikke medregnet. Fra Rotvold Asyl er Gjenindlæggelser i Aarets

²⁾ Deraf Influenza 8, Pneumoni 1, Tyfoideber 2, Blødning 2, Dyspepsi 1, Hjertesygdom 2, Underlivs-

Sindssygdом hos de paa Asylerne Indkomne.

réparties par cause présumée de la maladie.

Kristiansand.		Eg.		Newen- gaarden.		Rosen- berg.		Møllendal.		Trøndhjem.		Røtvold.		Krimi- nal- asylet.
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-
-	-	30	23	14	26	3	5	-	1	3	3	31	31	1
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	1	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-
-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	1	2	3	1	-	-	1	-	-	-	3	2	-
-	-	-	-	-	4	1	-	1	-	-	1	-	1	-
-	-	-	5	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	4	-	6	-	1	-	1	-	-	-	4	-	2
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	3	3	3	1	-	-	-	-	-	4	3	-
-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	2	2	-	-	-	-	1	-	1	4	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	2	1	-
-	-	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	3	1	3	1	1	-	2	-	-	9	9	-
-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	3	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	2	-	6	-	-	-	-	-	1	-	5	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
1	-	22	22	20	19	11	7	2	1	2	2	18	15	2
1	1	72	63	67	65	21	15	5	5	8	7	77	72	10

Løb (4 Mænd og 1 Kvinde) heller ikke medregnet. ²⁾ Deraf Syfilis 3, Ascariis 1, Asthma 1, Influenza 1, sygdom 1, Apoplexi 1, Neurastheni 1, Anæmi 1, Rhakit 2, Kramper 1, Hjernebetændelse 2.

Tabel XXI. Oversigt over de paa Sindssyge-

Tableau des entrées réparties par

	Tilsammen.			Gaugstad. ¹⁾		Kristiania.		Oslo.
	Tils.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Kv.
Arbejderstanden	139	90	49	28	17	11	7	-
Bonde-, Husmands- og Inderstanden	245	119	126	30	28	-	1	3
Borgerstanden	4	2	2	2	2	-	-	-
Embeds- og Bestillingsstanden	19	8	11	5	6	-	-	1
Forskjellige Funktionærer	3	2	1	2	1	-	-	-
Haandverkerstanden	93	54	39	14	9	7	3	2
Handelsstanden	55	33	22	12	5	4	2	3
Lægds- og Fattiglemmer	23	12	11	2	2	-	-	-
Militærstanden	6	6	-	3	-	-	-	-
Omstreifere	3	2	1	-	-	-	-	-
Skolelærerstanden	15	9	6	-	-	-	-	-
Straf- og Varetægtsfanger	15	15	-	1	-	-	-	-
Studerende	2	2	-	1	-	-	-	-
Sømandsstanden	61	45	16	13	6	-	-	-
Tjenerstanden	81	11	70	4	23	1	4	-
Tilsammen	764	410	354	117	99	23	17	9

¹⁾ Observationspatienterne ikke medregnet. ²⁾ Deraf 3 forhenværende Dagarbejdere,

Tabel XXII. Oversigt over

Relevé de l'application

Asyl.	Tilsammen.						Indspærring er anvendt i følgende Antal Timer pr. 100 Forplejningsdage.	Uro.				Uro og Vold- somhed.				Uro og Ødelæg- gelseslyst.			
	Tilfælde.			Personer.				Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.	
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.		Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
Gaugstad	5	2	3	5	2	3	0,009	-	1	- ¹⁾ 1	-	1	- ¹⁾ 1	-	-	-	-	-	
Oslo	17	-	17	12	-	12	0,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Eg	5	-	5	5	-	5	0,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Newengaarden	2	-	-	2	-	-	0,02	-	-	-	1	-	1	-	1	-	1	-	
Rosenberg	89	36	53	33	12	21	43,9	-	-	-	2	9	3	7	16	23	3	7	
Møllendal	18	13	5	11	5	6	6,3	7	5	2	6	-	-	-	-	-	-	-	
Rotvold	143	49	94	66	25	41	0,2	9	45	4	22	-	1	-	1	-	-	-	
Kriminalasylet ²⁾	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Tilsammen	279	102	177	134	46	88		16	51	6	29	3	11	4	9	17	23	4	7

¹⁾ Samme Person. ²⁾ Se Teksten.

asylet Indkomnes Stand og Stilling.

profession et par condition sociale.

Kristian- sand.		Eg. ¹⁾		Newen- gaarden.		Rosenberg.		Møllendal.		Trondhjem.		Rotvold.		Krimi- nal- asylet.
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.
-	-	13	6	12	12	4	3	2	-	-	2	20	2	-
-	-	19	22	20	17	8	6	1	4	4	4	37	41	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	1	4	-	-	-	-	-	-	1	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	6	5	16	12	4	1	-	1	-	-	7	5	-
-	-	7	2	5	4	1	1	-	-	-	-	3	5	1
-	-	5	2	1	1	1	-	1	-	1	1	2	5	-
-	-	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-
-	-	1	3	3	1	1	1	-	-	1	-	3	1	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	²⁾ 9
-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1	-	18	7	6	3	3	-	-	-	1	-	3	-	-
-	-	-	16	1	11	-	3	1	-	-	-	4	13	-
1	1	72	63	67	65	21	15	5	5	8	7	86	73	10

3 Haandverkere og 2 Omstreifere.

Anvendelse af Indespærring.

de reclusion.

Uro og uansættelig Opførsel.				Voldsom- hed.				Voldsom- hed og Urensig- hed.				Urenslighed og Ødelæg- gelseslyst.				Rømningslyst.				Ødelæggelses- lyst.				Ødelæggelses- lyst og Vold- somhed.			
Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.		Tilf.		Pers.	
Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.	Md.	Kv.
-	1	-	1	2	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	17	-	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	5	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	-	6	-	2	-	-	-	-	-	-	-	10	21	3	7
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	40	47	21	17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	1	42	69	23	34	-	-	2	1	-	12	-	5	-	-	-	-	-	1	-	1	10	21	3	7

Tabel XXIII. Middeltal af daglig

Nombre moyen par jour des aliénés occupés

Asyl.	Tilsammen.			Gaards-, Have- og Markarbeide.			Brændeskjæring og Bæring af Kul og Ved.			Haandverksarbeide.		
	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.	Tils.	Md.	Kv.
Gaustad	140,8	65,4	75,4	20,4	15,0	5,4	8,0	8,0	-	6,5	6,5	-
Kristiania	34,8	17,3	17,5	-	-	-	-	-	-	2,6	2,6	-
Oslo	18,1	-	18,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kristiansand	10,4	5,2	5,2	-	-	-	1,8	1,8	-	1,4	1,4	-
Eg	127,5	76,6	50,9	22,4	19,3	3,1	12,8	12,8	-	12,3	12,3	-
Newengaarden	111,0	53,8	57,2	6,7	5,7	1,0	2,9	2,9	-	4,6	4,6	-
Rosenberg	83,8	65,6	18,2	14,7	14,7	-	1,1	1,1	-	5,2	5,2	-
Møllendal	23,0	11,0	12,0	-	-	-	-	-	-	3,0	3,0	-
Trondhjem	53,8	32,5	21,3	5,3	5,3	-	-	-	-	3,5	3,5	-
Rotvold	106,0	51,8	54,2	9,8	9,8	-	17,9	17,9	-	0,5	0,5	-
Kriminalasylet	3,3	3,3	-	0,2	0,2	-	0,5	0,5	-	0,2	0,2	-

1) Herunder ogsaa opført Brændeskjæring.

Tabel XXIV. Extrakt af Regnskaberne for Gaustad, Eg og Rotvold Asyler for Regnskabsaaret $\frac{1}{7}$ 1894— $\frac{30}{6}$ 1895.

Tableau des recettes et des dépenses des établissements d'aliénés de Gaustad, d'Eg et de Rotvold
 $\frac{1}{7}$ 1894— $\frac{30}{6}$ 1895.

Indtægt:

	Gaustad.	Eg.	Rotvold.
	Kr.	Kr.	Kr.
Kurpenge	180 518,56	130 644,94	105 829,62
Arbejdsvirksomheden	10 542,01	9 914,16	4 593,70
Erstatning for Beklædning	—	—	9 494,33
Gartneriet	2 454,65	1 552,25	1 809,90
Jordbruget	39 677,44	25 743,94	25 564,47
Indtægter af Bepisningen	7 562,96	4 944,82	4 093,97
Forskjellige Indtægter	430,30	1 397,94	229,93
Tilsammen	241 185,92	174 198,05	151 615,92

Udgift:

	Kr.	Kr.	Kr.
Lønninger og Pensioner	46 678,98	31 730,06	30 299,74
Bepisningen	84 426,28	61 592,08	57 508,32
Syges Adspredelse, Arbejdspege, Flids- belønninger m. m.	3 943,68	1 998,52	2 223,42
Bygningerne, Gas- og Vandledninger m. m.	13 540,42	6 252,46	4 065,08
Inventariet	9 926,55	4 555,24	5 326,83
Belysning	21 733,62	1 768,71	2 742,12
Brænde		12 924,31	9 646,84
Medicinske Fornødenheder	3 183,16	2 021,84	2 008,48
Bibliotheket	399,84	304,44	276,77
Kontorudgifter	827,19	725,23	428,16
Vask og Renholdelse	3 116,49	3 159,15	1 733,90
Materialier til Verkstederne, Beklædningen	7 717,11	9 037,66	8 186,78
Heste- og Dagarbejde m. m.	3 600,00	1 200,00	—
Gartneriet	1 676,80	1 031,20	1 439,50
Jordbruget:			
Lønninger	5 402,56	3 630,00	3 439,19
Andre ordinære Udgifter	27 220,70	17 093,73	16 306,19
Tilfældige og forskellige Udgifter	1 892,07	1 144,45	8 500,81
Extraordinære Udgifter	5 994,56	3 016,67	6 091,25
Tilsammen	241 280,01	163 185,75	160 223,38

Af Direktør A. Lindboe's Beretning for Gaustad Asyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Gaustad.

— — Hos ingen af de Afdøde viste Sektionen i indeværende Aar noget af nævneværdig Interesse. Hos de fleste fandtes større og mindre Forandringer i Hjernen og dens Hinder, som Ødemer og Fortykkelser af Hinderne, ikke sjelden pachymeningitiske Processer med og uden Blødninger o. s. v.

Den *psykiatriske Undervisning* holdtes i 1ste Semester 1895 for 27 medicinske Studerende, deriblandt en kvindelig, hvorhos en Politifuldmægtig fra Kristiania overvar Undervisningen.

Af Overlæge P. Wings Beretning for Kristiania Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Kristiania.

- — Der døde i Aarets Løb 13 Sindssyge, nemlig 11 Mænd og 2 Kvinder.
1. Maler L. C. K., 42 Aar gammel, gift, indlagdes den 23de Oktober 1891 i Asylet som lidende af Paralysis generalis. Familiedisposition. Sindssyg omtrent i 2 Aar før Optagelsen. Tidligere Syfilis, med hvilken Sygdom han blev smittet, da han var 25 Aar gammel. Omtrent 4 Aar før Optagelsen led han af en, sandsynligvis kariøs, Destruktion af venstre Albued. Der blev gjort Resektion af hele Leddet. Derefter fulgte en Ankylose af Armen i omtrent en ret Vinkel. Hans Blik var sløvt og aandsfraværende; Stemningen vekslende; hans Tale tydelig hæsiterende. Patellarrefleksen forhøiet, ingen Dorsalklonus, Sensibiliteten ikke tydelig formindsket, Rom-

bergs Symptom ikke tydeligt. Hans Holdning forresten slap og Gangen noget usikker, især naar han skal gjøre Helt-om. Om ambitiøse Vrangideer giver han for Tiden ingen Forklaring. Han hallucineredes for Hørelsen og sagde, at han hørte Stemmer, som hindrede ham i at sove. 1893 den 5te August havde han et epileptisk Anfald.

I hans Tilstand blev der stadig Tilbagegang. Hæsitationen ved hans Tale mere og mere udpræget. Meningsløs og som oftest umulig at forstaa. Der var Intentionstremor. Enten det passed eller ikke, indblandet han i Alt, hvad han forsøgte at sige: «pent og godt», «pent og godt». Han smurte sig til med sine Exkrementer og forsøgte endog at spise dem.

I 1895 er anmerket under 11te Januar: «Afmagres mere og mere». Tydelig dobbeltsidig Facialparese. Bronkitiske Symptomer. Hoster noget.

15de Januar: Dæmpning med Blæsen over Bagfladen af høire Lunge.

16de Januar døde han.

Sektion. I høire Lunges midterste og nederste Lap en Pneumoni i Hepatisationsstadiet. Toppen normal. I venstre Lunge findes en fra Top til Basis sig strækkende Pneumoni i Engouementsstadiet. Hjertet maaske lidt stort; ikke fedtdegenereret. Ved Underlivsorganerne Intet at bemerke. Hjernens Vægt 1300 Gram. Hinderne over hele Hjernens Overflade melkagtig fortykkede; subaraknoidalt Ødem. Pia tildels adhærent til Corticalis. Vindingerne tildels, særlig G. frontales og G. temporales, atrofiske. Ventriklerne udvidede. Ependymet i 4de Ventrikel grynnet.

Nærmeste Dødsarsag: Pneumoni.

Mikroskopisk: I Hjernebarken findes de for en subakut forløbende Paralyse eiendommelige Forandringer. Sterkest afficerede er Ins. Reilli, G. recti, Frontal- og Temporalgyri, mindre den psykomotoriske Region og mindst Okcipitallappen. I M. oblongata sees en svag Sklerose af næsten samtlige Kjerner. I Rygmarven er Degenerationen af Pyramidesidestrebnerne mest fremtrædende.

2. B. I., 21 Aar gammel, Fabrikpige, indlagdes den 1ste Februar i Asylet, hvor hun opførtes under Diagnosen Paralysis generalis. Efter Meddelelse var hun bleven syg omtrent 1½ Maaned før Optagelsen i Asylet. En Broder af hende sindssyg. Hun indlagdes først paa Diakonisseanstalten, hvor hun behandlede under Diagnosen Neurastheni. Patienten var efter Meddelelse herfra meget nedstemt, søvnløs, hallucineredes, talte om sit mislige Forhold til Gud, som hun ei havde sat høit nok, og om, at hun selv havde sat sig høiere end Gud; derfor skulde hun nu til Satan og var allerede paa Veien til Helvede. Blandt hendes Hallucinationer var ogsaa endel sorte Mennesker og Djævle i Stuen. Hun var bange for at ligge alene i sin Seng og vilde derfor hen i Medpatienternes. Hun var urenlig.

Her i Asylet viste Sygdomsbilledet sig saadan, at det nærmest maatte henføres til den temmelig sjelden forekommende melankolsk-hypokondre Form af Paralyse, og herfor taler vistnok følgende hos hende tilstedeværende

Symptomer, nemlig Rombergs Symptom, forøget Patellarrefleks, betydelig nedsat Sensibilitet, især over Læggene, Tremor i hele Truncus med fibrillære Muskelkontraktioner, især i Armene og Ansigtet.

Imod den stillede Diagnose talte Mangel paa tydelig Hæsitation samt videre den Omstændighed, at her ei var nogen Grund til at antage tidligere Syfilis.

Dagen efter hendes Optagelse i Asylet fik hun et Krampeanfald, der indledes med en voldsom Skrigen, hvilket siden ikke gjentog sig. Hun gjorde altid Modstand, naar man forsøgte at løfte hende op eller røre ved hende, og naar man til Undersøgelse af Pupillereaktionen førte Lyset til Siden af Ansigtet. Hun var vedholdende urenlig.

Under Opholdet i Asylet vilde hun ikke tage anden Næring end Melk, Bygsuppe og Sukkerkavringer. Afføring maatte fremhjelpes. Tungen temmelig belagt. Føtor ex ore temmelig sterk.

Den 18de Februar døde hun rolig, uden Dyspnoe eller Trakealrallen.

Sektion: Ved Hjernens Hinder Intet at bemærke, let afløselige fra Hjernebarken; Venerne her noget blodoverfyldte; intet tydeligt subaraknoidalt Ødem. Ependymet normalt. Hjernemassen noget blød, vel fugtig. Ventriklerne ikke udvidede, ingen kortikal Atrofi, Hjernens Vægt 1300 Gram.

Lungerne let afløselige, ikke ødematøse; i høire Lunges midtre Lap en æblestor Pneumoni i Engouementsstadiet; ellers ved Lungerne intet Abnormt, specielt ingen Tuberkler. Hjertet af almindelig Størrelse og fast, Muskulaturen ikke fedtdegenereret, maaske lidt blegere end sædvanlig. De andre Organer viser heller ikke noget Abnormt.

Nærmeste Dødsarsag: Pneumoni—Vagusdegeneration.

Mikroskopisk: Næsten hele Hjernebarken viser en tættere Grundsubstans med slyngede Kar og ødematøse eller fuldstændig destruerede Ganglieceller. Ikke ubetydelig Degeneration af de marvholdige Nervefibre. Arterier og Vener fyldte med Blodlegemer. I de første sees paa enkelte Steder begyndende Trombosering. De tynde Hinder er fastvoksede til Hjernebarken, der op imod Pia er sterkt fortættet.

Mindst angrebne er Centralgyri med Lobul. paracentral. og Okcipitalappen.

I M. oblongata en total Degeneration af den dorsale Vaguskerne og betydelig Ødelæggelse af de udtrædende Vagusrødder. Heller ikke de andre Kjerner i M. oblongata er normale. I Rygmarven væsentligst kun Degeneration af Pyramidebanerne.

- Arbejder K. E. S., 30 Aar gammel, ugift, indlagdes 22de Oktober 1894 i Asylet, sindssyg i over 1 Aar. Tidligere behandlet paa Rigshospitalet for Syfilis. Han indlagdes paa Grønlands Sygehus i en forvirret Tilstand, hvorunder han ingen Oplysninger kunde give. Han talte ikke, sad hele Natten paa Sengkanten og vilde ikke ligge. Han var i høi Grad urenlig, rev itu, hvad han kunde komme over. Han talte ikke efter eget Initiativ; men svarede paa de Spørgsmaal, som rettedes til ham. Hans Svar var

vage, usikre og vistnok tildels urigtige; Hukommelsen betydelig nedsat. Ved Bystorganerne intet at bemærke. Appetiten ret god. Afføring iorden. I hans Tale nogen Hæsitation, Patellarreflekserne viste sig adskillig forhoiede. Ambitiose Vrangideer tilkjendegav han ikke før end i Begyndelsen af Januar Maaned. Han var da bleven mange Gange Millionær, skulde gifte sig, var blevet en stor Mand. Der optraadte nu epileptiske Anfald med universelle Kræmper, Øinene dreiede mod Venstre, høire Arm og Ben slappere end venstre. I Marts Maaned (den 11te) faldt han i en bevidstløs Døs med mere og mindre sterkt udtalte Kræmper. Ubetydelig Hoste, ubestemte pneumoniske Symptomer ved begge Lungers Basis. Den 17de Marts døde han.

Sektion: Hjerneskallen temmelig tyk og haard, Dura tildels fastvokset til de tynde Hinder, saaledes at endog lidt Corticalis følger med ved Forsøg paa Afløsning. Adhærensene findes især langs Hemisfærernes mediale Partier. De tynde Hinder noget fortykkede, let afløselige, kun enkelte Steder følger Corticalis med. Især Frontalgyri synes atrofierede. Hjernens Vægt 1302 Gram. Konsistensen noget blød, ellers ingen tydelige Abnormiteter. I Lungerne findes i begges nederste Lapper en Pneumoni i Hepatisationsstadiet. Resten af Lungerne er ikke ødematøs. Derimod sees høire Lunges Top oversaaet med en Mængde smaa tuberkuløse Gryn. Toppen var ogsaa adhærent til Brystvæggen. Ellers makroskopisk intet abnormt ved de andre Organer.

Nærmeste Dødsarsag: Lungeaffektion.

- Mikroskopisk:* Hjernebarken viser omtrent samme Billede som hos No. 1. I. M. oblongata en svag Sklerose af Vagus- og Hypoglossuskjernerne. I Rygmarven væsentligst kun en Affektion af Pyramidesidestregene.
4. I. C. H, gift med en Skomagerarbejder. En Søster af hende sindssyg. Indlagdes 1ste Gang i Asylet den 23de Marts 1892, opførtes under Diagnosen Mani og udskreves i Bedring den 19de September 1892 og var da 37 Aar gammel. Indlagdes for 2den Gang 16de Februar 1893.

Da Patienten for første Gang indlagdes i Asylet, blev der meddelt, at Sygdommen først begyndte at vise sig omtrent 14 Dage før Indlæggelsen. Hun var da meget urolig, støiende og voldsom med uordnede Vrangforestillinger, dels i religiøs, dels i ambitøs Retning. Hun var i sit Hjem i en stadig Bevægelse, talte og skreg meget, førte uanstændig Tale, hallucineredes baade for Syn og Hørelse og var tillige søvnløs. Hun havde efter Meddelelse ført et uordentligt Liv. Hun benegtede at have lidt af Syfilis, hvilket dog senere viste sig at have været Tilfældet. Den 16de Februar 1893 indlagdes hun igjen i Asylet, og stilledes da Diagnosen Paralysis generalis. Hun var nu igjen urolig, støiende og larmende med uordnede og forvirrede Ideer. Hun skulde oprette et stort Hotel eller Pensionat til 36 Personer, skulde købe Heste og Vogne og i det Hele leve paa en stor Fod; hun skulde nu gifte sig med en anden Mand, der er «guddommelig vakker, har umaadelige Rigdomme og elsker hende

over Alt». Disse forvirrede Ideer vedvarede fremdeles under hendes Ophold i Asylet. Hendes Tale var nu temmelig hæsiterende, og de paralytiske Symptomer tiltog stadig og i en betydelig Grad. Hendes Tale blev omtrent uforstaaelig paa Grund af Hæsitation. Der kom betydelige idiomuskulære Rykninger i hele Truncus og især i Overextremiteterne. Betydelig Intentionstremor. Hun kunde ikke mere staa. Endvidere høigradig Urenslighed. Der kom Dekubitussaar. Den 7de Mai døde hun.

Sektion: Hinderne over Hjernens Konvexitet noget fortykkede; især Frontal- og Temporalgyri viser nogen Atrofi. Ventriklerne noget udvidede; ellers intet Abnormt at opdage makroskopisk. Hjernens Vægt 1152 Gram. I høire Lunge findes ved Basis en mindre Pneumoni i Engouementsstadiet; Resten af Lungen viser ingen Abnormiteter, specielt intet Ødem. Venstre Lunge heller ikke. Hjertet noget slapt, ikke forstørret; Muskulaturen noget bleg, ingen tydelig makroskopisk Fedtdegeneration.

Dødsårsag: Lungebetændelse og Hjertesygdom.

Mikroskopisk: Hjernebarken viser 2 i Alder forskellige Destruktionsprocesser, nemlig en gammel i G. recti, G. fornicati, Insula Reilii og Temporallappen, og en svagere og nyere i den øvrige Hjernebark undtagen i Okcipitalappen, der paa det nærmeste er normal.

Vagusjernens smaacellede Gruppe afficeret; her yderst faa Nervefibre. Ellers M. oblongata normal. Pyramidesidestreg-degeneration.

5. C. J. A., indkom den 12te December 1890 i Asylet som lidende af Insania epileptica, 22 Aar gammel. Hans Fader skal have været drikfældig; ellers ingen Sindssyge i Familien.

Han havde, siden han var 9 Aar gammel, lidt af Epilepsi med kortere eller længere Mellemrum mellem de forskellige Anfald. Hans Moder forklarer, at han tidligere gik paa Skole og var der ret flink, og at hun først, da Gutten var 15 Aar gammel, merkede, at han blev aandssløv. Siden har hans Tilstand været meget vekslende. Snart rolig og stille, snart igjen uroligere og heftig. Før lettelig op i sterkt Sinne. Med Hensyn til Patientens Ydre bemerkes, at hans Lacunar cranii er lidet, Panden smal. De vegetative Funktioner iorden.

Han hallucineredes; han kunde i lang Tid sidde stille, saa hen paa et bestemt Punkt i Værelset og angav, at han hørte Stemmer, der sagde ham, at han skulde dø. I det sidste Aar forstod han ikke mere Tiltale og kunde ikke gjøre sig forstaaelig. Tiltagende Afmagring. Perkussionslyden noget dæmpet over høire Lungetop, hoster af og til lidt, men paa Grund af Uro og Voldsomhed kunde en nøiagtig fysikalsk Undersøgelse ikke blive foretaget. Han døde den 10de Mai 1895.

Sektion: Dura mater fastvokset til Kraniet, svarende til Indsiden af Ossa parietalia. De tynde Hinder noget fortykkede, Frontal- og Temporalgyri synes noget atrofiske, Ventriklerne noget udvidede; ellers intet makroskopisk ved Hjernen at bemerke; Hjernens Vægt 1210 Gram.

Begge Lunger er fra Top til Basis oversaaede med Tuberkler, Kaverner og pneumoniske Infiltrationer. Hjertet slapt, Muskulaturen bleg og skjør. Dødsarsag: Lungetuberkulose.

Mikroskopisk: Jevn Sklerose af hele Temporallappen, Atrofi og betydelig Degeneration af marvholdige Fibre. Dette er ikke i saa høi Grad Tilfældet med G. recti, G. fornicati, Insulæ Reilli og G. frontal. inf., skjønt ogsaa her Degenerationen er intens. Af den psykomotoriske Region er Lobul. paracentralis kun ubetydelig forandret. Okcipitallappen maa betegnes som normal.

M. oblongata og M. spinalis viser ingen andre tydelige Forandringer end Pyramidebanedegeneration.

6. W. R., 36 Aar gammel, ugift Handelsbetjent. Efter Angivende sindssyg i hened 1 Aar før Optagelsen. Aarsager: Familiedisposition (hans Fader havde nemlig været behandlet her i Asylet), Drik og Syfilis. Hans Blik har et eget stikkende Udtryk; hans Stemning forhøiet, dog af og til vekslende; holder lange Foredrag over, hvad han har gjort og udført af vanskelige Hverv i sin Tid; til andre Tider tror han sig udsat for Frimurernes Efterstræbelser. Disse Frimurere skal ogsaa have brændt endel vigtige Papirer for ham og været Aarsagen til hans Arrestation.

Ved hans Tale ingen Hæsitation for Tiden at merke; hans Gang er noget usikker, uden at denne dog hverken kan betegnes som spastisk eller ataktisk; bedst kommer dette frem, naar han gaar ned ad Trapper. Der er nogen Tremor ved Bevægelser af Tungen, der er lidt belagt. Patellarrefleksen er ophævet; nogen Analgesi i Læggene, nogen Antydning til Rombergs Symptom, ingen Ataksi i Hænderne; høire Pupille lidt større end venstre. De reagerer ikke for Lys.

Paa Præputium i Nærheden af dennes Orificium havde han et Saar, der var behandlet for 16 Aar siden (han angav, at han behandlede sig selv, og at Saaret groede efter 2 Maaneder). Saaret var haardt og har efterladt et Ar.

Den 3die Juli 1894 er i hans Journal anmerket: «Han er urolig, banker i Væggen og siger, at han nu telegraferer til Folk ude i Byen og disse til ham». Han blir nu mere urolig; «i sin Telefon» siger Stemmer ham, at der er blandet Arsenik i hans Mad. Uroen tiltager; voldsom, ødelæggelseslysten; hallucineres fremdeles som før, ingen Ro hverken Dag eller Nat. Han afmagres stadig.

Den 2den Juni havde han flere epileptiforme Anfald, Rykninger paa begge Sider. Udtalt Respirationskrampe med blaalig Farve i Ansigt og Læber; hikker af og til. Man har ikke hørt ham hoste, hverken i de sidste Dage eller før. Den 3die Juni døde han.

Sektion: I begge Lunger helt fra Top til Basis sees en Pneumoni i Engouementsstadiet. Hjertet viser ingen Abnormitet, ligesaalidt Underlivsorganerne. Hjernens Vægt 1460. Dura og Ossa parietalia i disses mediale Parti fastvokset til Hjernen. De tynde Hinder noget fortykkede,

tildels adhærente, Hjernen blodoverfyldt, Ventriklerne noget udvidede. Gyri synes for en Del, særlig hvad Frontal- og Temporalgyri angaar, atrofiske.

Nærmeste Dødsårsag: Pneumoni.

Mikroskopisk: Hjernebarken viser den ved Paralyse almindelige Destruktionsproces og dernæst ogsaa en akut Ødelæggelse især af Nervefibrenes Marvskeder. Sterkest afficerede er G. recti, G. fornicati, G. frontal. sup. & med. og Temporallappen. Væsentlig mindre Degeneration af den psykomotoriske Region. Okcipitallappen normal. I M. oblongata en væsentligst akut Affektion af Vagus- og Hypoglossuskjernerne. I M. spinalis Degeneration af Pyramidesidestregene og Bagstregene; den perifere Zone paa det nærmeste uskadt.

7. J. M. J., tidligere Fotograf, ugift, 44 Aar gammel, indlagdes den 21de Juli 1890 i Asylet.

Han antages at have været sindssyg i mindst $\frac{1}{2}$ Aar før Optagelsen. Som Aarsager angaves Familiedisposition, Drik og Syfilis. Diagnosen: Paralysis generalis.

Patienten saa bleg og anæmisk ud. Hovedet ordentlig formet, noget brachykefal; Pupillerne, af hvilke høire er mindre end venstre, reagerer; Tungen ren, rækkes skjælvende ud; hans Tale er sterkt hæsiterende, Ord med mange Stavelser har han meget vanskeligt for at udtale; ved hans Gang intet særligt at bemerke. Rombergs Symptom. Patellarrefleksen ophævet; Sensibiliteten nedsat, nedenfor Knæet tydelig Analgesi, idet en Knappenaal uden Smertefornemmelse føres tvers igjennem en Hudfold. Maaske nogen Ataksi i Hænderne; derimod er der ingen Ataksi i Underkstremiteterne. Angaaende tidligere Syfilis forklarer han sig usikkert; han siger «at han har havt over 100 Chankere» og sidste Gang blev behandlet for 2 Aar siden. Ved Undersøgelse af hans Penis sees paa høire Side af Frenulum en hvid Plet, der ser ud som et Ar, men uden Induration. Patienten er ret rolig, hans Blik har et sløvt og omtaaget Præg, han tilkjendegiver ambitiøse Vrangforestillinger om Styrke, Sundhed og Kraft, hvorimod der om indbildte Rigdomme ikke synes at være fremtrædende Vrangideer. Hans Intelligens i det Hele betydelig nedsat. Her i Asylet var han den hele Tid temmelig urenselig; foruden sig selv klinede han Væggene fulde med Exkrementer.

Under hans fortsatte Ophold i Asylet skred Paralysen mere og mere frem; han holdt Sengen. I Juni 1895 optraadte epileptiforme Anfald; han kollaberede mere og mere; Hoste bemerkedes ikke nu, ei heller tidligere. Den 8de Juni døde han.

Sektion: I Lungerne fandtes ved Basis Blodoverfyldning uden tydelig Pneumoni; Lungestykkerne flyder. Ellers er Lungerne normale. Hjertet af almindelig Størrelse, ikke fedtdegenereret, og ved de andre Organer intet abnormt.

Kraniet temmelig tyndt. Dura mater paa et enkelt Sted under det

mediale Parti af Ossa parietalia fastvokset til de tynde Hinder; disse er noget fortykkede. Især Frontalgyri synes atrofiske; Ventriklerne noget udvidede, Ependymet i 4de Ventrikel grynnet. Ellers intet abnormt makroskopisk.

Hjernens Vægt 1290 Gram.

Nærmere Dødsårsag: Vagus-Degeneration.

Mikroskopisk viser Hjernebarken 2 Processer, nemlig en ældre kronisk i G. recti, fornicati, Insul. Reilii, G. frontal. med. & sup. samt i Temporalappen, medens derimod den øvrige Hjernebark viser en akut Proces med Ødem og Betændelsesfoci samt «Spinnenzellen». I M. oblongata sees foruden en kronisk Sklerose ogsaa en akut Affektion af Vagus- og Hypoglossuskjernen. Degeneration af Rygmargens Pyramidebaner samt af de Gollske Streng.

8. C. A. G., ugift, 37 Aar gammel, Arbejder og Omstreifer. Sindssyg siden Barndommen. Han har mange Gange været indsat i Arbejdsanstalten, hvor man ei har kunnet faa ham til at arbeide noget, og under Forsøgene herpaa angreb han og molesterede andre i Anstalten Indsatte samt Opsynet der. Han var sterkt hengiven til Nydelsen af Alcoholica.

Patienten er temmelig høi, spædbygget. Kraniet viser ingen paa-faldende Forandringer, Ørene noget udstaaende, Underkjæven atrofisk; ellers er der intet Væsentligt ved hans Ydre at bemerke. Han er sløv, har ikke Rede paa stort mere end Spise og Drikke, er dertil interesse- og energiløs.

Patienten optoges den 10de Oktober 1894 ifølge Lægeattest som farlig for den offentlige Sikkerhed.

Den 19de April 1895 er i hans Journal anført: Dæmpning over høire Lungetop, Retraktion af denne, noget forlænget Exspirationslyd; hoster ikke. Det bemerkes, at Resultatet, hvad Auskultationen angaar, maaske ikke er ganske paalideligt, da han ikke vil respirere ordentligt.

1ste Mai. Tiltagende Afmagring; hoster fremdeles ikke, men harker op af og til nogle purulente Klyser.

1ste Juni. Fremdeles ingen Hoste; Afmagringen i Tiltagende.

1ste Juli. Er nu sengeliggende og adskillig hæs; fremdeles ingen Hoste.

9de Juli. Kan nu ikke staa paa Benene.

12te Juli døde han.

Sektion: Dura mater ikke fastvokset til Kraniet, men derimod med nogle Adhærensers til Araknoidea, omtr. lige over Lobul. paracentrales' mediale Partier. De tynde Hinder noget seige og fortykkede, Ventriklerne noget udvidede; ellers intet abnormt makroskopisk. Hjernens Vægt 1340. — Høire Lunge fastvokset til Brystvæggen. I Toppen en mere end nævestor Kaverne med tuberkelinfiltrerede Vægge. I midterste Lap flere mindre Kaverner; nederste Lap oversaaet med ertstore Tuberkler, der sidder i det pneumonisk afficerede Lungeparti. Venstre Lunge er paa

samme Maade, men dog noget mindre, afficeret. Hjertemuskulaturen frisk og fast, ingen Fedtdegeneration. De øvrige Organer viser intet abnormt.

Dødsårsag: Lungetuberkulose.

Mikroskopisk: Hjernebarken viser en mangelfuld Organisation, saavel hvad Gangliaceller som hvad Nerveudbredningen angaar. Mindst er dette udtalt i den psykomotoriske Region. Lob. occipitalis maa betragtes som normal.

Den nederste Halvdel af Vagus kjernen er temmelig sterkt skleroseret og atrofieret. Hypoglossuskjernen heller ikke fri. Arterierne langs M. oblongata viser fortykkede Vægge og betydelig Kjerneforøgelse.

9. O. S., forhenværende Musikersjant, Enkemand, 2 Gange tidligere i Asylet. 2 Sønner straffede for Tyveri. Ved første Indlæggelse i 1888 47 Aar gammel. Epileptisk i 8 Aar; efter Opgivende temmelig drikkældig. Som medvirkende Aarsag muligens Fosforforgiftning, da Patienten i nogen Tid havde været i Tjeneste ved en herværende Fyrstikfabrik. Under hans Ophold i Asylet indtraadte gjerne hver 3die eller 4de Uge epileptiske Anfald, der var ualmindelig heftige, og under mange af disse bed han sig i Tungen. Anfaldene efterfulgtes nu i flere Dage af sterk Uro, Skrigen og Syngen samt forvirret Væsen. Naar denne Uro efter 2—3—4 Dages Forløb havde tabt sig, befandt han sig ret vel, indtil følgende Anfald indtraadte. Om det tidligere Anfald havde han siden ingen Erindring. Anfaldene optraadte hyppigst om Natten. Saavidt man kunde bringe i Erfaring, kom Anfaldene aldeles pludselig, og det var *efter* disse Anfald, at Forvirringen og Uroen optraadte.

Den 31te Juli 1895 er anmerket i hans Journal: Han ser emacieret ud; i Lungen høres forlænget Expiration med Rallen over begge Toppe. Har ikke spist i de sidste 4 Dage. Pulsens liden, 88. Hans Aandedræt besværligt og stønnende, høist ubetydelig Hoste; dybe og mørke Ringe om Øinene; har inat havt et epileptisk Anfald, der ventedes. Han laa hen i en bevidstløs Tilstand, Pulsens neppe følbare, Respirationen langsomme og dybere, indtil han ganske rolig døde uden Trakealrallen den 4de August.

Sektion: De tynde Hinder adhærente til Dura mater i det mediale Parti over Parietalbenene. Hist og her er de tynde Hinder noget fortykkede, ikke adhærente til Corticalis. Makroskopisk ellers ved Hjernen intet abnormt. Ventriklernes ikke tydelig udvidede. Hjernens Vægt 1499 Gram. — Venstre Lunge viser i nederste Lap en pneumonisk Infiltration med større og mindre Kaverner, fyldte med et stinkende Ekspektorat. Ellers findes ved venstre Lunges øverste Lap intet andet patologisk end nogen Blodoverfyldning, specielt intet Ødem. Høire Lunge er blodoverfyldt, ikke ødematøs, ingen pneumonisk Infiltration. Hjertet slapt, Muskulaturen bleg og skjør; ved Klapperne ingen Abnormitet.

Nærmeste Dødsårsag: Lungegangræn.

Mikroskopisk: Hjernebarken viser en svag Degeneration, bestaaende i

en Fortykkelse af Grunds substansen, Degeneration af Gangliceller og For mindskelse af de tversforløbende Fibre. Ganske normale er kun Lobul. paracentral, Lob. occipitales, Lob. parietales, G. temporal. primi og G. hippocampi. Nedadstigende Degeneration af Pyramidebanerne. Vagus-kjernen viser i de kaudale Partier en begyndende Sklerose.

10. P. O. O., 41 Aar gammel, tidligere Ølkjører, gift; hans Moder sindssyg. Efter eget Angivende for omtr. 20 Aar siden behandlet for Syfilis. Patienten optoges den 8de Juni 1895; efter Angivende skulde han være sindssyg 2 à 3 Aar før Optagelsen. Patienten var af middels Høide, kraftig Legemsbygning og vel udviklet Muskulatur. Hovedet ordentlig formet, Øinene uden Injektion, Pupillerne lige, reagerer for Akkomodation, derimod ikke for Lys. Han er bleg med mørke Ringe under Øinene. Rombergs Symptom tilstede. Han er usikker i Vendingen og kan ikke gaa efter en ret Linie, Patellarrefleksen er ophævet. Sensibilitet og Smertefornemmelse intakte. Muskelkraften usvækket, ingen tydelig Ataksi i Over- eller Underkstremiteterne. Hans Tale var hæsiterende. Patienten er forholdsvis rolig, hans Stemning adskillig løftet; der er Vrangideer om store Rigdomme (mange Millioner). Han udlover store Summer til sine Omgivelser og omtaler i en meget fornøiet Tone sin økonomiske Stilling og de store Stiftelser, han skulde oprette til Hjælp for Fattige. Om hans Hallucinationer er hans Forklaringer meget ubestemte og upaalidelige.

Det er om Patienten oplyst, at han tidligere har drukket en hel Del Øl, og at han antagelig formedelst Ugreie med Regnskabet mistede sin Stilling som Ølkjører.

Han skal i de senere Aar have lidt af flugtende Smerter i Underkstremiteterne og i den senere Tid af Hovedpine og Hukommelses-svækkelse. Psykiske Symptomer vil Konen først have bemærket i de sidste 6 à 8 Uger. Patienten blev den 5te Mai indlagt paa Byens Sygehus og derfra flyttet til Asylet.

14de Juni. Fortæller idag, at han er bleven Præsident for hele Europa med aarlig Gage af 1000 Millioner.

14de August. Igaar Eftermiddag 2 og idag Formiddag 1 sterkt epileptisk Anfald med halvsidige Rykninger paa høire Side; saavidt bekjendt havde han tidligere ikke havt epileptiforme Anfald. Venstre Side deltog ikke i Konvulsionerne. Øienakserne dreiede tilvenstre.

15de August. Idag atter et sterkt Anfald i hele høire Side. Høire-sidig Paralyse undtagen af Levator palpebrae.

28de August. Idag et sterkt, henved 2 Timer varende, epileptiformt Anfald, ingen Temperaturforhøielse.

29de August. Han ligger idag i en halv kollaberet Tilstand. Respirationen synes noget besværet, ingen Hoste. Kl. 9 om Aftenen døde han.

Sektion: De tynde Hjernehinder ikke ubetydelig fortykkede, især over

de forreste Hjernepartier. Makroskopisk kan ingen Atrofi af Gyri paa-vises; heller ikke ellers ved Hjernen noget abnormt. Hjernens Vægt 1340 Gram. Venstre Lunge adhærent til Brystvæggen, i nedre Lap en pneumonisk Infiltration i Engouementsstadiet, luftholdig med blodfarvet skummende Vædske fra Snitfladen, som er ujevn med smaa Forhøininger. Resten af Lungen uden Abnormiteter. Samme Fund i høire Lunges nederste Lap. Hjertemuskulaturen bleg og skjør. Ved Underlivsorganerne intet abnormt.

Nærmeste Dødsarsag: Pneumoni og Vagusaffektion.

Mikroskopisk: Hjernebarken viser de for en subakut Paralyse eiendommelige Forandringer ualmindelig tydelig udtalt. Ogsaa Ødemets Virkning er særlig iøinespringende. Forandringerne findes overalt i Hjernebarken, dog mindst i Okcipitallappen. I M. oblongata findes en lignende Proces med tydelig Affektion af Vaguskjernen.

- I Rygmarven sees Degeneration af Pyramidebanerne og Bagstrengene.
11. J. E. S., Glasmester, 52 Aar gammel, gift; syg antagelig i flere (maaske 7) Aar. Hans Fader og Søster sindssyge, en Morbroder sindssyg, en Broder død af Tabes dorsalis for 10 Aar siden. Aarsager: Familieanlæg, Syfilis (?).

Patienten indlagdes i Asylet den 9de November 1895 som lidende af Paralysis generalis. Hovedet ordentlig formet, almindelig Høide og Benbygning, Irides noget kontraherede, reagerer ikke for Lys. Hvorvidt der er Reaktion ved Akkomodation lader sig paa Grund af Patientens sløve Tilstand ikke med Bestemthed afgjøre. Ansigtstudtrykket er slapt, Nasolabialfurerne omtrent udslittede. Han kan ikke plystre; Tungen rækkes skjælvende frem, men farer atter hurtigt tilbage; han kan ikke holde Tungen i fremstukken Stilling. Tungemuskulaturen viser ingen Atrofi. Stemmen hæs og ru, ingen Hoste. Hans Tale er noget slæbende og ledsaget af Smaatrækninger, især i Overlæben.

I Hænderne er der nogen Tremor og Ataksi. Han finder med lukkede Øine vanskelig sine Fingerspidse eller sin Næsespids. Han kan ikke staa uden Støtte. Patellarrefleksen ophævet, Analgesi paa Læggene, ingen tydelige Sensibilitetsforandringer ved Huden. Han er i høi Grad urenlig, lader Urinen og Afføringen gaa i Sengen og kliner sig til overalt dermed. Appetiten ringe. Han skal i et Aars Tid af Læge været behandlet for en højgradig Neurastheni, og herunder fremtraadte Vrangideer om, at han ikke havde noget at spise, at det, som hans Familie skulde leve af, ikke tilhørte ham, men en Sagfører. Han arbejdede dog en Del, men var meget nervøs. Han fik Anfald af Svimmelhed med Fordreining af Munden tilhøire (?), og herunder kunde han ikke tale; samtidig var han forbigaaende følesløs i begge Hænder; han kunde staa; tiltagende Sløvhed.

Han skal i de sidste 7 Aar have lidt af Smerter i Benene og i Ryggen. Han har i flere Aar været impotent; Konen kjender ikke til,

om han har havt Syfilis. Han var vanskelig at faa bibragt nogen Næring.

Den 18de November kollaberede han og døde.

Sektion: Ved Hjernens Hinder intet væsentlig at merke. En Del af Arterierne stive med fortykkede Vægge. Paa Snit makroskopisk intet abnormt. Ventriklerne ikke tydelig udvidede, Ependymet noget granuleret. Hjernens Vægt 1300 Gram. Lungerne ikke adhærente, sammenfaldne, luftholdige, uden Forandringer. Hjertet normalt, med fast Muskulatur. Heller ikke ved Underlivsorganerne nogen Abnormitet.

Nærmeste Dødsarsag: Vagusdegeneration.

Mikroskopisk: Betydelig Sklerose og Atrofi af Hjernebarken med det hos Paralytikere almindeligste Billede. Mindst degenererede er Centralgyri og Okcipitallappen. Vagus kjernen ligeledes skleroseret og atroferet med tykke uklare Gangliceller og Opløsning af Nervefibrenes Marvskeder. Degeneration af Pyramidebanerne.

12. O. H., 52 Aar gammel, gift, Kjørekarl, indlagdes den 2den December 1895 i Asylet, hvor Diagnosen Delirium acutum blev stillet. Efter Opgivende opstod nærværende Anfald omtr. 3 Uger før Optagelsen i Asylet. Han skulde efter Opgivende havt 2 tidligere melankolske Forstemninger. Familiedisposition tilstede; en Broder behandlet som Sindssyg i Asyl. Hans Farfar begik Selvmord.

Patienten indlagdes Nat til 1ste December paa Rigshospitalet under Diagnosen Hypokondri og Nevrastheni som tiltrængende øieblikkelig Hjælp. Efter Hospitalets Journal er oplyst, at han en Vaar for mindst 30 Aar siden følte sig mat og bedrøvet uden kjendt Aarsag. Efter den Tid har han periodevis havt lignende Anfald. Mellemmrummene mellem disse er lidt efter lidt aftaget, medens deres Varighed er tiltaget. Maksimum for begge har været resp. 1½ og 2 Aar.

For 3 Uger siden sad han, medens han kjørte Planker, paa Læsset og raabte hele Veien «Jesus». Han følte sig mat og medtaget og dertil nedstemt, men gik dog hjem alene. I disse sidste 3 Uger har han været deprimeret. Han fortalte Konen, at han havde været hende utro, og fik af og til Anfald af større Uro og Voldsomhed, især om Natten. Det synes, som han ikke har nogen tydelig Erindring om, hvad han har gjort og sagt under disse naturlige Eksacerbationer af hans abnorme psykiske Tilstand. Konen meddeler, at Manden tidligere har havt 2 saadanne Anfald, og at nærværende begyndte lidt efter lidt for 3 Uger siden.

Paa Hospitalet havde han om Natten et temmelig udtalt Anfald af Raseri, hvorunder han slog om sig; han talte dels om Jesus og sine Synder i en begrædelig Tone og dels i en forbitret Stemning om et Ur, der skal være ham frataget. —

Han er en stor, kraftigbygget Mand med god Haar- og Skjægvekst. Tungen er meget tør og brun belagt; ogsaa Læberne er brune og tørre;

Øinene uden Injektion. En nøiagtig Undersøgelse af Brystorganerne er fortiden paa Grund af hans Uro ikke udførbar. Over Trunkus og Ekstremiteterne er der en næsten universel Analgesi og Anaesthesi med ophævede Hudreflekser, Patellarrefleksen er derimod meget livlig; Pulsen temmelig liden, 100; han er fuldstændig forvirret og tumler med sine Hallucinationer. Snart synes han at være i Slagsmaal og beder sine Kamerater, som han nævner ved Navn, ikké at gjøre ham noget, snart synger han med hæs Røst; han er i stadig Bevægelse, kaster sine Sengklæder ud over Gulvet; kun med Møie kan man bibringe ham lidt Mad og Medikament.

6te December. Urinblæren temmelig udspændt, hvorfor Katheter flere Gange har maattet anvendes.

8de December. Pulsen temmelig liden, tiltagende Kræftetab, toniske og kloniske Kramper. Temperaturen mellem 37 og 39; der forsøgtes en Ergotinindsprøitning.

9de December. Lidt efter lidt indtraadte der Aandedrætsbesvær og senere snappende Respiration. Kl. 11 Formiddag døde han.

Sektion: Hjernens Vægt 1330. Dens Hinder noget fortykkede og under disse sees en Vædskeansamling, især langs Karrene; den er ikke af purulent Art. Ved Hjernen makroskopisk ellers intet abnormt. I Lungerne findes i begge Toppe et injiceret og blodoverfyldt Parti, hvorfra en skummende blodfarvet Vædske kan udpresses. Lungestykker fra dette Parti flyder i Vand. Hjertemuskulaturen kraftig, intet Tegn til Fedtdegeneration; Milten ikke tydelig forstørret, blodoverfyldt og noget blød; Nyrerne viser ingen Forandring.

Dødsårsag: Vagusdegeneration.

Mikroskopisk: Fremtrædende Forandringer af Hjernebarken sees kun i Temporallappen, hvor Grundsubstansen er betydelig fortykket med slyngede Karstammer, udtraadte Blodlegemer og Ødelæggelse af Ganglioceller og Marvskeder. Vaguskjernen er skleroseret i det kaudale Parti. Her er Gangliocellerne utvilsomt ødematøse. I de højere liggende Partier er derimod Gangliocelledegenerationen tvilsom. I hele Kjernen lader sig kun yderst faa marvholdige Nervefibre paavise. Ogsaa i M. oblongata forøvrig lader sig en diffus Degeneration paavise, dog paa langt nær ikke saa udtalt som for Vaguskjernens Vedkommende.

13. J. A. H., 41 Aar gammel, gift, Kjøbmand, svensk af Fødsel. Sindsyge 1 Aar før Optagelsen. Sygdommens Aarsag Familieanlæg, Drik; hans Fader død af en Rygmarvsaffektion. Han opførtes under Diagnosen Paralysis generalis. Indlagt 15de Juli 1891.

Ved Patientens Kranium sees ingen Deformitet, dog synes det noget lidet. Ansigtifarven gulgraa, Pupillerne af normal Størrelse, reagerer. Tungen fugtig og ren; dens Muskulatur synes noget slap, ingen Abnormitet i dens Bevægelser, specielt ingen Tremor. Ved Brystorganerne intet abnormt at paavise; Muskelkraften synes noget nedsat i Underekstremiteterne,

hvor ogsaa Muskulaturen synes noget atrofisk. Betydelig Ataksi i Arme og Ben. Rombergs Symptom tilstede; meget livlig Patellarrefleks. Nogen Analgesi, derimod ingen tydelig Anæsthesi.

Hele Patientens Legeme er i en idelig Bevægelse, især fremtrædende ved Intention. Faar Patienten Anledning til at støtte Ryggen mod Væggen kan han efter Opfordring staa ubevægelig; hans Gang er ustø, spastisk og ataktisk.

Hans Tale er tydelig ataktisk (hæsiterende), ikke skanderende. Ingen Nystagmus. Hans Ansigt har et slapt Udtryk, og han synes noget udeltagende; imidlertid er hans Hukommelse ikke tydelig nedsat, og hans Tale er noksaa fornuftig, naar Samtalen dreier sig om almindelige Ting. Vrangforestillinger i ambitiøs Retning tilstede.

Hans Kone forklarer, at Patienten skal have været meget drikfældig; i de sidste 5 Aar før 1890 har han sjelden været ædru og drak da almindeligvis 12 Flasker Øl pr. Dag. Om Syfilis intet oplyst; Konen tror ikke, at han har lidt af denne Sygdom.

I Løbet af det sidste Aar merkede hans Kone først tydelige Tegn paa Sindssygdom; han tabte Interessen for sin Forretning; han var desorienteret, vidste ikke, paa hvilke Steder hans forskjellige Varer laa; ved Veksling af Penge udbetalte han Kunderne enten formeget eller forlidet.

De abnorme Bevægelser af Underekstremiteterne og Trunkus forresten begyndte omtr. for $\frac{1}{2}$ Aar siden. I de sidste Maaneder begyndte han at blive temmelig slem imod Konen; han luggede, slog og klorede hende, naar hun ikke vilde tillade ham Coitus umiddelbart efter 2 Aborter, hun i de sidste Maaneder har havt. Han bemægtigede sig Penge i Butikskuffen og gik da dels til offentlige Piger, dels fordelte han dem imellem Børn, han traf paa Gaden.

17de Juli. Han sover lidet, hallucineres for Syn og Hørelse; han kan ikke gaa efter en Streg og ikke staa paa ét Ben med aabne Øine.

7de August. Nasolabialfuren paa høire Side udslettet. Vrangforestillinger (om endnu ikke faste) træder nu tydeligere frem; Hørelseshallucinationer fortæller ham nu, at han har erholdt store Rigdomme, og at han nu skal komme ud, da hans Børn er dræbte og obducerede 2 Gange. Han har havt den urigtige Ide, at han skulde paa Kronarbeide, og dette mener han, at han maa slippe for, da hans Børn er døde.

I Aaret 1892 ingen væsentlig Forandring i hans Tilstand; hallucineres væsentlig for Hørelsen i temmelig sterk Grad; paastaar, at Patienterne i Asylet har taget Kronarbeider-Eksamen.

De ataktiske korealignende Bevægelser synes noget mindre siden sidst anmerket. Naar han sover, ingen Bevægelser.

I 1893 de samme som tidligere anført, men i forsterket Grad. Han

maa holde Sengen, da han ikke kan gaa uden at slingre voldsomt frem og tilbage. Et lidet Dekubitussaar over Os sacrum.

1894. De omhandlede Bevægelser fremdeles sterkere og sterkere tilstede; kan ikke længere staa, urenlig i høi Grad, fremdeles forhøiet Patellarrefleks, under Søvn ingen Bevægelse; Sensibilitetsforandringer kan man paa Grund af Patientens demente Tilstand ikke eftervise. Appetiten holder sig god; han hoster ikke.

I 1895 kollaberede han og døde den 18de December.

Sektion: Hjernens Vægt 930 Gram. Dura meget tyk, men ikke fastvokset hverken til Kraniet eller til de tynde Hinder, der er noget fortykkede. Paa enkelte Steder følger Hjernemassen med Pia, naar denne søges fjernet. Gyri synes ikke højgradig atrofiske; paa Snitfladen sees dog Corticalis smalere end normalt; Ventriklerne synes noget udvidede, men uden granuleret Ependym.

Ved begge Lungers Basis findes Injektion af Vævet, og ved Pres flyder der ud en skummende rødfarvet Vædske; disse Partier flyder i Vand. Ellers er Lungerne normale. Hjertet noget lidet, Muskulaturen kraftig, frisk rødfarvet og fast. Ved Milten og Nyrerne intet abnormt.

Dødsarsag: Lungeaffektion og Vagusdegeneration.

Mikroskopisk: Hele Hjernebarken viser en diffus Sklerose med intens Ødelæggelse af Gangliceller og Nervefibre. Lob. occipitalis mindst ødelagt. I M. oblongata sees den kaudale Ende af Vagus- og Hypoglossuskjernen skleroseret. I Vaguskjernen findes tillige ødematøse Gangliceller og sterkt svækket Nerveudbredning. Ogsaa andre Kjerner i M. oblongata viser nogen Degeneration. I Rygmarven en diffus myelitisk Proces med Ødelæggelse af Gangliceller og Nervebaner.

Foranstaaende Sektionsresultater er i den mest mulig sammentrængte Form meddelt af Dr. med. H. Holm, ligesom ogsaa Obduktionerne og de forskellige mikroskopiske Undersøgelser som før i en Række Aar er udførte af ham.

Oversigt over Kristiania Sindssygeasyls økonomiske Tilstand ved Udgangen af Aaret 1895¹⁾.

Tableau des recettes de l'établissement d'aliénés de Kristiania.

Indtægter:

	Kr.
1. Beholdning efter Kasseregnskabet for 1894:	
a. Kontant Kassebeholdning	Kr. 3 757,02
b. Restancer	« 22 761,18
	26 518,20
2. Tilskud af Bykassen	68 300,00
3. Refusioner:	
a. Asyls Tilkommende for de i Regnskabsaaret behandlede Sindssyge	Kr. 4 520,00
b. Tilfældige	« 2 006,76
c. Af Statskassen (efter Lov af 27de Juni 1891)	« 39 059,76
	45 586,52
4. For Arbejde og solgte Sager	22,96
5. For Beklædning til betalende Patienter	324,41
	140 752,09

Udgifter:

	Kr.
I. a. Lønninger	9 967,52
b. Bepisning til Patienterne	30 835,61
c. Kosthold til Vogterpersonalet og Fyrbøder samt Kostpenge til Overvogter og Matrone	4 846,26
d. Inventariets Vedligeholdelse	2 455,37
e. Vask og Renholdelse	3 331,71
f. Belysningen	1 748,55
g. Brændsel	3 405,42
h. Brandkontingent, Assurance og Vandafgift	538,60
i. Reparationer paa Eiendommen	1 548,89
k. Medikamenter, Sygerekvisita m. v.	673,52
l. Beklædning	5 529,68

¹⁾ I denne Oversigt er der foruden det Regnskab, der strengt taget vedkommer Sindssygeasylet, ogsaa medtaget Kristiania Fattigvæsens Sindssygeudgifter (deriblandt Amtslægens Løn) samt Statskassens Refusion.

	Kr.
m. Nattevagt, Vaagekoner, ekstraordinært Vagthold, Dagarbeide samt Orgelspil	903,12
n. Materialier til Patienternes Beskæftigelse, dels til Inventarie-sager, dels til Klædningsstykker og dels til Gjenstande for Salg	1 726,68
o. Diverse Udgifter	1 057,94
II. p. Udbetalinger for andre Patienter i andre Asyler efter Fattigkommissionens Bestemmelse	42 755,42
	<hr/> 111 324,29
III. Amtslægen for Tilsyn med Sindssyge, der har Statsbidrag. .	1 200,00
	<hr/> 112 524,29
q. Føres til Omdrag som uerholdelige Restancer	72,38
	<hr/> 112 596,67
Beholdninger:	
1. Restancer	Kr. 22 929,55
2. Kontant Kassebeholdning	« 5 225,87
	<hr/> 28 155,42
	<hr/> 140 752,09
Asylets samlede Udgifter har i Aaret 1895 andraget til	112 524,29
Herfra bliver at drage:	
1. Udbetalinger for andre Patienter i andre Asyler efter Fattigkommissionens Bestemmelse	Kr. 42 755,42
2. De for Beklædning til betalende Patienter anførte	« 324,41
3. De for Arbeide og solgte Sager anførte	« 22,96
4. Værdi af Material- og Varebeholdningen	« 216,10
5. Løn til Amtslægen	« 1 200,00
	<hr/> 44 518,89
De gjenstaaende Kr.	68 005,40

udgjør altsaa, hvad 152 Patienter har kostet i 40 749 Døgn, der udgjør *med* Beklædning Kr. 1,67 og *uden* Kr. 1,505 *pr. Døgn*.

Af Asyllæge Aalls Beretning for Oslo Asyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés d'Oslo.

— — 4 Patienter afgik i Aarets Løb ved Døden.

1. Husmands 64-aarige Hustru, behandlet paa Asylet siden 28de Februar 1867 for Dementia. Hun var i Løbet af de sidste to Aar gaaet sterkt nedad i fysisk og psykisk Henseende; laa stadig tilsengs. I de første Dage af December optraadte vedholdende Brækninger med Ømfintlighed over Abdomen, sterk Kollaps. Hun døde den 11te December 1895.

Sektionen udviste Fortykkelse af Hjerneskalens Ben med tydelige Aftryk af de Pacchionske Granulationer, Sammenvoksning af Hjernehinderne; ved Afløsning af disse medfulgte smaa Partier af Kortikalsubstansen langs Sulcus longitudinalis. Kortikalsubstansen selv blodoverfyldt. Ingen Forøgelse af Vædske i Sideventriklene og 3die Ventrikel.

Cavitas thoracis: Hjertet noget slapt. Muskulaturen bleg. Begge Lunger opad emfysematøse, nedad er der Adhæreenser mellem Pleura visceralis og diafragmatica. Enkelte knappenaalshovedstore forkalkede Tuberkler nedad i venstre Lunge.

Cavitas abdominis: I Peritonealhulen 3—400 Gram purulent, graalighvid, noget ildelugtende Vædske. Begge Peritonealblade belagt med et skiddentgult, fibrinøst Ekssudat. Der er Sammenvoksning mellem Leverens undre Flade og de tilgrænsende Tarmanser. Muskatlever. Slimhinden i Tyktarmen katarrhalsk.

Dødsarsag: Peritonitis purulenta acuta.

2. Gaardmands ugifte 51-aarige Datter, behandlet for Dementia paa Asylet siden 9de September 1876. I den sidste Maaned optraadte Brækninger, Diarrhoe, Hoste med Synken af Kræfter og Kollaps. Hun døde den 26de Mai 1895.

Sektionen udviste usædvanlig Fortykkelse af Hjerneskalens Ben (indtil 1 Cm.). Aftryk af de Pacchionske Granulationer.

Blodkarrene paa Hjernens Overflade spændte og blodoverfyldte. Ingen Hydrocefalus externus. Ingen forøget Ansamling i Ventriklene.

Cavitas thoracis: Adhæreenser mellem Pleura costalis og visceralis paa begge Sider. Hjertet slapt og lidet. Venstre Lunges øvre Lap føles haard, knudet og lidet luftholdig, viser paa Snit Kaverner; i den nedre Lap føles ogsaa Knuder, men mindre udtalt, ligesom ogsaa Lungen i dette Parti er mere luftholdig. I høire Lunge er Forholdet omtrent det samme; Kaverner, Tuberkelkonglomerater, Kalkafsætninger. Det bagre Parti af midtre Lap danner en grødagtig ramollerende Masse, hvori Bronkialgrenene er blottede og strækker sig som Traade fra det ene Parti til det andet. — Isthmus laryngis danner en saagodtsom sammenhængende Saarflade, der strækker sig opad paa Epiglottis. Stemmebaandenes frie Rand ulcererende, ujevn.

Cavitas abdominis: Milten grødagtig, blød. I nedre Del af Tyndtarmen talrige tværgaaende Ulcera af forskjellig Størrelse (de største indtil 3 Cm. lange og 1½ Cm. brede) og med skarpt afskaarne Rande. I Bunden sees tydelig smaa Tuberkler. Nyrerne blege; Grændsen mellem Corticalis og Medullaris udvisket.

Dødsårsag: Tuberculosis pulmonum, laryngis et intestin.

3. Agents 44-aarige Hustru, indkommen i Asylet den 30te November 1895. Allerede nogle Dage efter Indkomsten optraadte Gangræn i Hudpartiet omkring Rima dextra infra nates med Ødem i Labia majora og ildelugtende Sekretion. Gangrænen udbredte sig mere og mere. Kræfterne sank. Hun døde den 22de December 1895.

Sektionen udviste sterk Afmagring. Det omtalte gangrænøse Hudparti paa Ind- og Bagsiden af høire Laar er af en Haandflades Størrelse og adskillig fordybet. Bunden er belagt med gangrænøse, sterkt stinkende Vævsrester. — Hjerneskillen fortykket. Hjernens Overflade blodoverfyldt. Ingen Forøgelse af Vædske i Hjerneventriklerne.

Cavitas abdominis: I Milten en kronestor fibrinøs flad Nydannelse, der strækker sig en halv Cm. ind i Substansen. Muskatlever. Uterinfibrom.

Cavitas pectoris: I Toppen af begge Lunger Kalkafsætninger. I deres nedre Lap er der Pneumoni i Engouementsstadiet.

Dødsårsag: Gangræna et Pneumonia duplex.

4. Kjøbmands 70-aarige Hustru; indkom i Asylet den 22de December 1892 og behandlede for Mania.

Den 26de Marts 1895 fik hun sterk Feber med udtalt Kollaps og Synken af Kræfterne. Nogen indgaaende fysikalsk Undersøgelse kunde paa Grund af hendes debile Tilstand ikke foretages. Hun døde den 31te Marts 1895. Da Familien ikke ønskede Sektion, foretoges ei nogen saadan.

Dødsårsag: Influenza.

Til Reparationer af Bygningerne og andre Forbedringer blev i Aarets Løb anvendt Kr. 3620,29. Af Forbedringer af større sanitær Betydning kan nævnes:

1. *Ventilation* af den gamle Cellebygning med Indsættelse af 5 nye Ventilationsovne. Herved er Luften i Cellebygningen væsentlig forbedret. Omkostningerne hermed beløb sig til Kr. 1200,00.
2. *Indredning* af en gammel, hidtil for det meste ubenyttet Bygning. Herved har Asylet faaet eget Obduktionsrum samt et Rensnings- og Tørrerum for Sengklæder og Tøi efter urene Senge. Rummet ophedes af en Magasinovn. Endvidere et Rulle- og Strygeværelse og ved Siden deraf et Klædeskammer, hvori de Syges Tøi efter at være behandlet i Rulleværelset ordnes, hvert i sit Rum. Loftet i Bygningen er indredet til Tørreloft og Klædesvask. Ventilation, Springvand og Kloakledning er lagt i hele Bygningen. Omkostningerne hermed beløb sig til Kr. 1625,74.
3. *Endel Malerarbejde*, Indredning af Boder til Opbevaring af Kokes, Tagreparationer o. s. v.

Extrakt af Regnskabet for Oslo Sindssygeasyl 1895.

Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés d'Oslo.

Indtægt:

	Kr.	Kr.
For Kur og Pleie	21728,49	
« Beklædning	594,18	
Forskjellige Indtægter	69,20	
		22391,77
Ballance Underskud		398,50
		22790,27

Udgift:

	Kr.	Kr.
Lønninger	3802,77	
Bespisningen	9648,25	
Medicin og Sygebehandling	384,98	
Skatter	271,92	
Begravelser	63,20	
Brænde	2009,82	
Belysning	197,48	
Renholdelse og Vask	781,86	
Feining	58,80	
Inventar ..	485,82	
Reparationer	3620,29	
Fornøielser	112,26	
Beklædning	411,14	
Forskjelligt	941,68	
		22790,27

Af Direktør Platous Beretning for Eg Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés d'Eg.

— — I Aaret døde 7 Mænd og 7 Kvinder:

1. H. S., Gaardmandssøn, 27 Aar gammel, indkom første Gang i 1893 lidende af *Insania epileptica*. Under Anvendelse af Flechsigs Opium-Bromkaliumkur aftog Anfaldene stadig i Hyppighed, og efterat han i længere Tid havde været en rolig, snil B-Patient, flittig beskjæftiget i Vedgaarden, hjemsendtes han til Privatforpleining. Efter Hjemkomsten blev han atter urolig og umedgjørlig, saa ingen vilde have ham i Forpleining, hvorfor han paany indkom 4de April 1894. Atter anvendtes den kombinerede Opium-Bromkaliumkur med samme Resultat som første Gang, men paa Grund af ulcerativ Bromakne maatte BrK tilsidst seponeres. Anfaldene blev hyppige og voldsomme, og under Status epilepticus døde han 14de Juni 1895. Ved Sektionen fandtes *Pachymeningitis externa*, *Arachnitis chronica fibrosa* og *Hyperæmia cerebri*.
2. 3. 4. Af *Paralysis generalis* døde 3 Mænd i Alderen 40, 44 og 46. Sygdommens Varighed 3—4 Aar. Der var Formodning, men ingen paa-lidelig Oplysning om forudgaaet Syfilis. 2 af disse Mænd befandt sig ved Indkomsten i Sygdommens Terminalstadium og døde efter nogle Ugers Asylophold. Den 3die Mand opholdt sig i Asylet i 2³/₄ Aar, laa det sidste Aar tilsengs i en apatisk Tilstand afbrudt af hyppige Krampeanfald og døde marastisk. Paa Grund af særegne Omstændigheder blev der kun foretaget Sektion i ét af disse Tilfælde, og Fundet var det for Paralyzen almindelige.
5. B. L., Husmandssøn, 26 Aar gammel, indkom 28de Oktober 1889. Han var arvelig belastet, havde været syg i 4 Aar og var ved Indkomsten dement. I Asylet var han sløv, uvirksom, af og til urolig og ødelæggende, altid grætten afvisende. Han angrebes af Tuberkulose og døde 23de April 1895. Ved Sektionen fandtes de vanlige Tegn paa kronisk Hjernelidelse samt Lunge- og Tarmtuberkulose.
6. O. S., Arbejder, 49 Aar gammel, indkom 2den September 1891 efter at have været sindssyg i flere Aar og tidligere forpleiet paa Gaustad. Han var dement, af og til agiteret, brautende og stortalende, var egensindig og irriteret, arbejdede i Vedgaarden paa en yderst forceret Maade og læderede hyppig sine Hænder. Han døde af Pyæmi den 23de September 1895. Ved Sektionen fandtes Pus i Pia maters Maskerum, Perikardit, Endokardit, Empyem; stor blød Milt.
7. O. R., Gaardbruger, 57 Aar gammel, fra Aaseral. Broder og Farbroders Datter sindssyge. Han var en ordentlig Mand, levede i taalelige Kaar, var sterkt religiøs interesseret og hørte til de «sterktroendes» Samfund. De sidste Dage før Sygdommens Udbrud reiste han meget paa Opbyggelses-

møder, hvorunder han paa enkelte af sine Tilhørere gjorde Indtryk af ikke at være normal. Hjemkommen fra et Møde Søndag Aften 8de December 1895 gjorde han sin Indtrædelse med Ordene: «Dette Hus vorde velsignet med legemlig og aandelig Velsignelse». Han spiste næsten intet, men fortalte ordentlig om sin Reise. Han gik tilsengs med Bemærkning om, at han neppe fik sove, da «han var Vægter paa Zions Mure; der skulde ikke være Hvile Dag eller Nat». Kort efter befalede han Familien, bestaaende af Kone og 6 Børn i Alderen fra 8 til 16 Aar, at staa op; han knælede og bad høit, og Børnene maatte støtte hans oprakte Arme. Saaledes holdt han det gaaende til ud paa Morgensiden og holdt Alle vaagne med sig. Endelig fik man Lov til at lægge sig; selv sov han ikke. Efter en kort Hvile skulde man spise Frokost, og han maalte ud, hvor stort Stykke Fladbrød enhver skulde faa Lov til at spise. Efter dette Maaltid spistes der ikke mere hele den Dag; Ingen fik Lov til at forlade Stuen, og Dyrene blev ikke røgtede. Da det var blevet mørkt, lagde hele Familien sig; men kort efter befalede han Alle at gaa ud af Sengene og staa urørlige uden at tale i 4 Timer. Dette skede; men da de 4 Timer var forløbne, blev han pludselig ustyrlig, knuste Vinduerne og begyndte at kaste alt Bohavet ud. Hidkaldt af Larmen kom en Nabo med en Lygte; men da den Syge fik se denne, styrtede han sig ud af Vinduet, frakturerede Underarmen og fór ikke destomindre løs paa Naboen, hvem han forsøgte at faa under sig. Ved tilkaldt Hjælp fik man ham tilsengs, men han fór ud igjen og ned til Elven, hvor han en Time blev staaende i Sneen. Atter bragt tilbage til Stuen var han ikke at formaa til at være i Sengen; han væltede sig paa Gulvet, krøb paa fire med Næsen langs efter en Sprække i Gulvet etc., taleder herunder meget med sig selv. Han hverken spiste eller drak den Nat eller hele den følgende Tirsdag. Ved Distriktslægens Ankomst Onsdag Middag den 11te December laa han i Sengen, havde et forvirret Udseende og forvildet Blik, talte eksalteret og kaldte sig «Jordens Gud». Den brukne Arm slængte han frem og tilbage, tillod ingen Undersøgelse eller Behandling, hvorfor det blev nødvendigt at kloroformere ham, og Gibsbandage blev anlagt. Han sendtes straks til Asyl, var underveis meget urolig. Til Asylet ankom han Fredag Eftermiddag 13de December vaad og forfrossen efter den lange Kjøretur i Regnveir, var urolig og totalt forvirret. Gibsbandagen var knækket og blev omlagt; der var komminut Fraktur af venstre Underarms Ben. Han isoleredes med Ekstravagt. Mad eller Drikke vilde han ikke tage imod.

14de December: Har inat været søvnløs og ustyrlig, ligger ved Visiten i Sengen, men viser Tegn til at ville fare op under Bemærkning om, at han Ingen lystre.

15de December: Efter en Hyosciniinjektion ($\frac{3}{4}$ Milligram) igaar Formiddag fik han 7 Timers Søvn, men vaagnede op til samme Uro som tidligere. Iaftes injiceredes $\frac{1}{2}$ Milligram Hyoscin, hvorefter Ro til Kl. 4

imorges, senere atter meget urolig. Temperaturmaaling lader sig ikke foretage. Nyder absolut intet. Urinafgang, men ingen Afføring. Gjennem Næsesonde fik han Melk, Vin og Ol. ricini, hvad han beholdt.

16de December. Sov nogle Timer igaar Formiddag; senere laa han og kastede sig frem og tilbage, slog og spyttede efter dem, der kom i hans Nærhed, Tandskjæren og kloniske Muskelrykninger, traadformig Puls, debilt Udseende. Udover Eftermiddagen kollapsede han og døde Midnat.

Sektion: Lakunar tyk, ikke fastheftet til Dura, der er blodrig, men uden Belæg. Store mørkfarvede Pacchioniske Granulationer. Hinderne sterkt injicerede, især fortil, overalt let afløselige. Hjernen blodoverfyldt. Vægt 1430 Gram. Hjertet af vanlig Størrelse, kraftig Muskulatur, normale Klapper. Venstre Lunge ved enkelte smale Streng fastheftet til Kostalvæggen, øvre Lap overalt luftholdig, nedre Lap derimod Sædet for en kroupøs Pneumoni i det røde Hepatisationsstadium. Høire Lunge frembyder intet abnormt. Ved Underlivsorganerne intet at bemærke.

Forholdene i Afdødes Hjem ved Distriktslægens Ankomst skildres saaledes: Værelset var fuldstændig mørkt, fordi der var spigret tykke Tepper for de aabne Vinduer; fra dette Mørke hørtes forvirret Tale, Sang, Skrig og Skjeldsord som Djævel, Satan etc. Naar Tepperne sloges tilside, saaes 6 Børn i Alderen fra 8 og op til 16 Aar med matte, stirrende Øine, blege, forvaagede Ansigter og fordreiede Træk dansende omkring hverandre, syngende Salmestubber og ramsende Bibelsprog, den Ene kopierende den Anden, naar der ligesom var givet et Stikord, som Alle fandt sig forpligtede til at stemme i med. De Indtrædende modtoges med Ordene «Djævel», «Verdensbarn», og hvis man f. Ex. forsøgte at klappe Børnene paa Skulderen, strøg og børstede de Berøringsstedet omhyggelig, spyttede efter En og sagde, at man var en Djævel og Ugudelig. De 4 ældste Børn var fuldstændig i Extase uden Spor af Tegn til normalt Aandsliv. Den næst yngste iagttog af og til de Andre for at se, hvordan de bar sig ad, hvorpaa han syntes, han maatte være med. Den yngste lod til at være gaaet træt. Børnene var velstelte og velnærede. Ingen af dem havde nydt Mad eller Drikke i 48 Timer; thi «Profeten» (Faderen) havde forbudt dem det. Heller ikke havde de sovet undtagen en ganske kortvarig Blund for Enkeltes Vedkommende. Fra Mandag Aften til Onsdag Middag havde de holdt det gaaende paa ovenbeskrevne Maade, og Naboernes Tilbud om Mad og Drikke var bestandig afvist med «Profetens» Befaling med Skraal og Skrig. Moderen, der ikke forstod, at der feilede Manden noget, før han hoppede ud af Vinduet, blev i Øieblikket forstyrret som de Andre; men det gik snart over, og ved Lægens Ankomst var hun normal, dog yderst træt og medtaget. Hvorlænge Børnenes abnorme Tilstand varede er mig ubekjendt; men nu skal Alle forlængst være raske.

Dette er den i Aviserne omtalte «Vanvidsepidemi i Aaseral».

8. M. M., Tjenestepige, 30 Aar gammel, indkom 17de Marts 1889. Broder og flere i Moderens Familie sindssyge. Et Aars Tid før Indlæggelsen begyndte hun at blive mistænksom, troede Alle bagtaledede hende, blev vanskelig at omgaaes og tildels heftig. En Maanedes Tid før Indlæggelsen var hun rømt hjemmefra og tilbragte en Nat tyndklædt ude, hvorved hun forfrøs Tærne paa begge Ben. Hun var forrykt og fastholdt i Asylet sine Forfølgelsesideer, viste af og til Næringsvægning. Hun døde af Lungetuberkulose 28de Februar 1895.
9. B. A., Tjenestepige, 24 Aar gammel, indkom 19de Juni 1894. Moder og Søster sindssyge. Efter en Kjærlighedshistorie 3—4 Maaneder før Indlæggelsen begyndte hun at blive ængstelig, hallucineret, fik religiøse Skrupler og forsøgte Selvmord. Allerede ved Indkomsten havde hun et svageligt, debilt Udseende og laa i Asylet for det meste tilsengs, maatte mades og passes som et lidet Barn, var den hele Tid absolut taus. Hun døde 13de Mai 1895, og ved Sektionen fandtes Dura adhærent til Kraniet, Hinderne lidt injicerede, Hjernesubstansen blodfuld. Vægt 1255 Gram. I venstre nedre Lungelap, der i sin Helhed er infiltreret, findes flere Kaverner.
10. I. T., Tjenestepige, 28 Aar gammel, indkom 20de August 1893. I Moderens Familie mange sindssyge. Hun blev sindssyg i 18-Aarsalderen og behandlede i Asylet, hvorfra hun helbredet udgik i 1886. Hun holdt sig rask i 7 Aar, og da hun paany indkom, var der Tegn til begyndende Sløvhed, der stadig tiltog under Asylopholdet. Hun døde af Lunge- og Tarmtuberkulose 25de Mai 1895.
11. E. E., Enke, 70 Aar gammel, indkom 9de December 1890. I mange Aar før Indlæggelsen, særlig efter Mandens Død for 7 Aar siden, havde hun været «tomlen i Hovedet». I Asylet viste hun sig at være dement, var som Regel godslig, vrøvlet, snakkesalig, men af og til urolig, bandende og skjændende. I de sidste Par Maaneder tiltagende Sløvhed og legemlig Svækkelse; hun blev svindel og tilbøielig til at falde omkuld. Efterat have ligget et Døgn bevidstløs døde hun 24de Juli 1895.

Sektion: Liget er af en kraftig bygget korpulent Kvinde med betydelig Fedtafleiring.

Cavitas cranii: Lacunar fast adhærent til Dura, paa hvis høire indvendige Flade sees et flortyndt Exsudatbelæg. Hinderne injicerede, fortykkede, Hjernesubstansen sterkt blodprikket. I Cerebellum paa høire Side et kronestort emolliert Focus. Hjernes Vægt 1155 Gram.

Cavitas pectoris: I Hjerterposen klart Serum i almindelig Mængde. Hjertet udvidet, slappe, tynde Vægge, Muskulaturen fedtdegenereret. Kalkafsætning i Klapperne, atheromatøs Degeneration i Bulbus aorta. Hypostase i begge nedre Lungelapper.

Cavitas abdominis: Ascites. Tarmene sammenloddede ved gamle Adhærensler. Muskatlever.

12. A. L., Husmandsenke, 70 Aar gammel, indkom 10de December 1887. 3 Søstre sindssyge. Efter i flere Aar at have været tungsindig og grublende blev hun nogle Uger før Indlæggelsen søvnløs, urolig, ansaa sig fortabt og gjorde Selvmordsforsøg. I Asylet var hun i stadig Agitation paa Grund af skræmmende Hallucinationer, og hendes Skrig hørtes over hele Asylet. Hun døde af Tuberkulose den 17de Oktober 1895.
13. A. T., ugift, 66 Aar gammel, indkom 20de Oktober 1890 lidende af Melankoli. Hun havde havt et tidligere Anfald, der endte med Helbredelse efter 5 Maaneders Asylbehandling. Under sit sidste Ophold var hun ængstelig, deprimeret, taledede stadig om, at hun følte Djævelens Tag i Nakken paa sig. Hun var legemlig svag, plagedes af kronisk Bronkit med asthmatiske Anfald og laa meget tilsengs. Hun døde 12te November 1895, og ved Sektionen fandtes intim Sæmmenvoksning mellem Lacunar cranii og Dura, fortykkede Hinder, udvidede Ventrikler, Hjertehypertrofi, Lungeemfysem og kronisk Bronkit.
14. B. H., Tjenestepige, 65 Aar gammel, indkom 24de Oktober 1895. Hun skal have været tilbøilig til Naskeri, især af Kaffe, hvortil hun var lidenskabelig hengiven. Et halvt Aars Tid før Indkomsten blev hun søvnløs, urolig, ytrede Frygt for at berøves sine Eiendele, specielt bange for Visitation af Lensmanden. Hun gik ofte nøgen til Elven for at vaske sig selv og sine Klæder og blev voldsom, naar hun hindredes heri. Hun var ved Indkomsten mager og debil, havde et senilt Udseende. Under Asylopholdet ængstelig forvirret, gjorde passiv Modstand mod alt, hvad man vilde foretage med hende, var i stadig Agitation og yderst urenlig. Hun fik en phlegmonøs Betændelse af høire Haand, der udbredte sig over hele Armen, og døde 25de December 1895.

Sektion: Miltsvulst og Abscesser i Nyrene.

Af Overlæge Langbergs Beretning for Newengaardens Asyl i Bergen.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Newengarden.

— — Angaaende de i Aarets Løb Afdøde skal følgende anføres:

1. Lb.-Nr. 1740, 56 Aar gammel, havde været syg i flere Aar før Indkomsten i Asylet, led antageligvis af Lues og havde for ca. 4 Aar siden havt et Slagtilfælde, hvorefter der var Lammelse af hele høire Legems halvdel, ligesom Talen var meget kludret og utydelig. Efter Apoplexien var han bleven mere og mere sløv, tildels ogsaa urolig og urenlig. Han

var aldeles ubehjælpelig, maatte bæres og stelles som et Barn. Den første Tid af Asylopholdet bedredes han over Forventning; men de sidste Maaneder gik det temmelig hurtigt nedover med ham, og 20de Juni 1895 døde han stille og rolig.

Ved *Sektionen* fandtes i *Brysthulen* paa høire Side nogle fibrøse Adhærensers. Hjertet er temmelig slapt, Muskulaturen bleg. I høire Ventrikel sees der paa en Trabekel et Fedtlag. Aortaklapperne er noget stive ved Basis; i Arcus aortae fibrøse Fortykkelser hist og her. Lungerne er ødematøse i de bagerste Partier. Den nederste Del af høire Lunges nederste Lap er temmelig fast, hepatiseret, af graarød Farve; Prøve synker i Vand; Pleura er paa det tilsvarende Parti let floragtig belagt. *Kraniehulen*: De tynde Hjernehinder viser temmelig sterk Blodoverfyldning. Paa høire Side af den store Hjernes Overflade sees 3 indsunke Partier af henved en 2-Øres Udstrækning; de ligger resp. paa Midten af Lob. frontal., Spidsen af Lob. temp. og bagerst i Lob. occipit.; en lignende Fordybning findes paa Grænsen mellem forreste og midterste Trediedel af den mediale Flade. Ved Snit paa disse Steder er her ingen paaviselig graa Substans; Defektens Bund og Rande noget bløde og af graalig Farve. Ved at løse Hinderne følger der en Del med paa disse Steder. I de centrale Ganglier paa venstre Side findes 3 henved ertstore graabrune, lidt aragtige Partier, aldeles som efter gamle Apopleksier. Ingen frisk Blødning at opdage. Hjernens Kar viser flekkede Partier med Fortykkelse, dog ingen paaviselig Kalkafleiring. Hjernens Vægt 1380 Gram.

2. Om Lb.-Nr. 1691, 21 Aar gammel, er det oplyst, at han altid har havt smaa Evner og lige siden Barndommen har havt Perioder, hvori han har været voldsom og ødelæggende; han havde masturberet og været nærgaaende mod Kvinder, havde endog en Gang voldtaget en Tjenestepige. Under Opholdet i Asylet havde han ogsaa lignende pludselig indtrædende Uroturer og omgikkes tildels andre Patienter paa uanstændig Vis. Efter et Par Maaneders Sengeleie døde han 10de Juli 1895 af Tuberkulose.

Sektion: Ved Aabning af *Brystkassen* trækker Lungerne sig ikke tilbage paa Grund af totale Adhærensers. Ogsaa Perikardialvæggen er fortykket og adhærent. Pleura er paa begge Sider sterkt fortykket, af en graahvid Farve, fleskesvoragtig med mere bløde, ostagtige Partier og Tuberkelgrupper hist og her. Lungerne er i sin Helhed blodrige med smaa spredte Tuberkelgrupper omtrent jevnt fordelt i begge Lunger. Der er ingen Kaverner og meget faa ostagtige Partier. Bronkialkjerterne noget svulne, et Par viser ostagtig Degeneration. *Underlivshulen*: Paa Diafragmas Underside er der Sammenvoksninger mellem Peritoneum og Leveren; her ligesom omkring Milten er talrige smaa graalige Tuberkler, der ogsaa findes i Lever- og Miltsubstansen. Endvidere sees smaa Tuberkelgrupper i Tarmens Serosa, og paa de tilsvarende Partier af Slimhinden er der ujevne Saar, omgivet af Tuberkler uden bestemt Anordning paa Tverretningen. Mesenterialkjerterne er lidt svulne. Der sees i Nyernes

Corticalis nogle smaa graalige Gryn, der antages for friske Tuberkler. — *Kraniehulen*: Hinderne blodfulde og paa Basis et sparsomt serøst Ekssudat. Rundt Chiasma nerv. opt. og langs Art. fossa Sylv, samt omkring den lille Hjerne har de tynde Hinder en graalig Farve; ved nøiere Undersøgelse findes langs Karrene talrige smaa, graalige Punkter — miliære Tuberkler. De samme Punkter findes ogsaa tildels langs hele Choroidea.

3. Lb.-Nr. 1699, 37 Aar gammel, havde tidligere havt flere Anfald af Sindsygdning og nu sidste Gang været syg i flere Aar før Indkomsten. Hun var hjemme masende og vanskelig med stadige Klager over sin Sygdning og over, at man ikke behandlede hende, som man burde. Under Asylopholdet vedvarede disse samme Klager; hun havde Smerter allesteds og hun syntes, Kræfterne stadig svandt, saa hun snart maatte dø; men hendes Appetit og hele legemlige Befindende var her i Begyndelsen aldeles upaaklageligt. I de sidste Maaneder af 1894 blev hun mere forvirret og ugrei, var ængstelig, desorienteret og hallucineret, laa med krampagtig fortrukket Ansigt, spiste lidet, og denne Tilstand vedvarede omtrent uforandret lige til hendes Død. Der havde ogsaa efterhaanden udviklet sig en tuberkuløs Affektion af begge Lunger, hvoraf hun døde 27de Juli.

Sektion: Ved Aabning af *Brysthassen* findes paa begge Sider fibrøse Adhærensers. Lungerne er temmelig faste at føle paa undtagen i Toppene, hvor der paa begge Sider findes flere indtil valnødstore Kaverner adskilte ved fibrøse Vægge; i de nederste Dele af de øverste Lapper findes for det meste ostagtige Knudepartier; i midterste Lap og de nederste Lapper findes udelukkende friske, graalige Tuberkelgrupper eller enkeltstaaende Tuberkler. *Underlivshulen*: Snørelever. Tarmens Slimhinde er bleg undtagen talrige Partier i Ileum, hvor der er mange smaa uregelmæssige Saar med uren Bund og omgivet af talrige smaa Tuberkler og Tuberkelgrupper. *Kraniehulen*: Der sees fine fibrøse Strenges paa Hjernens forreste Del mellem Arachnoidea og Dura mater; forresten kan intet abnormt paa-vises; muligens er der dog noget forøget Blodmængde i Hinderne.

4. Lb.-Nr. 1482, 72 Aar gammel, skal før Indkomsten i Asylet et Par Gange have havt Slaganfald. Lidt efter lidt var hun derefter bleven sløv og fjollet, tilbøilig til Urenlighed og havde vist sig noget umedgjørilig. Hendes Tilstand i Asylet var den hele Tid uforandret; hun var noksaa rolig, men Tale og Gang var temmelig ubehjælpelig, Hukommelsen daarlig. I September 1893 begyndte der at komme turvise Blødninger fra Genitalia; disse blev efterhaanden mere og mere stinkende; ved Eksploration paa-vises knudede Nydannelser i Uterinkaviteten, og 23de August 1895 døde hun stille og rolig.

Sektion: I *Brysthulen* findes en Del Adhærensers især opad; i begge Toppe en Del aragtigt Bindevæv, hvori paa venstre Side et lidet Kalkkonkrement. Hjertet noget stort og meget slapt; Muskulaturen tynd og graalig. Aorta har et flekket Udseende og partielt fortykket Intima. *Underlivshulen*: Tarmene er sterkt udspændte. Peritoneum overalt sterkt

rødlig, for det meste bedækket med et seropurulent Belæg, der ogsaa tildels holder Tarmene sammenklæbde. I Dybden mellem Tarmanserne og i det lille Bækken en Del purulent Vædske. Milten noget stor og temmelig blød. Leveren ogsaa blød; graalig Farve med utydelige Tegninger i Leversubstansen. I Livmoderen, der er noget forstørret og let adhærent, findes en ulcererende Kræft, som i sin Helhed sidder i Corpus. *Kraniehulen*: Hinderne er temmelig blodfulde; de afløses, uden at noget af Hjernesubstansen følger med. Paa venstre Hemisfæres Overflade, specielt i Operculum, i Dybden paa Insul. Reilii samt i Gyr. central. post. og i Occipitallappen sees graalige til graalig brunlige indsunkne Partier af indtil 5 Øres Størrelse. Det viser sig ved Gjennemskjæring, at den graa Barksubstans paa disse Steder er aldeles forsvunden, Grænsen skarp, og isteden findes en tynd, gelatinøs Schicht af seig Konsistens. Der kunde forøvrigt intet abnormt paavises.

5. Lb.-Nr. 1742, 53 Aar gammel, havde antageligvis i sine yngre Aar faaet Syfilis. Hans Sindssygdom var først bemærket efter en Influenza $\frac{3}{4}$ Aar før Indkomsten i Asylet. Senere blev han tøvet og sløv, mistede Arbejdslysten, men var desuagtet stolt af sin Arbejdskraft og Dygtighed. Han var ved Indkomsten forvirret, urolig og urenlig; der var sterk Zittren om Munden, Talen var kludret og kom stødvis, Pupillerne reagerede ikke for Lys, og Patellarreflekserne var ekscessivt forøgede. Sygdommen gik sin almindelige, jevne Gang; tilsidst kunde han næsten ikke gaa, og Talen var neppe forstaaelig. Han døde 31te August.

Sektion: Hjertet er meget slapt, Muskulaturen graalig og blød. Aortas Intima ujevnt fortykket med fibrøse Plaques af indtil 5 Øres Størrelse; midt paa en saadan sidder en valnødstor Trombe noget bagtil og nedad paa Arcus. *Underlivshulen*: Nyrernes Snitflade viser uregelmæssige Tegninger paa flere Steder. *Kraniehulen*: Hinderne sterkt blodfulde, muligens noget fortykkede. Hist og her, mest udtalt paa højre Hemisfæres Frontallap, hænger de tynde Hinder fast til Hjernesubstansens Corticalis, som følger med i et tyndt Lag, ikke i større Udstrækning end $\frac{1}{2}$ Cm. Sideventriklerne er temmelig store, udvidede. Ependymet fint granuleret. Karrene paa Basis viser hist og her fibrøse Fortykkelser.

6. Lb.-Nr. 1866, 66 Aar gammel. Asylet har ingen Oplysning faaet om hendes tidligere Tilstand. Ved Indlæggelsen i Asylet viste hun sig meget sløv, desorienteret og forstumlet, og snart efter blev hun urolig og urenlig; hendes Bevægelser og Tale var temmelig usikre. Hun fik her en temmelig heftig Gastroenterit, der efter et Par Ugers Varighed bevirkede hendes Død.

Sektion: Lungerne frembyder med Undtagelse af en Del strengformige Adhærensener til Brystvæggen opad intet paafaldende. Bronkierne og Trakea indeholder en Del graat Slim, hvori enkelte graahvide Fnokker (Melk?). Hjertet er meget stort og slapt, af graalig Farve. Klapperne, især Mitralis, er noget senet fortykkede. Ved Basis af Aortaklapperne en Del Kalkafleiring; Aortabuen viser flere smaa hvide, fortykkede Partier. *Underlivs-*

hulen: Leveren i sin Helhed graalig med utydelige Tegninger og flere sterkt fedtdegenererede Partier. Nyrerne viser paa Snit Striber af en sterk okkergul Farve. Maveposen og Tarmkanalen er sterkt blodfyldt, mest partivis. Karrene er paa sine Steder saa struttende, at de brister, naar man stryger henover Slimhinden. Tarmindholdet bestaar af et meget sparsomt graagult slimet Fækalstof. *Hjernelhulen*: Kraniets Ben normale. Hjernehinderne sterkt injicerede. Karrene paa Hjernens Underflade viser talrige Fortykkelser, men ingen Kalkafleiringer. De tynde Hinder viser lette Adhærensers til Hjernens overfladiske graa Substans, især paa venstre Frontallap, hvor en Del af Substansen følger med Hinderne. Sideventriklene noget store, ingen sikker Granuleringen af Ependymet. Forøvrig intet abnormt.

7. Lb.-Nr. 1719, 34 Aar gammel. Hendes Sygdom var begyndt 6 Ugers Tid før Indlæggelsen i Asylet med Tungsind, religiøse Skrupler, Søvnløshed og Ængstelse. Hun blev senere taus og vægrede sig aldeles for at spise. Var ved Indkomsten her temmelig forkommen, havde Liggesaar og var afmagret. Tilstanden i Asylet holdt sig hele Tiden temmelig uforandret; et Par Gange saa det dog ud, som om hun vilde komme sig; hun saa bedre ud, var kvikkere og syslede lidt med Haandarbejde; men saa blev hun atter taus, trængte paa Dørene, spiste daarlig, og efterhaanden udviklede der sig en Tuberkulose, hvoraf hun døde.

Sektion: Lungerne tildels sammenvoksede med Brystvæggen. Venstre Lunge er gennemsat af talrige Tuberkler, diffust, med nogle nødstore Kaverner i Toppen. Høire Lunge er gennemsat af lignende Tuberkler som venstre Lunge, men mindre tæt; der er ingen Kaverner. Bronkierne indeholder Mucopus i ikke liden Mængde. Hjertemuskulaturen er graalig og meget blød. *Underlivshulen*: Der findes i Miltens Substans hist og her en ostagtig Tuberkel eller Knude af optil en liden Erts Størrelse. Nyrerne er temmelig smaa og meget bløde. Snitfladen viser en udtalt Fedtdegeneration af Kortikal- og tildels Marvsubstansen; der sees nogle knappenaalshovedstore Tuberkler, flest i høire Nyre. Maveposen, der er temmelig stor og opblæst, indeholder ca. et Par Liter af en mørk, kaffe-grudlignende Vædske. Der sees henimod Pylorus paa Curvatura minor flere Ulcerationer i Slimhinden, der rundt omkring disse er noget aragtig og fortykket. Bunden fuldstændig glat. Det største Saar er henvend 1 Cm. i sin længste Udstrækning. De tynde Tarmes Slimhinder er hist og her noget injiceret med smaa Ulcerationer, omgivne af Tuberkler, med ujevn Bund. Et Par lignende Saar findes i Coecum. *Hjernelhulen*: Kraniets Ben er meget tykke. Hinderne derimod meget sarte og tynde; sidder ikke fast til Hjernesubstansen. Hjernesubstansen frembyder intet makroskopisk abnormt.

8. Lb.-Nr. 1790, 68 Aar gammel, havde som yngre faaet Syfilis og havde ogsaa ført et mindre ordentligt Liv. Om hans Tilstand før Indkomsten i Asylet er kun oplyst, at han havde haft gjentagne apoplektiforme Anfald

og var bleven urolig og besværlig i den sidste Tid. Pupillerne var ved Indkomsten her næsten uden Reaktion, Talen neppe forstaaelig, Patellarreflekserne fuldstændig borte, og han var meget sløv og tøvet. Han havde ogsaa her hyppige Krampeanfald med paafølgende Lammelser, der dog atter svandt nok saa hurtig, og led længe af en heftig Cystit, som han ogsaa kom sig af; men efterhaanden blev han mere og mere skrøbelig, fik Gang paa Gang Liggesaar og døde.

Sektion: Lungerne trækker sig ikke tilbage ved Aabning af *Brysthulen* paa Grund af totale Sammenvoksninger. Selve Lungesubstansen er paa venstre Side tildels temmelig seigkjødet; paa høire Side er det mindre udtalt, men her er ikke saa lidet Ødem. Aortaklapperne meget stive. Aortabuen er udvidet, Væggen ujevnt fortykket, dels med Kalkafleiringer, dels med en grødagtig Masse i den fortykkede Intima. Der findes her ogsaa talrige Ujevnheder, hvortil er fæstet en fingertyk og flere Cm. lang Trombe, bedækket med et friskere Koagel, saa næsten hele Lumenet udfyldes. *Underlivshulen:* Leveren viser begyndende Muskatatrofi og ikke liden Fedtdegeneration. Milten er fastloddet i sin Helhed til Omgivelserne. Nyrerne er temmelig store og blege, Overfladen ujevn, og i den venstre findes to store Ar. Substansen er graalig, tildels fedtholdig, temmelig tynd. I høire Nyre et oplødt Focus af en Bønnes Størrelse med brunligt, kornet Indhold. I høire Nyrebækken findes en hasselnødstor rund, hvid Sten; Slimhinden er her noget injiceret. Vesica urinaria er godt kontraheret, Væggen tyk; ogsaa Slimhinden er fortykket, nuppet, sort paa Overfladen. Ingen Ulcerationer, intet Belæg. Prostata noget større end normalt, specielt Lob. medius. *Hjernehulen:* De tynde Hinder, der er usædvanlig tykke, blodfulde og serøst infiltrerede, har lette Adhærensers til Dura og Benvæggene, især paa Tindinglappen og Pandelappen. Paa disse Steder især, men ogsaa andetsteds, er de tynde Hinder fastvokset til Hjernens Overflade, saa denne følger med ved Afløsningen, især paa venstre Side. Hjernesubstansen er i sin Helhed meget blød. Den graa Substans viser paa mange Steder en graalig gjennemskinnelig, paa andre Steder en udtalt okkergul Farve. Midt inde i den graa Substans findes to nødstore ramollerende Foci uden nogen Farvning. Paa høire Side bagtil findes i den graa Substans nogle mindre Blødninger omkring en dybtgaaende Fure. Ventriklerne er store, Ependymet svagt granuleret. De centrale Ganglier har et noget udvisket Udseende, forresten intet paafaldende. Karrene paa Underfladen, især Art. foss. Sylvii, flekvis fortykkede, stive.

9. Lb.-Nr. 1841, 46 Aar gammel, havde som Sømand i en yngre Alder faaet Syfilis, men været frisk og flink til for 3—4 Aar siden, da han holdt op at arbeide, fordi han fik «ondt i Armene». Et Par Maaneder før Indlæggelsen i Asylet blev hans Sindstilstand forandret, og efterhaanden blev han forvirret og urolig. Han fremviste ved Ankomsten hertil de almindelige legemlige Tegn paa Paralysis generalis og havde ogsaa en hel Del

karakteristiske Storhedsforestillinger. Han var noksaa godslig, men blev snart ødelæggende, urolig og urenlig. Han faldt hurtig sammen og døde.

Sektion: Lungernes bagerste Partier fastere og seigere end normalt, lidet luftholdige. Arcus aortæ har meget ujevn og fortykket Intima med Antydning til Kalkafleiring hist og her. Aabningerne af Art. coron. cordis ret store; selve Art. coron. kun ubetydelig fortykket hist og her. *Hjerne-hulen:* Kraniets Ben meget tykke. De tynde Hjernehinder blodfyldte og noget fortykkede, hænger let fast til Hjernens graa Substans hist og her. Sideventriklernes er meget store, Ependymet ikke granuleret.

10. Lb.-Nr. 1852, 27 Aar gammel, havde i mange Aar lidt af Epilepsi. Under Anfaldene, der efterhaanden var blevet hyppigere og hyppigere, var han meget urolig og ustyrlig. Der institueredes her Flechsigs Kur, hvorunder Anfaldene blev adskillig sjeldnere og lettere. I Begyndelsen af November maatte han gaa tilsengs, blev tung og laa de sidste Dage bevidstløs med hurtig, overfladisk Respiration og frekvent Puls. Urinen gik i Sengen, og man maatte hælde lidt Melk i ham. Denne Tilstand holdt sig omtrent uforandret, indtil han stille og rolig afgik ved Døden.

Sektion: I høire Lungetop findes endel faste, fibrose Ardannelser og enkelte Adhærensers. Venstre Lunge er paa et enkelt Punkt adhærent til Diafragma. De bagerste og nederste Partier af begge Lunger er sterkt blodfyldte, paa venstre Side neppe luftholdige. Milten er blød, næsten flydende, af almindelig Størrelse. *Hjerne-hulen:* Hjerneskallen er noget tyk og tung, adskillig fastheftet til Dura. Dura er paa Indsiden glat; ubetydelig Serum i Subduralrummet. De tynde Hinder sterkt venøst blodoverfyldte; de større Vener ligger som svulmende sorte Streng. Der er lette Blodudtrædelser hist og her mellem Hinderne, som er noget fortykkede og ødematøse, løsner overalt let fra Corticalis. Hjernens Vægt 1280 Gram. Den er fast og ligesom seig at føle paa i sin Helhed, og viser sig ogsaa ved Gjennemskjæring af samme Konsistens. Corticalis er temmelig tyk og mørkfarvet. Sideventriklernes omtrent tomme. Cornu Ammonis og de tilsvarende Gyri ved Bunden af nedre Horn kjendes endnu mere indurerede end den øvrige Hjernemasse; et Parti her af ca. en Hasselnøds Størrelse har en næsten brusagtig Karakter. Ved mikroskopisk Undersøgelse er her fundet talrige Kar, hvoraf enkelte synes fortykkede; specielt er Adventitia fortykket. I Forbindelse med disse Kar fandtes paa et Par Steder tillige fibrose Partier, i hvis Nærhed der saaes betydelig flere Celler end i Vævet forøvrigt. I disse Celleansamlinger fandtes en Del gullige Pigmentkorn. Der er ingen Atheromaci i Karrene. Den lille Hjerne er af normal Konsistens. I Bunden af fjerde Ventrikel lidt til venstre for Midtlinien sees en lang, smal, overfladisk Blodudtrædelse.

11. Lb.-Nr. 1810, 49 Aar gammel, havde ifølge Lægeoplysningerne i længere Tid været sygelig og altid levet i den yderste Fattigdom og Elendighed. Et Par Dage før Indkomsten i Asylet skal hun omtrent momentant være

bleven forstyrret. Var hjemme noksaar rolig, men der var ingen Greie at faa paa hende; hun rev Klæderne af sig og istykker, saa hun laa ganske nøgen. Var ved Indlæggelsen ugrei og forvirret, maatte makes, var yderst vanrøgtet; aldeles skaldet, Huden i Ansigtet og paa Overkroppen eendommelig blank, hist og her afskallende; et stort Ulcus cruris paa venstre Side. Den første Tid her kom hun sig ganske godt, fik Haar paa Hovedet, friskere Ansigtudsseende, og Lægsaaret tilhelede. En større Absces i i venstre Ingven, som hun fik et Par Maaneder efter Indkomsten, tilhelede ogsaa; men hun viste sig hele Tiden omtrent lige ugrei og fortunlet. Efter i et Par Dage at have ligget tilsengs, men spist godt og ellers været som sædvanlig, var hun en Morgen fuldstændig bevidstløs, uden Puls og med kjølige Ekstremiteter, og trods gjentagne inciterende Indsprøitninger døde hun samme Eftermiddag.

Ved *Sektionen* findes Hjernens Hinder temmelig ødematøse, og ved Hjernens Udtagelse rinder ud en hel Del klar Vædske. Hinderne er meget tynde; det er vanskeligt at faa dem løse; om der følger en Del af Hjernemassen med, kan ei med Sikkerhed afgjøres. Hjernen frembyder forøvrigt intet paaviseligt abnormt.

12. Lb.-Nr. 1244, 23 Aar gammel, havde været syg i mange Aar, inden han indkom her i Asylet. Han var da allerede en sløv, dement Patient, hvis Tilstand i Asylet holdt sig temmelig uforandret; han havde af og til urolige Perioder, var undertiden urenlig og rev sine Klæder itu, men var i Almindelighed noksaar rolig og medgjørlig. En Uges Tid, før han døde, fik han en Hæmoptyse, som ogsaa senere gjentog sig en Gang; der var dæmpet Perkussionslyd bagtil over høire Lunge; men han var temmelig modstræbende, saa det var vanskeligt at foretage nogen Undersøgelse af ham. Kræfterne aftog nu hurtig, og 19de December døde han stille og rolig.

Sektion: Venstre Lunge noget hypostatisk i de bagerste Partier. Høire Lunge i sin Helhed ødematøs med temmelig sterk Hypostase bagtil, tildels med hæmorrhagisk Infiltration i Vævet ud mod Pleura. Denne er paa sin bagerste Kant belagt med et fint, mat Belæg. *Underlivshulen:* Leveren fastvokset til Diafragma, Milten ligesaa. Antydning til Muskatlever. Milten er ikke saa lidet større end almindelig; noget blød Pulpa med lidet fremtrædende Trabekler. Ingen Tuberkler at opdage. Nyrerne blege, muligens noget fedtdegenererede i Barken. I de tynde Tarme og tildels i de tykke findes talrige større og mindre Ulcerationer med ophøiede og tildels sterkt underminerede Rande. Bunden altid jevn, dannes af Muscularis. De ligger omtrent alle i de Peyerske Plaques, men udtalt med sin Længdeakse i Tarmens Tverretning. Ingen Tuberkler nogetsteds at opdage. Mesenterialkjertlerne er tildels meget svulne, ikke meget røde. Ingen Tuberkler eller ostagtige Degenerationer at finde i dem. *Hjernehulen:* Hjernehinderne synes noget tykke, løses nogenlunde let fra Hjernen. (Der gjordes Kulturer fra Milten og Tarmsaarene. Fra Miltens voksede op

kun en Bakteriform, der havde Bacter. coli com.s Kjendemerker. Den samme Form paavistes ogsaa i Kulturen fra Tarmen ved Siden af en hel Del andre Bakterier. Bacter. coli com.s Form var meget kort. Ved mikroskopisk Undersøgelse af de samme Organer fandtes i Tarmsaarenes Vægge en Bakteriform, der i Udseende og Farvereaktioner synes komplet at ligne den som Tyfusbacille almindelig beskrevne Form. Den kunde ikke paavises i Mesenterialkjertlerne. I Milten derimod fandtes en Form, der var lig den i Tarmsaarene. Den laa dog ikke i Hobe og kun meget sparsomt enkeltvis og ikke som almindelig ved Tyfus. Noget, som kunde tyde paa Tuberkulose, fandtes ikke).

13. Lb.-No. 1562, 55 Aar gammel, havde været syg ca. 3 Maaneder før Indkomsten i Asylet, angivelig paa Grund af Sorg over én Søns Sygdom og en andens Reise til Amerika. Hun blev hjemme mere og mere ængstelig og urolig, vilde ikke spise og gjorde forskellige Tentamina suicidii. Hun var her den første Tid jamrende og masende, maatte turevis sondenæres, og gjorde leilighedsvis her ogsaa Forsøg paa Suicidium. Den sidste Tid laa hun tilsengs, som oftest med Tepperne over Hovedet, og maatte oftere ernæres paa kunstig Vis. Hun fik Lungetuberkulose og døde.

Sektion: Lungerne fastvoksede til Brystvæggen. Hjertet temmelig slapt og blegt; Aorta er noget stiv, rigid. Den venstre Lunge viser talrige Tuberkelgrupper, nogenlunde jævnt fordelte over hele Lungen, dog noget mere i Toppen, hvor ogsaa sees et Par smaa Kaverner. Høire Lunge er ogsaa i sin Helhed tuberkuløs; men her er Kavernerne fremherskende, saaledes at de synes dannede ved Ramollissement af smaa diffuse Tuberkelgrupper, nogenlunde jævnt over hele Lungen; der er forholdsvis faa enkeltstaaende Tuberkler. Bronkialslimhinden er injiceret; i Bronkierne og finere Luftrørgrene er rigelig Mængde af et temmelig tykt Pus, der ogsaa findes i Kavernerne, blandet med ostede Brokker. Bronkialkjertlerne svulne og ostagtige. *Underlivshulen:* Milten noget svullen, blød; ingen Tuberkler. Leveren viser utydelige Tegninger paa Snitfladen, enkelte gule Spetter. Nyrerne temmelig blege og viser ikke saa tydelige Tegninger som normalt. *Hjernehulen:* Kraniets Ben normale. Hjernehinderne, specielt de tynde, synes noget tyndere end normalt. Gyri synes ogsaa smalere end normalt; Hinderne løses let fra samme. Hjerneventriklernes af normal Størrelse og Vædskeindhold. Hjernesubstansen frembyder intet paafaldende.

Sektionerne, som her er meddelt i Uddrag, er som før udført og beskrevet af Asylets patologiske Assistent, Hr. Doktor Lie.

Som Behandling ved Epilepsi er der i det forløbne Aar i flere Tilfælde forsøgt *Flechsigs*'s Kur, hvorved der tildels er opnaaet overraskende gunstige Resultater. En 35 Aar gammel Kone, Lb.-Nr. 1788, der siden 9-Aarsalderen havde havt sterke epileptiske Anfald, snart med noget længere Mellemlum, snart op til 9 Anfald daglig, og hvis Anfald i den sidste Tid før Indkomsten

i Asylet havde været hyppigere og sterkere end før, begyndtes der straks med Flechsigs Kur. I Løbet af de 4—5 første Uger havde hun et Par ganske lette Anfald; senere kom der i de omtr. 6 Maaneder, hun opholdt sig i Asylet, intet Anfald, medens der tidligere sjelden eller aldrig var gaaet 14 Dage uden Krampe. I de Uger, hun opholdt sig i Asylet, efterat al Medicin var seponeret, viste der sig heller intet Anfald, og hendes psykiske Tilstand var ogsaa undergaaet en heldig Forandring. I de andre Tilfælde, hvor Kuren forsøgte, var vistnok ikke Resultaterne *saa* gunstige; men ogsaa her iagttoges tydelig Bedring, og det uagtet Patienterne blev utaalmodige og ikke kunde formaaes til at bringe Kuren tilende. Dette har her vist sig som den største Vanskelighed ved denne Behandling, der ellers vilde været forsøgt i end flere Tilfælde. — En anden Patient med samme Sygdom, som var yderst besværlig med hyppige Kramper, Raserianfald og de hos Epileptikere sædvanlige Karakterforandringer, hos hvem der var forsøgt alle tidligere Behandlingsmaader, og som ikke vilde forsøge Flechsigs Kur, blev overflyttet til Byens Sygehus, hvor der foretoges *Trepanation*. Det var om ham oplyst, at Krampeanfaldene var begyndt efter et voldsomt Stød i Hovedet, hvor der svarende til Hjernens Centrum for venstre Ben var et noget ømfintligt, dybt, bengroet Ar. Han paastod selv, at Anfaldene indlededes med en Aura fra venstre Ben, hvor ogsaa Kramperne begyndte. Der var desuden betydelig Pupilledifferens. Operationen forløb særdeles heldig, Tilhelingen gik hurtig og godt, og de første Maaneder var Tilstanden lovende; der var intet Anfald, og han var i Modsætning til før venlig og medgørlig. Der blev intet sygeligt fundet hverken i Benet eller de dybere liggende Organer, og efter nogle Maaneders Forløb, da han forøvrig var begyndt paa sit tidligere Liv med Drik og anden Uorden, var Tilstanden omtrent som før. Han maatte atter indlægges i Asylet; men Kramperne synes dog senere ikke at have været saa hyppige og sterke som før Operationen.

Af andre Tildragelser i Aarets Løb, der maaske bør omtales, er et Suicidiumsforsøg af en melankolsk Patient. Uagtet der ikke syntes at være større Fare for, at han skulde ville gjøre noget Forsøg i den Retning, havde han dog i nogen Tid haft Enevogter, men fandt desuagtet Anledning til at hænge sig i Gardinsnoeren. Man kom straks over ham og fik taget ham under passende Behandling, hvorved han efterhaanden kom tillive igjen. Der optraadte nu temmelig heftige Kramper, suksessivt i de forskjellige Muskelpartier, først i Benene, derefter i Armene, Hovedet og tilsidst i Tungen. Disse Kramper varede et Par Timer og gav sig først efter en liden Morfininjektion. Pupillerne, der i Begyndelsen var smaa, blev senere sterkt udvidede. Han var fuldstændig bevidstløs hele denne Tid og længe bagefter; han selv paastaar bestemt, at han fra det Øieblik, han fik Snoren om Halsen, til den følgende Morgen, 16—18 Timer, ikke har Erindring om noget. — Dette Tilfælde har jeg troet at burde omtale, da Spørgsmaalet om disse Krampers Natur nylig har været fremme i de psykiatriske Tidsskrifter.

Extrakt af Newengaardens Sindssygeasyls Kassaregnskab for Aaret 1895.

Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Newengaarden.

Indtægt:

	Kr.
Kurpenge:	
a. Bergens Fattigvæsen	Kr. 55 412,00
b. Forskjellige Kommuner	« 46 292,40
c. Private Patienter	« 19 374,40
	121 078,80
Beklædningspenge:	
a. Bergens Fattigvæsen	Kr. 6 585,12
b. Forskjellige Kommuner	« 5 306,09
c. Private Patienter	« 356,48
	12 247,69
Beholdninger og øvrige Asyldntægter:	
a. Kassabeholdning fra 1894	Kr. 13 085,56
b. Restancer	« 2 789,46
c. Viktualier, Brændsel m. m.	« 4 894,14
d. Diverse Indtægter	« 552,66
e. Overskud af Jordbruget	« 1 938,35
For Kjøkkenaffald	« 300,00
	23 560,17
	156 886,66

Udgift:

	Kr.
1. Lønninger	20 506,25
2. Barbering og Ekstraleietjeneste	902,53
3. Brændsel	7 186,19
4. Belysning	2 919,16
5. Renhold	1 284,42
6. Kontorudtællinger	933,00
7. Vedligehold og Fornyelse af Inventar	3 522,82
8. Besisningen	39 632,56
9. Patienternes Beklædning	5 532,45
10. Patienternes Adspredelse og Arbeidsopmuntring	1 861,37
11. Medicin, Instrumenter, Bøger	932,65
12. Forskjellige Udgifter	1 650,02
13. Diverse og tilfældige Udgifter	8 148,97
14. Vedligehold og Brandkontingent af Bygningerne	4 736,16

	Kr.
15. Beholdninger ved Aarets Udgang:	
a. Viktualier, Brænde m. m.	Kr. 5 734,13
b. Restancer	« 5 909,87
c. Refusioner	« 52,95
d. Kassabeholdning	« 11 559,59
	23 256,54
16. Amortisation og Forrentning	33 850,96
Fragaar paa Beklædningspenge i 1894	30,61
	156 886,66

Jordbruget i Aaret 1895.

Indtægt:

	Kr.
Indkommet ved Salg til Asylet	9 993,12
Heste og Dagarbeide	1 000,00
Leie af et Hus i Nyhavn	Kr. 80,00
Salg til Fremmede	« 2 293,71
	2 373,71
	13 366,83

Udgift:

	Kr.
1. Lønninger	Kr. 1 614,85
2. Kosthold	« 1 131,50
	2 746,35
3. Brændsel, Belysning, Renhold	375,00
4. Driftsudgifter	6 220,28
5. Forskjellige Udgifter	2 086,85
Overskud, overført til Indtægt i Asylets Regnskab	1 938,35
	13 366,83

Af Asyllæge Loofts Beretning for Rosenbergs Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Rosenberg.

— — De i Aarets Løb Døde var:

1. J. A. L., 69 Aar gammel Bonde; indkom i Asylet den 2den Juni 1883; var tidligere behandlet i Kristiania Asyl; Dementia. Han var stille, indesluttet, uvirksom og interesseløs. I Begyndelsen af Januar 1895 begyndte han at skrante, spiste ikke. Den 11te Januar 1895 fik han et Anfald af Bevidstløshed, hvorefter han laa Dagen udover halv soporøs og døde om Aftenen.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Mellem Dura mater og de tynde Hinder sees over bagre Halvdel af Cerebrum et stort Blodekstravasat, der trykker Hjernekonveksiteten noget ind. De tynde Hinder er opake, især langs Karrene og i Frontalpartiet. Hjernens Kar er atheromatøse; hist og her sees smaa Aneurysmata. Makroskopisk viser Hjernen forresten intet. —

Cavitas pectoris: I begge Lungetoppe sees inddragne Ar og findes enkelte faste Knuder, omgivet af skleroseret Bindevæv; enkelte af Knuderne er kitagtige af Konsistens ved Gjennemskjæring. Cor er noget forstørret; Hjertets Muskulatur er fortykket, især i venstre Ventrikelvæg; Aorta er atheromatøs. — *Cavitas abdominis:* Begge Nyrer er smaa, granulæratrofiske; de øvrige Organer i Brysthulen viser intet at bemærke.

2. K. O. N., 55 Aar gammel Pladsmandsdatter; Paranoia. Hun indkom i Asylet den 4de Mai 1894. Havde i mange Aar været sindssyg, havt Vrangforestillinger, troet sig forfulgt, havt Hallucinationer og var urolig, truende og voldsom. Under Opholdet i Asylet var hun urolig, havde ofte sterke Vredesudbrud, var voldsom, syntes stadig sterkt hallucineret. Hun hostede og klagede over Sting i Brystet, og der paavistes ogsaa ved fysikalsk Undersøgelse, at begge Lunger var infiltrerede. Hun døde den 26de Februar 1895.

Sektionen viste:

Sterk Infiltration med Tuberkler i begge Lunger fra Top til Basis, enkelte Kaverner indimellem Infiltraterne. Lever og Nyrer var fedt-degenererede. Hjernen og dens Hinder viste intet særligt makroskopisk at bemærke.

3. R. O. Ø., 44 Aar gammel Arbejder; indkom i Asylet den 8de Juli 1890; Dementia. Han havde ved Indkomsten i Asylet i 10 à 12 Aar været underlig og angivelig sindssyg; havde været eiendommelig ængstelig og sky, derimellem truende og vredagtig. Han var sløv, uvirksom og urenlig. Fra Nytaar 1895 skrantede han, laa delvis tilsengs og var delvis oppe; var bleg og hostede. Fysikalsk Undersøgelse viste Infiltrationer i begge Lunger. Efter nogle Dages Sygeleie døde han den 15de Marts 1895.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Sammenvoksninger mellem Dura mater og Ossa cranii; Dura mater fortykket, ligesaa delvis de tynde Hinder. Cerebrum selv og dens Kar viser ingen makroskopiske Forandringer. — *Cavitas pectoris:* Venstre Lunge er tildels komprimeret af et serøst Pleuraekssudat; Pleura pulmonalis viser Fortykkelser; Lungen selv er gjennemsat med Tuberkelmasser og flere større og mindre Kaverner; høire Lunge er ogsaa gjennemsat med Tuberkelinfiltrater og en Del Kaverner. — *Cavitas abdominis:* Begge Nyrer er store og fedtdegenererede. De øvrige Organer viser intet merkbart patologisk.

4. J. E., 49 Aar gammel, Handlende; indkom i Asylet den 9de Marts 1895; Mania. Hun var Aaret iforveien behandlet 3 Maaneder i Rotvold Asyl, hvorfra hun udskreves helbredet. Julen 1894 blev hun igjen urolig, talte stadig en Masse usammenhængende Sætninger, var stadig i Bevægelse, vægrede sig for at tage Næring til sig. Hun var ved Indkomsten paa Asylet legemlig meget nedfor, mager og elendig; hun talte stadig væk, var stadig i Bevægelse, klædte sig nøgen og var urenlig. Vægrede sig for at tage Næring, saa hun maatte sondenæres; havde Diarrhoe fra Indkomsten af; Diarrhoeen vedvarede og Kræfterne aftog Dag for Dag. Hun døde den 21de Marts 1895. Sektion blev negtet.
5. Ø. K. Ø. V., 51 Aar gammel Tømmermand; indkom i Asylet den 8de April 1882; Mania. Han havde flere Gange tidligere været asylbehandlet. Drik og ulykkeligt Egteskab var angivelig Aarsag til Sygdommen. Han var i Asylet ofte voldsom og urolig og havde gjentagne Perioder, hvorunder han maatte isoleres; derimellem rolig og arbejdsom. Den 6te April 1895 laa han nedfor i kroget Stilling, klagede over, at han var syg, men vilde ikke tillade nogen Lægeundersøgelse, ikke heller tage Medicin; han spiste sin Aftensmad. Morgenen den 7de April døde han pludselig.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Dura mater og de tynde Hinder adhærente til Cerebrum over Frontallappen; de tynde Hinder er noget fortykkede hist og her. Cerebrum selv viser ingen makroskopiske Forandringer. — *Cavitas pectoris:* Cor er betydelig forstørret; Muskulaturen er i venstre Ventrikelvæg meget fortykket, i høire Ventrikelvæg er den tynd og fedtdegenereret. Mitralklappen er sklerotisk og kalkinfiltreret; Ostiet er betydelig forsnævret. Lungerne er ødematøse; i venstre Lunges nedre Lap sees flere hvide fortættede Partier ud mod Pleurahulen. — *Cavitas abdominis:* Leveren er noget stor; Muskatlever. Milten er stor og fast. Begge Nyrer viser delvis Fedtdegeneration.

6. O. S. K. S., 52 Aar gammel Gaardmandskone; indkom i Asylet den 30te September 1888; Melancholia. Hun blev kort før Indkomsten i Asylet sindssyg efter at have pleiet en syg Datter, over hvis Sygdom hun sørgede meget; hun blev nedtrykt af Sindsstemning, forvirret, mente, at

Djævelen havde besat hende, og vægrede sig for at spise. Efter Indkomsten i Asylet var hun nedtrykt af Sindsstemning, sutrende, rev sig tilblods i Ansigtet og vilde nødigt tage Næring til sig. Hun blev efterhvert mere urolig, skrigende og urenlig, saa hun oftere maatte isoleres. Fra Begyndelsen af 1894 vilde hun nødigt forlade Sengen, klagede over Smerter i Maven, havde Brækninger og fik Glandelsvulster paa Halsen, der senere ulcererede. Der kunde palperes en Tumor i Epigastriet. Hun laa stadig tilsengs, magrede sterkt af, og hun døde saa kachektisk. Liget blev hjemsendt uden at være obduceret.

7. O. P., 56 Aar gammel Tjenestegut; indkom i Asylet den 12te November 1876; Dementia. Han var tidligere behandlet i Gaustad Asyl. Fra Begyndelsen af 1895 begyndte han at skranke og magre af; ved fysikalsk Undersøgelse paavistes Infiltrationer i begge Lunger. Han maatte tilsengs fra Midten af Marts Maaned og døde den 9de April 1895.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Dura mater er sammenvokset med de tynde Hinder over Lobus frontalis; de tynde Hinder er tildels betydelig fortykkede i spredte Partier over Hjernen, delvis er de ogsaa ødematøst infiltrerede. Hjernen selv frembyder intet makroskopisk abnormt at bemerke. —

Cavitas pectoris: Cor er noget forstørret, Ventrikelvæggen er slap og blød, især i høire Hjertekammer. Begge Lunger er adhærente til Brystvæggen; høire Lunge viser i Apex en Del gamle, inddragne Ar med friske Tuberkelinfiltrationer omkring; i de to nederste Lapper findes spredte Tuberkelinfiltrater; ligesaa sees i venstre Lunges Lapper friske Tuberkelinfiltrater. —

Cavitas abdominis: Begge Nyrer er store og fedtdegenererede. De øvrige Organer frembyder intet at bemerke.

8. T. J. G., 28 Aar gammel Bonde; indkom i Asylet den 10de August 1893; Dementia. 3 Aar før Indkomsten i Asylet var Sindssygdommen begyndt i Amerika, hvorfra han blev hjemsendt, og senere blev han indlagt og behandlet ca. 1 Aar; derefter blev han udsat i privat Forpleining, men maatte saa paa Grund af sin Voldsomhed og Farlighed for sine Omgivelser igjen indlægges i Asyl. Han var i Asylet uvorren, urenlig og tildels voldsom, sløv og uvirksom. Efter nogen Tids Sygelighed og Sengeleie døde han den 13de April 1895.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Intet særligt abnormt at bemerke makroskopisk. —

Cavitas pectoris: Høire Lunge viser i øvre Lap tæt Tuberkelinfiltration og enkelte store Kaverner; de to nederste Lapper er jevnt tuberkelinfiltrerede; der sees et Par smaa Kaverner; venstre Lunge som høire. — *Cavitas abdominis:* Lever og Nyrer er fedtdegenererede.

9. A. K. S., 40 Aar gammel Pladsmandsdatter; indkom i Asylet den 6te December 1882; Insania epileptica. Efter sterke epileptiske Anfald døde hun komatøs den 3die Mai 1895.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Ossa og Hinder viser intet at bemerke. I forreste Parti af Corpus callosum sees en Tumormasse af et lidet Egs Størrelse; Tumor graver sig ind i venstre Hemisfære og kan forfølges ind i dennes forreste Horn; Tumor er graagul af Farve, noget blød, og der sees et Par blodig infiltrerede Partier i den; hvor den gaar over i forreste Horn, er den mere en grødet, blodig Masse; i forreste Horn findes noget koaguleret Blod. — *Cavitas abdominis:* Begge Nyrs Corticalis viser let Fedtdegeneration; forresten intet at bemerke.

10. S. O. S., 37 Aar gammel Gaardmandssøn; indkom i Asylet den 25de August 1888; dement ved Indkomsten; svinsk, uvorren og urenlig. Han vilde gerne ligge sammenkrøben paa Gulvet, vilde nødig ud af Sengen. Der indtraadte efterhvert mere og mere udtalt legemlig Svaghed; han hostede, og der viste sig Symptomer paa Lungetæring. Han døde den 4de Mai 1895.

Sektionen viste:

I høire Lungetop er der en nødstor, fast skleroseret Tuberkelgruppe, der er vel afkapslet med det øvrige Lungevæv. Venstre Lunge er fra Top til Basis gjennemsat med Tuberkelmasser og større og mindre Kaverner. Begge Nyre er fedtdegenererede.

11. E. Ø. A., 72 Aar gammel Inderst; indkom i Asylet den 18de Mai 1893. Diagnose: Dementia. Han havde flere Aar før Indkomsten i Asylet vist Tegn paa Sindssygdom, levet som et Dyr, været vrang og umedgjørlig. I den sidste Tid før Indkomsten var han truende og tildels voldsom i sit Hjem, var sterkt hallucineret. I Asylet var han for det meste stille, men af og til urolig og skrigende, egen og umedgjørlig. Den 5te Mai 1895 var han døsig og maatte ligge tilsengs, havde daarlig Puls og Hjerteraktion. Han døde samme Dag.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Dura mater er fast adhærent til Ossa cranii og delvis ogsaa til de tynde Hinder; Hjernens Kar er skleroserede; hist og her sees smaa miliære Aneurysmata. Hjernen selv viser ingen udtalte makroskopiske Forandringer. — *Cavitas pectoris:* Omkring Hjertet er der et tykt Fedtlag; Hjertet selv er af vanlig Størrelse; Arteriae coronariae rigide og skleroserede; Muskulaturen er i venstre Ventrikelvæg adskillig fortykket. Mitralklappen er sterkt skleroseret og Ostiet ikke passabelt for en Lillefingertop; Aortaklapperne er ogsaa skleroserede. — *Cavitas abdominis:* Begge Nyre er smaa, faste, granulær-atrofierede. De øvrige Organer viser ingen udtalte patologiske Forandringer.

12. L. J. L., 44 Aar gammel borgerlig Mands Søn; indkom i Asylet den 26de September 1874. Diagnose: Dementia. Han var sløv, uvirksom, svinsk og urenlig. Fra de sidste Dage af Mai Maaned 1895 skrankede han, spiste ikke, saa bleg og daarlig ud. Den 2den Juni 1895 døde han pludselig om Morgenen.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Ingen udtalte makroskopiske Forandringer. — *Cavitas pectoris:* Begge Perikardialbladene er hist og her adhærente; der sees et tykt, smørlignende Belæg paa Pericardium viscerales; Hjertets Muskulatur er graableg, morsken; paa Mitral- og Aortaklapperne er der let fibrinøst Belæg. Venstre Lunges nedre Lap er fast infiltreret, graa af Farve, lufttom. Begge Lungers Pleurae viser membranøse Fortykkelser og strengformige Adhærensler til Brystvæggen. — *Cavitas abdominis:* Begge Nyrer er let fedtdegenererede. De øvrige Organer viser intet at bemerke.

13. P. O. H., 40 Aar gammel Snedker og Jordarbejder; indkom i Asylet den 12te Juni 1893. Diagnose: Paralysis generalis. For 11 Aar siden havde han Syfilis, hvormed han inficerede sin Kone. Efter længere Tids Lægebehandling blev han frisk og havde angivelig senere ingen Symptomer paa Sygdommen. I de senere Aar svækkedes hans Hukommelse. Nogle Maaneder før Indkomsten i Asylet viste han sig besynderlig, reiste til Bergø og omgikkes der «letsindige Piger». Efter Hjemkomsten klagede han over Hovedpine, var døs og sov for det meste; var tilbøilig til Coitus stadig væk og talte obscønt. Han udførte sit Arbejde «som en fuld Mand, der ikke ved, hvad han gjør». Den sidste Maaned før Indkomsten tabte han Søvn, var slem og opfarende mod Konen, bed hende i Næsen etc.; engang forsøgte han et usædeligt Attentat paa sin 8 Aar gamle Datter. I Asylet viste sig efterhvert tydelige Tegn paa Dementia paralytica. Fra Begyndelsen af 1895 havde han af og til epileptoide Anfald; fra Begyndelsen af Juni 1895 havde han daglige Krampeanfald og maatte ligge tilsengs. Han døde komatøs den 12te Juni 1895.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Dura mater er fastvokset til de tynde Hinder saavel langs Sinus longitudinalis som i Sidepartierne over Lobus frontalis; de tynde Hinder er delvis fortykkede og sukkulente. Karrene er meget blodrige; der er sterkt udtalt Hydrocephalus internus tilstede; Ependymet er fortykket og kornet; Corticalis cerebri synes fortyndet. Legemets øvrige Organer viser intet at bemerke.

14. P. O. K., 25 Aar gammel Tjenestegut; indkom i Asylet den 23de Januar 1892. Diagnose: Dementia. Han var tidligere behandlet i Rotvold Asyl. Under Opholdet i Asylet var han stille og indesluttet, uvorren og urenlig; han var stadig uvirksom. Udover Vaaren 1895 begyndte han at miste Madlysten, aftog i Huld og Kræfter. Efter nogen Tids Sengeleie døde han den 23de Juni 1895.

Sektionen viste:

Tuberkulose Infiltrater og Kaverner i begge Lunger; Fedtdegeneration af begge Nyrer. De øvrige Organer frembød intet at bemerke.

15. K. P. K., 56 Aar gammel forhenværende Bager; han indkom i Asylet den 22de Marts 1884. Diagnose: Dementia. Han var tidligere behandlet i Gaustad Asyl. Under Opholdet i Asylet var hans Tilstand vekslende

mellem Perioder af Urolighed, da han stadig snakkede og skjændte, og Perioder af fuldstændig Sløvhed og Apathi; han var urenlig og laa stadig i Eneværelse, da han var paraplegisk. I den senere Tid havde han ofte profuse Næseblødninger, der medtog hans Kræfter meget. Uden forudgaaende bestemt Sygdom døde han pludselig den 31te August 1895.

Sektionen viste:

Cavitas cranii: Dura mater fastvokset omtrent overalt med øvre Konveksitet af Hjernen. De tynde Hinder viser flekkevis Fortykkelser. Hjernens Kar er atheromatøse; Hjernens Gyri er smale, og den graa Substans er paafaldende smal. I Ventriklene er der adskillig serøs Vædske ansamlet. — *Cavitas pectoris:* I højre Lungetop sees et forkalket Tuberkelkonglomerat; begge Lunger er ødematøse, og der er Hypostase nedad bagtil. Perikardiet er betydelig fortykket; Muskulaturen er betydelig fortykket i venstre Ventrikel; hist og her sees fibrøst degenererede Partier. Aortaklapperne er skleroserede, og i Aorta ascendens sees talrige atheromatøse Plaques. — *Cavitas abdominis:* Begge Nyrer er smaa og granulæratrofierte. De øvrige Organer viser intet at bemærke.

— — Det store Antal Indespærringsdage skyldes Overførelse fra andre Asyler af Cellepatienter, der hidindtil viste sig umulige at forpleie udenfor Celle; specielt gjælder dette Kvinder. Enkelte langvarige Cellepatienter er det dog lykkedes efterhvert at vænne til Omgang med de andre Patienter. Paa Kvindeafdelingen bidrog hertil væsentlig Indredningen af en Cellegaard afvigte Sommer. I denne syntes selv gamle, brutale, cellevante Patienter at trives og kunne omgaaes andre, saa de ialfald for Dagen senere kunde opholde sig i den urolige Afdelings Fællessal.

— — Den geistlige Betjening ved Asylet er som tidligere udført med Bibellæsning én Gang om Maanednen.

I 1895 blev der i Asylet nybygget to Celler og som anført indredet ny Cellegaardsplads paa Kvindeafdelingen; endvidere byggedes nyt Magazin for Halm, Aalegræs og Materialier ved Kvindeafdelingen. Ved Mandsafdelingen indrededes et stort Værelse til Sygerum for legemlige Syge; to Værelser indrededes i den rolige Afdeling; desuden blev der gjort flere større og mindre Reparationer.

Oversigt over Rosenbergs Asyls økonomiske Tilstand ved Udgangen af Aaret 1895.

Sommaire des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Rosenberg.

Asylets økonomiske Tilstand har ikke undergaaet nogen Forandring af nogen Betydning i Løbet af Aaret 1895.

Pantegjælden er afdraget med Kr. 400,00 og beløber sig nu til Kr. 13 300,00. Anden Gjæld haves ikke.

Beholdningen, iberegnet Restancer og Værdien af Viktualier, der ved Aarets Begyndelse var Kr. 34 644,94, udgjorde ved sammes Slutning Kr. 26 467,53.

Noget Byggearbejde er ikke foretaget i det forløbne Aar.

I samme er til Bygningernes Vedligeholdelse anvendt Kr. 2 368,97 og til Inventarium Kr. 1 204,19.

Af Asyllæge Martens' Beretning for Møllendals Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Møllendal.

— — Om de i Aarets Løb *afdøde* 3 kvindelige Patienter skal jeg fremkomme med en kort Redegjørelse:

1. A. O. T., 49 Aar gammel. Patienten havde fra 20-Aarsalderen, da hun første Gang indlagdes i Asyl for Mania, stadig vekslet mellem Ophold i Asyl og Udsættelse i privat Forpleining. Fra Newengaardens Asyl overførtes hun efter Opfordring af Bestyreren i Oktober 1894 til det herværende Asyl, hvor der ved Optagelsen blev anført: Afmagret indtil det yderste, skarpe, rynkede Træk. Ustanselig høi, skrigende Tale, obscøne Bevægelser, urenlig og svinisk; koprofag. Efter 9 Maaneders Ophold i Asylet, under hvilket hendes Tilstand stadig forværredes, og Afmagringen tiltog under leilighedsvis indtrædende Diarrhoe, afgik hun ved Døden.

Ved *Sektionen* fandtes sterke, gamle Sammenvoksninger mellem Hinderne og Kraniet; Hjernemassen bleg, blodfattig; Grænsen mellem den graa og hvide Substans distinkt. I Cavum pleurae fandtes Sammenvoksninger, i begge Lunger Tuberkelafsætninger; i den høire en Absces. I Tyktarmens hele Længde Ulcerationer.

2. A. K. G., 32 Aar gammel. Patienten havde, ligesom den foregaaende, i nogen Tid været under Behandling i Newengaardens Asyl, hvorfra hun efter Opfordring af Bestyreren paa Grund af Mangel paa Plads blev overført til det herværende. Tilstanden havde saavel før som under Opholdet i Asylet været vekslende mellem mere og mindre heftige maniakalske Raptus og mere eller mindre rolige Intervaller, under hvilke dog Stemningen var vredagtig og afvisende. Efter nogle Maaneders Ophold i Asylet begyndte hun at hoste med mukopurulent og sangvinolent Ekspektorat, hvorved der samtidig indtraadte Appetitløshed med begyndende Afmagring; Hosten tiltog stadig, idet den modstod enhver Behandling. Efterat denne Tilstand i nogle Maaneder havde vedvaret under stadig tiltagende Afmagring, afgik hun ved Døden.

Ved *Sektionen* fandtes i Cavum cerebri Sammenvoksninger mellem Dura mater og Pia mater; Hjernesubstansen blodrig uden noget Fokus; i Lungerne tuberkuløse Afsætninger med mindre purulente Foci; Sammenvoksninger mellem Pleura costalis og Pleura pulmonalis.

Dødsårsag: Tuberkuløs Pneumoni.

3. E. O., 37 Aar gammel ugift Vaske pige. Patienten havde i de senere Aar paa Grund af økonomiske Vanskeligheder og et uegte Barns Fødsel faaet Anfald af Nedstemthed og Mistænksomhed mod Omgivelserne, hvilket gjorde det saa vanskeligt for hende at blive optagen nogensteds, at hun i Fortvilelse herover gjorde Selvmordsforsøg, der gjorde Vagthold og senere Indlæggelse i Asyl nødvendig. Barnet døde omtrent et Aar gammelt; men Døden, paastod hun, var foraarsaget af den Kone, hos hvem hun boede, og som derfor blev Gjenstand for hendes Had. Ved Optagelsen i Asylet var der Vrangforestillinger og Næringsvægning tilstede, saaledes at hun efter nogle Dages Ophold maatte sondenæres. Kræfterne var ogsaa smaa. Hun havde sine fikse Ideer, men deltog alligevel leilighedsvis i Arbejde. Imidlertid var Vrangforestilling og Næringsvægning stadig tilstede. Kræfterne aftog, hun afmagredes, fik Hoste med Sting, og der udviklede sig en Pneumoni, af hvilken hun afgik ved Døden.

Ved *Sektionen* fandtes udbredte Sammenvoksninger mellem Dura mater og Lacunar; forøvrigt fandtes ved makroskopisk Undersøgelse af Cerebrum ingen patologisk Forandring. Høire Lunges Pleura overalt sammenvokset med Pleura costalis; nedre Lungelap i sin Helhed blodfuld, murstensrød og indureret (hepatiseret); i dens bagre Parti en valnødstor Absces fyldt med Pus; venstre Lunge normal. Med Undtagelse af, at Ventrikelen var kontraheret til Minimum, fandtes intet abnormt ved Undersøgelsen af Underlivsorganerne.

Af Asyllæge Bødtkers Beretning for Trondhjems Hospitalstiftelses Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Trondhjem.

— — Naar der blandt de helbredede Mænd er anført én som lidende af Paranoia og én af Idiotia, tiltrænges en nærmere Forklaring.

Paranoikeren var en 40 Aar gammel svensk Omstreifer L. P., der angav at have haft en Aabenbarelse af Gud, der havde givet ham den Mission at virke for Ordets Forkyndelse og Udbredelse, og paa Grund af sin udprægede Selvfølelse geraadede han imellem ved andres Modsigelse i forbigaaende Anfald af Ekscitation. Men naar ingen berørte hans Vrangideer, udviste han i det hele et ganske roligt Forhold. Hallucinationer lod sig ikke konstatere. Han indlagdes i Asylet den 4de Februar, og ud paa Sommeren begyndte han at arbejde paa Skomagerverkstedet; Vrangideerne tabte sig lidt efter lidt, og inden Udskrivningen den 23de Juli havde han en klar Erkjendelse af at have været abnorm.

Den under Diagnosen Idiotia som helbredet Anførte var en 22-aarig Bondegut, om hvis foregaaende Tilstand Meddelelserne fra Hjemmet var yderst ufuldstændige som Følge af, at han gennem nogen Tid havde opholdt sig paa et fra samme fjernt beliggende Sted. Saameget blev oplyst, at han havde masturberet fra en yngre Alder, at hans Moralitet i det hele stod lavt, at han endogsaa havde været straffet for Tyveri. Ved Indlæggelsen i Asylet den 30te August 1894 gav han Indtryk af at være imbecil; han var hverken steds- eller tidsbevidst, forholdt sig ganske taus, kunde, naar han presses, til Nød svare Ja eller Nei, syntes at være fuldstændig uopmerksom paa, hvad der foregik omkring ham. Han maatte sondenæres, kunde hverken klæde sig af eller paa, var urenlig baade Dag og Nat. Naar hertil kom hans slappe indolente Udtryk, var jeg neppe i Tvil om, at han med Rette maatte ansees som lidende af Idiomi. Men fra Begyndelsen af November begyndte han imidlertid at blive renslig, vaagnede op af sin Stupor, blev sygdomsbevidst, forklarede at have lidt af Hallucinationer for Syn og Hørelse, talte forstandig og udgik saaledes helbredet den 30te April d. A. Diagnosen har altsaa i dette Tilfælde været urigtig anført som Idiotia istedetfor Dementia acuta (Stupiditas).

Den ved Døden afgaaede demente Kvinde var 78 Aar gammel. Hun led af et stort, gammelt Prolapsus recti, der voldte hende meget Besvær ved sterke Tenesmer og lod sig ikke holde inde paa nogen Maade. Hun døde som Følge af Exhaustio virium. Paa Grund af indtrufne Omstændigheder blev ingen Sektion udført.

Det er af mig gjentagne Gange henstillet til Hospitalsbestyrelsens Overveielse, om det ikke skulde være den bedste og mest hensigtssvarende Anvendelse af Driftsoverskuddet, at dette afsattes under egen Konto og som et Fond, der skulde have til Formaal at bidrage til engang i Tiden at reise et større,

tidsmæssigt Asyl for Trondhjems By og de trondhjemske Amter. Det forekommer mig nemlig at være liden Mening i, at den rige Hospitalsstiftelse skulde lukrere ved Driften af sit Asyl. At en saadan Ordning, som den af mig foreslaaede, vilde ramme Hospitalets Eieres fælles Interesse paa bedste Maade, kan vel neppe betviles. Hidtil har jeg imidlertid ikke haft Anledning til at erfare noget om, hvorvidt den ærede Bestyrelse har truffet nogen endelig Bestemmelse i Anledning af mit Forslag.

Opgave over Indtægter og Udgifter vedkommende Trondhjems Hospitalsstiftelses Sindssygeasyl.

Tableau des recettes et des dépenses de l'établissement d'aliénés de Trondhjem.

		Kr.
Indtægt:		
1. Betalingen for de i Aarets Løb forpleiede Patienter udgjør ..		36 087,56
2. Indkommet ved udført Arbeide, solgte Fabrikata og brugt Sengehalm		336,82
		36 424,38
		Kr.
Udgift:		
1. Lønninger til Forvalter og Betjening Kr. 3 988,39		
Udgifter ved Bespisningen	« 12 381,92	16 370,21
2. Medicinaludgifter:		
Medicin i 3die Kvartal 1894	Kr. 138,75	
— i 4de — —	« 190,06	
— i 1ste — 1895	« 221,15	
— i 2det — —	« 164,57	
— i 3die — —	« 185,71	900,24
3. Begravelsesomkostninger		23,00

	Kr.	Kr.
4. Lys og Brænde:		
116 ¹ / ₂ Favn Ved med Kjørsel . . . . . Kr.	1 246,95	
612 Hektl. Kul . . . . . «	692,46	
Gas . . . . . «	317,25	
Lysolie, Lampeglass og Væger. . . . . «	44,45	
		2 301,11
5. Anskaffelser, Reparationer og Arbejdspenge:		
Husreparationer . . . . . Kr.	1 941,11	
Hus- og Klædevask . . . . . «	377,33	
Inventarium og Beklædning . . . . . «	1 916,35	
Sengehalm . . . . . «	161,59	
Diverse . . . . . «	646,35	
		5 042,73
6. Skatter og Afgifter:		
Telefonafgift . . . . . Kr.	91,20	
Brandkat . . . . . «	228,00	
Vandafgift . . . . . «	70,00	
Assurancepræmie . . . . . «	37,50	
		426,70
7. Avertissementsomkostninger		5,30
8. Lægens Løn		2 800,00
Diverse Udgifter		38,40
		27 907,69
		36 424,38

Overskud af Indtægter Kr. 8 516,69.

Det anførte Overskud bliver at tillægge følgende Beløb, som inden Regnskabets endelige Afslutning viste sig formeget beregnet paa følgende Poster:

Bespisningen . . . . . Kr. 11,00
Hus- og Klædevask . . . . . « 1,00

Kr. 12,00,

hvorefter Overskuddets rette Beløb bliver Kr. 8 528,69.

Af Direktør Selmers Beretning for Rotvold Sindssygeasyl.

Extrait du rapport sur l'établissement d'aliénés de Rotvold.

— — At Belægget har kunnet være saa vidt stort i omhandlede Aar, skyldes den i Aaret opførte Landbrugskoloni. Denne blev færdig og taget i Brug lidt efter lidt udover Vaaren.

Den kom særlig til Nytte efter den Ildebrand, der overgik Asylet i Mai Maaned (hvorom mere senere). En Del Syge blev da med forøget Vogtertilsyn anbragt i Kolonien, og Asylets Virksomhed kunde fortsættes uden synderlig Indskrænkning.

Af de udgaaede udsattes fra Asylet til Forpleining i Malvik 15, hvoraf dog 2 senere maatte indtages i Asylet igjen. For Tiden forpleies som udsatte for Asylet, hovedsagelig i Malvik, 76 Syge. Der har været udsat adskillig flere, men ved Afgang paa forskjellig Maade, Hjemsendelse, Dødsfald, atter Indlæggelse i Asylet o. s. v., er Tallet for Tiden det oven anførte.

Mortaliteten vil sees at have været temmelig stor i Aaret; der døde 24 (11 Mænd og 13 Kvinder). Beregnet efter det samlede Antal af Behandlede i Aaret, 410, bliver Mortaliteten 5,9 pCt. Det foregaaende Aar var Mortaliteten beregnet paa samme Maade kun 1,01 pCt. I 1893 var den igjen 5,9 og i de senere Aar har den vekslet mellem 2,5 og op til 7,15 pCt.

I omhandlede Aar var Dødeligheden meget uregelmæssig fordelt i Aaret, idet over Halvparten af Dødsfaldene (13) indtraf i første Kvartal. I dette Kvartal var ogsaa Sundhedstilstanden i det hele mindre god, og dertil bidrog, som senere vil blive nærmere omtalt, nogle i Begyndelsen af Aaret optrædende Tilfælde af Tyfus og akut Gastroenterit.

Forinden jeg omtaler Sundhedstilstanden, skal jeg give nærmere Oplysning om de Tilfælde, der endte dødelig.

Af Tyfus døde en Tjenestepige, 22 Aar gammel, indkommen i Oktober 1893 med en akut opstaaet Mani, der uden at bedres gik over i en kronisk Forvirring. I Begyndelsen af December 1895 merkedes, at hun var febril; Feberen antog tyføst Præg, og efter tilkommen Lungeaffektion døde hun 1ste Januar 1895.

Det væsentlige Fund ved Sektionen var en blød, næsten henfaldende, men ikke meget stor Milt, og i den nedre Del af Tyktarmen enkelte større, tversgaaende, skarprandede Ulcera med ren, glat Bund. Intet Spor af Tuberkulose i noget Organ.

Af akut Gastroenterit døde 3, nemlig:

En 67-aarig Husmand indkom 14de Oktober 1894. Han var allerede ved Indkomsten sterkt svækket; foruden af hypokondrisk Melankoli led han af Dyspepsi, Spondylitis, tuberkulose Afsætninger i begge Testes, Hypertrophia prostatae og besværlig Urinladning. I Midten af Januar angrebes han af Diarrhoe med slimede, men ikke blodige Udtømmelser. Diarrhoen lod sig ikke stanse, og han

døde 1ste Februar. I Tyktarmen og nedre Del af Tyndtarmen var Slimhinden svullen og injiceret, belagt med et graat, puslignende Slim, og der var enkelte Epithelialafstødninger.

En 55 Aar gammel Gaardmand indkom 4de Juni 1895 under en sterk agiteret, melankolsk Tilstand med Tilbøilighed til Selvbeskadigelse.

Da han saaledes engang blev isoleret en kortere Tid, tilføiede han sig en temmelig sterk Beskadigelse af Ansigtet ved at gaa rundt i Cellen og gnide Ansigtet mod Væggen; Ansigtet svulmede derefter op i en betydelig Grad, men der bevirkedes dog ingen større Skade.

Undertiden rendte han Hovedet mod Ovn, eller han laa paa Knæ og skreg under sine melankolske Raptus, at man skulde hugge Hovedet af ham.

Han var endelig bleven roligere, men var fremdeles forstemt og meget svag, da han 16de Marts pludselig fik et sterkt Frostanfald, der paafulgtes af profus Diarrhoe og Temperaturforhøielse af 39°—40°. Der viste sig samtidig et diffust scarlatina-lignende Udslet over hele Kroppen. Han faldt hurtig sammen og var allerede om Eftermiddagen samme Dag pulsløs og døde Kl. 10 samme Aften.

Sektionen, der foretoges Dagen efter, gav ingen sikre Oplysninger. Det væsentligste Fund var nogen, men ikke betydelig Injektion i Tyndtarmen, ingen i Tyktarmen; stor, men fast Milt; begge Nyrer noget store, ligesom svulne, og noget matte paa Snitfladen. Lungerne overalt luftholdige, meget blodfulde og noget ødematøse.

Tilfældet blev henført under Enterit, men Forløbet var usædvanligt, og der kan være Tvil om Diagnosen.

Det hele lignede mest en akut Forgiftning; men noget Holdepunkt for nogen saadan havde man heller ikke.

En Kvinde, 52 Aar gammel, af sterk belastet Familie, indkom 4de December 1894. Hun led af agiteret Melankoli, tog lidet Næring til sig og maatte mades. 19de Januar 1895 merkedes, at hendes Temperatur var forhøiet, og at der var Diarrhoe, hvorfør hun overførtes til Epidemilokalet. Den følgende Dag var Temperaturen normal; men Diarrhoen vedblev og Udtømmelserne viste Tilblanding af Blod. Under Vedbliven af denne Tilstand og tiltagende Afkræftelse døde hun 2den Februar.

Ved *Sektion* fandtes kun Tegn paa en lettere Grad af Enterit, Injektion og enkelte Epithelialafstødninger i Tyktarmens Mucosa.

2, en Mand og en Kvinde, er opførte som døde af kronisk Gastroenterit.

De var begge demente, men periodevis meget urolige og saa umedgjørige, at der ikke blev videre Anledning til nogen Behandling. Kvinden, der var 65 Aar gammel, led desuden af Prolapsus recti. Efterat hun var bleven sterkt reduceret paa Grund af stadig Uro, dyspeptiske Besværigheder og langvarig Diarrhoe, kollapsede hun temmelig pludselig og døde nogle Dage derefter.

Den omtalte Mand, 53 Aar gammel, led hyppig af Brækning og uregelmæssig Afføring, havde liden Madlyst og viste tildels Næringsvægning.

Ved *Sektionen* fandtes Slimhinden i Ventriklens mørkfarvet, næsten brun, og meget fortykket.

Af Pneumoni døde 3, 2 Mænd og 1 Kvinde.

Kun hos denne sidste optraadte Pneumonien som en regulær croupøs Pneumoni, hvor *Sektionen* viste største Delen af den ene Lunge og en Del af den anden i det graa Hepatisationsstadium.

Hos de 2 Mænd var Pneumonien en katarrhal Affektion, udgaaende fra Bronkierne. Den ene af disse led desuden af en Dilatio ventriculi af gode 5 Liter i Rumindhold.

En Kvinde, 24 Aar gammel, indkom i en meget medtagen, forvirret og urolig Tilstand. Det var oplyst, at hun en Uge forud under en Sygdom, antagelig Lungebetændelse, havde faaet Anfald af Raseri. I Asylet viste hun sig ganske forvirret og dertil ængstelig, saa hun gjorde forvilet Modstand mod al Behandling, tog ikke Næring til sig og maatte ofte næres med Sonde.

Hun havde paadraget sig mange Afskrabninger og Sugillationer paa Kroppen og i Ansigtet, og der viste sig tilsidst en Erysipelas faciei med høi, kontinuerlig Feber, hvoraf hun døde 18 Døgn efter Indlæggelsen.

Sektionen viste en fibrinøs Perikardit, fibrinøse Afsætninger paa begge Pleurae og fnokket, grumset Eksudat i Pleurahulerne.

En Kvinde døde af Cancer ventriculi. Ved *Sektionen* fandtes foruden en større Knudemasse langs Curvatura major spredte Knuder paa Peritoneum.

En Kvinde døde af Sarkom. Svulsten, der udgik fra Os ilei, havde usureret dette i stor Udstrækning og vokset ind i Underlivet. I begge Lunger fandtes flere faste, infiltrerede, bindevævsagtige Partier (Metastase af Svulsten).

En Epileptiker, 23 Aar gammel, havde i længere Tid klaget over Smerter i den ene Lumbaregion. Om en Tid viste det sig, at der havde dannet sig en Absces sammesteds i Dybden. 6te Januar aabnedes Abscessen med Udtømmelse af ca. $\frac{1}{2}$ Liter Pus. Han havde da i flere Dage haft Opkastelser, men var afebril. Dagen efter paakom en meget voldsom Diarrhoe, der tilligemed Brækninger vedvarede de følgende Dage, indtil han døde den 11te Januar.

Sektionen viste en meget fortykket Lacunar og Synostose af flere Suturer.

Perikardiet var betydelig fortykket og overalt tilvokset Hjertet; i Aortaklapperne enkelte Kalkafsætninger.

Milten stor og fast, viser Amyloidreaktion (Sagomilt).

Nyrene ogsaa store, blege og viser ligeledes Amyloidreaktion.

Den omtalte Absces fandtes mellem Musklerne langs Columna, men kunde ikke skjønnes at staa i Forbindelse med denne eller noget andet Organ. —

Marasmus og amyloid Degeneration af flere Organer er opført som Dødsarsag hos en Mand.

Det var en 30 Aar gammel Sømand, der indkom i September 1894. Han havde for $1\frac{1}{2}$ Aar siden været underkastet Operation for Empyem i London, og der fandtes nu i Aksillarlinien paa venstre Side en over 2-Krone stor Aabning, hvorigjennem en stor Del af Pleurahulen, der dannede et betydeligt Cavum, kunde oversees. Hans Sindsstemning var meget nedtrykt, og han

viste oftere Næringsvægring. Dette i Forbindelse med den stadige Sekretion fra Aabningen i Brystet medtog Kræfterne, saa han døde efter omtrent et Aars Ophold i Asylet.

Ved *Sektionen* fandtes en høigradig Amyloiddegeneration af Lever, Milt og Nyrer; men intet Spor af Tuberkulose.

Lungen paa den opererede Side dannede en fast, kjødagtig Masse af Størrelse som en lidt stor Milt; Spor af Luft i dens øverste Parti. Den anden Lunge emfysematos. 6te, 7de og 8de Costa fandtes resecerede i en Længde af gode 8 cm. hver.

Af Paralysis generalis døde 2 Mænd. Tilfældene var begge temmelig regulære, baade hvad Forløb og Sektionsfund angaar. I begge Tilfælde kunde Syfilis antages at have gaaet forud.

I 3 andre Tilfælde maatte ogsaa Sindssygdommen ansees som den væsentligste Faktor til den dødelige Udgang, hvorfor Insania er opført som Dødsårsag.

Tilfældene var følgende: En 22 Aar gammel Kvinde indkom i en meget forvirret Tilstand og døde efter 18 Døgns Ophold i Asylet. Hun var ængstelig delirerende, gjorde passiv Modstand mod enhver Behandling, stod oppe paa Gulvet Nat og Dag, naar man ikke med Magt holdt hende i Sengen, og tog næsten ingen Næring til sig. Senere blev hun mere stuporøs, og der er anført for en af de sidste Dage, at hun ligger sansesløs og reagerer ikke; synker ikke Maden. Ansigtet sterkt kongestioneret og cyanotisk, Panden føles hed, Kinderne kjølige, Tungen og Læberne skorpede. Af og til optræder Skjelven i hele Legemet. Pulsen liden. De følgende Dage fandtes nogen Temperaturforhøielse, 37,5⁰ til 38⁰. De sidste Dage kom ogsaa nogen Diarrhoe til, og Temperaturen steg til 39⁰.

Sektionen viste en svag Injektion i Tyndtarmens Mucosa, men ellers intet væsentlig.

En Kvinde, 64 Aar gammel, af sterkt belastet Slegt, indkom i en meget lidende Tilstand og døde efter 4 Dages Ophold i Asylet.

Hun var ængstelig og uklar, led desuden af hyppige Brækninger, og der var Retentio urinæ. Da der paa Grund af en Tumor i det ene Labium maj. opstod Formodning om, at hendes Tilstand tildels kunde bero paa et Hernie, blev hun straks overført til Byens Sygehus. Tumor viste sig dog kun at være en Cyste uden Forbindelse med Intestina. Hun bragtes tilbage til Asylet, hvor Tilstanden blev den samme, og hun døde 4 Dage derefter.

Sektionsfundet var i det hele negativt.

En 53 Aar gammel Mand indkom i Tilstand af betydelig Demens og legemlig Forkommenhed, fuld af Udslet og Utøi. Han var aldeles ubehjælpelig, rystede paa Hænderne og havde Vanskelighed for at gaa. Der var katonisk Stivhed i hele Muskulaturen. Han var urenselig, ofte urolig, og det gik stadig nedover med ham.

Ved *Sektionen* fandtes Fortykkelse og Fordunkling af Pia, Hydrocephalus internus og Atrøfi af Hjernen. Hjernens Vegt var kun 1123 Gram, uagtet han var en Mand af over middels Størrelse.

En Kvinde er opført død af Myelitis. Da Tilfældet var af sjelden Art, skal jeg anføre det noget udførligere.

Hun var af belastet Slegt og indkom i Februar 1894 med en atypisk Melankoli; hun var i Regelen forstemt, men tillige uklar og kunde ikke give nogen ordentlig Besked. Tilstanden var dog vekslende, saa at hun snart var mere hensunken og sløv, maatte makes, snart igjen mere bevidst og livlig. I Slutningen af Aaret var hun kommen sig en Del, arbeidede lidt, men havde dog mange Egenheder, og hun var hallucineret, impulsiv og kom ofte med umotiverede og forvirrede Skjenderier eller anden Tale.

I Begyndelsen af 1895 fik hun igjen en daarligere Periode og blev lagt tilsengs, da hun klagede over Smerter for Brystet og havde oftere Opkastelser. Hun fik paa samme Tid en meget rigelig Menstruation, der varede ca. 14 Dage. Under dette aftog hendes Kræfter sterkt, og der er anført 17de Februar 1895: Hun er meget svag; Vandet er afgaaet i Sengen igaar og idag.

18de Februar. Idag er hun saa godt som fuldstændig paralytisk. Hun kan knytte Hænderne og bevæge Tærne svagt, men forøvrigt ikke bevæge Extremiteterne og heller ikke reise sig eller vende sig i Sengen. Hun kan bevæge Hovedet og ligeledes Ansigtsmusklerne. Medens hun de foregaaende Dage har været næsten absolut taus, giver hun idag ordentlige og fornuftige Svar. Sensibiliteten var sterkt nedsat over hele Legemet og ligelig paa begge Sider, og der var fuldstændig Analgesi; Naalen kunde overalt ogsaa i Ansigtet stikkes igjennem Huden, uden at hun angav nogen Smerte; ingen Hudreflekser.

Tilstanden holdt sig saaledes uforandret de følgende Dage; der var ingen Feber, Temperaturen $36,5^{\circ}$ Morgen og 37° Aften.

Pulsen var den hele Tid meget frekvent, omkring 120, men ret god. Urinen afgik noget langsomt; men der var ingen Retention. En enkelt Dag merkedes, at Underlivet var hyperæsthetisk, saa hun ømmede sig ved Palpation.

6te Marts. Paralysen tiltagen; hun bevæger nu kun Hovedet lidt, og Respirationen er ren kostal; der har undertiden indfundet sig Anfald af Aandenød, saa hun maa reises op i Sengen. Urinens sp. Vegt 1023, indeholder rigelig Fosfater, men ellers intet abnormt.

8de Marts. Blæren udspilet; hun maa katheteriseres.

23de Marts. Respirationen er nu stadig noget besværet, og der indtræder sterkere Anfald af Aandenød. Talen dog ganske tydelig.

Der blev anvendt Kamferinjektioner og Elektriseren af Brystet under Anfaldene, hvilket syntes at lette noget.

Tilstanden blev dog stadig daarligere, Pulsen meget frekvent og liden. Ansigtet cyanotisk, der kom Slimrallen for Brystet, og hun døde 27de Marts suffokativt og med fuld Bevidsthed.

Sektionen, der foretoges 16 Timer efter Døden, bragte ikke noget for Dagen, der kunde tjene til at opgjøre en nøiagtig Diagnose. Hverken ved

Hjernen eller Rygmarven kunde der makroskopisk opdages noget abnormt. Paa Grund af Antecedentia, det afebrile Forløb og den udbredte Analgesi blev Diagnosen først stillet paa Hysteri. Det senere Forløb og Udgangen gjorde dog denne Diagnose tvilsom og viste meré hen paa en akut Rygmarvs-sygdom. —

Tuberkulose forekom forholdsvis sjelden dette Aar. Der døde ialt deraf 4, nemlig 1 Mand og 3 Kvinder. Af disse var de to angrebne af Tuberkulose allerede ved Indkomsten i Asylet. Hos den ene, en 24 Aar gammel Kvinde, var Lungerne afficerede, og under den urolige og forvirrede Tilstand, hvori hun var, forværredes Lungesygdommen hurtig, og hun døde efter 4 Maaneders Ophold, idet der tilsidst ogsaa kom meningitiske Fænomener.

Den anden, en 59 Aar gammel Kvinde, indkom med Affektion af Columna og Sænkingsabsces paa Ryggen.

Senere kom Affektion af Knæ- og Fodled, og der var Albuminuri.

Sektionen viste i dette Tilfælde tuberkuløs Affektion af de enkelte Dele af Sænkningen samt desuden Tuberkelaføsning i Milt og Nyrer. I Lungerne fandtes kun en enkelt liden forkalket Knude.

Hos de to øvrige, der døde af Tuberkulose, var Forløbet en almindelig Phthisis pulmonum, hvortil der hos den ene kom en tuberkuløs Peritonit. Begge disse to havde været i Asylet $2\frac{1}{2}$ — $2\frac{3}{4}$ Aar, og der var ved deres Indlæggelse iagttaget Tegn til Tuberkulose hos dem.

Som ovenfor allerede omtalt var *Sundhedstilstanden* mindre god den første Del af Aaret. Der indtraf i 1ste Kvartal 13 Dødsfald eller mere end Halvparten af samtlige Dødsfald i hele Aaret.

Det er i Beretningen for foregaaende Aar (1894) anført, at der i Slutningen af det Aar optraadte nogle Tilfælde af Tyfus, ialt 5. I Begyndelsen af dette Aar (1895) kom dertil endnu 1 Tilfælde, og der indtraf 1 Dødsfald af denne Sygdom, hvilket nærmere er omtalt ovenfor.

Med Undtagelse af 2 af Tilfældene var Sygdommen i det hele let, og der kunde endog i et Par af Tilfældene være Tvil om Diagnosen. Hvorfra disse Tyfustilfælde havde sit Udspring, kunde ikke paa nogen Maade skjønnes.

Paa samme Tid indtraf ogsaa flere Tilfælde af Diarrhoe og Enterit med tilsammen 10 Dødsfald.

Senere paa Aaret blev Sundhedstilstanden ganske bra, og som det vil sees af Listen over interkurrente Tilfælde, indtraf der, fraregnet de omhandlede, kun faa og mindre betydelige Sygdomstilfælde. —

Som tidligere indberettet overgik der Asylet en større *Ildsvaade* den 24de April 1895.

Paa en endnu ikke opklaret Maade var en af de Syge kommen op paa Loftet over C.-Afdelingen paa Mandssiden og var bleven indestængt der. Blandt forskellige Sager, som opbevaredes der, og som tilhørte indkomne Syge, havde han paatruffet nogle overseede Fyrstikker og med disse antændt en Hob Drev, der var henlagt paa Loftet. Uagtet det var midt paa Dagen, lige efter

Middag, blev Ilden ikke bemærket, før den havde faaet stor Udbredning over Loftet.

Den paa Loftet indelukkede Syge, der havde stillet sig nær ved Døren til Trappen, blev reddet i sidste Øieblik. Angældende Syge var en træg og dement Person, af hvem man kun kunde faa ufuldstændige Oplysninger.

Ved tilkaldt Hjælp fra Byens Brandvæsen i Forbindelse med Asylts egne Brandapparater blev Ilden slukket, men ikke førend Taget over den antændte Bygning (C. Mandssiden) var nedbrændt. Desuden beskadigedes Loftet og 2den Etage saa meget, at der maatte flyttes ud fra denne Etage.

Det blev derfor nødvendigt at fordele de derværende 30 Sengepladse paa andre Steder i Asylet.

Da den nyoprettede Landbrugskoloni netop da var færdig, blev den straks tagen i fuld Brug og 15 Syge anbragt der. Ved dertil at tage en Korridor til Brug som Soveværelse og ved at belægge enkelte Værelser sterkere, skaffedes Plads for de øvrige, saa Asylts Virksomhed kunde fortsættes omtrent uden Indskrænkning af Belægget.

For fremtidig Sikring mod lignende Tilfælde er der foretaget en Del Foranstaltninger, hvoraf jeg skal anføre:

Alle Opgange til Afdelingernes Lofte holdes fra Aften til Morgen afstængte ved tilføiede Extralaase, hvortil kun Overvogter og Overvogterske har Nøgle.

En særlig Vagtmand er ansat, der hele Natten gennemvandrer Asylet efter en bestemt Rute og kontrolleres ved Hjælp af Kontrolur.

Brandredskaberne er forbedret, og en Del af Vogterne er udtagne som Brandmandskab og oplæres i Brugen af Apparaterne.

Fremdeles er der paa næste Budget foreslaaet Forhøielse af Brandgavlerne mellem Afdelingerne og Indlæggelse af elektrisk Brandsignalapparat gennem hele Asylet. —

Det er ovenfor omtalt, at den i Forbindelse med Asylet oprettede *Landbrugskoloni* har været færdig og har været taget i Brug siden Vaaren 1895.

Anlægget bestaar af et almindeligt Træhus med Udhus; det har en meget vakker Beliggenhed lige ved Søen i nordøst for Asylet. Bygningen har Plads for en Vogter med Familie og 15 Syge. Disse har et større Daglig- og Spiseværelse nedenunder og 2 Soveværelser ovenpaa.

Alle de Syge, der har været anbragt i Kolonien, har fundet sig meget tilfreds dermed og trives godt under de roligere og friere Forhold.

De deltager sammen med Vogterne i Gaardsarbeidet, alt efter enhvers Tilstand.

Der har været anbragt i Kolonien dels saadanne uhelbredelige, men rolige og ufarlige Syge, som af forskellige Grunde ikke har kunnet sendes hjem eller udsættes i privat Forpleining, dels ogsaa Rekonvalescenter, naar Bedringen er kommen saa vidt, at man kan stole paa dem.

Jeg anser det allerede nu tilstrækkelig godtgjort, at dette Annex til Asylet vil blive af megen Nytte. Hvorvidt det med Tiden vil vise sig hensigtsmæssig

at udvide dette System, er ikke godt at udtale sig om. Hvor det som her er ganske god Anledning til at faa Syge udsat i Omegnen til privat Forpleining, mener jeg, at der kan nok hengaa længere Tid, inden der vil føles Trang til nogen Udvidelse. Hidtil har, paa enkelte Tider nær, ikke alle Pladse i Kolonien været besatte. Det almindelige Belæg har været mellem 8—12 Syge.

Anhang.

Beretning om Trondhjems Kriminalasyls Anlæg.

Rapport sur l'asile d'aliénés criminels de Trondhjem.

Den 1ste Februar 1895 traadte et i den nedlagte Afdeling B i Trondhjems Strafanstalt midlertidig oprettet Kriminalasyl i Virksomhed.

Trangen til et saadant Asyl har været følt gennem Aarrækker, idet Ulemperne ved den tidligere Tilstand med Hensyn til Behandlingen af sindssyge Forbrydere har gjort sig sterkt gjældende ikke alene for Sindssygeasylet, men ogsaa for Strafanstalterne, der ofte har haft Vanskeligheder ved at faa anbragt sindssyge Fanger, som ikke uden Skade baade for dem selv og for Anstalterne har kunnet beholdes i disse. Allerede i Femtiaarene var derfor Spørgsmaalet om Oprettelse af et eget Asyl eller en særskilt Afdeling for Kriminalpatienter oppe. Efter lange Forhandlinger, hvorunder det bl. a. af Direktøren for Gaustad Sindssygeasyl blev fremholdt, at saadanne Personer ikke burde indlægges i Asylet, fandt Justitsdepartementet sig nødsaget til at anbefale Oprettelsen af et eget Asyl, der tænktes lagt i Kristiania og sat i administrativ Forbindelse med Kommunens Asyl. I den Anledning blev der af Regjeringen her indkjøbt en Tomt, hvorhos der blev forelagt Stortinget i 1859—1860 Proposition om Bevilgning af Kr. 104 000 til Bygningen af Asylet, der skulde afgive Plads for 22 Syge. Stortinget negtede imidlertid Bevilgning til Anlæg af et saadant Asyl, hvorfor Sagen blev stillet i Bero.

I 1891 blev Spørgsmaalet atter optaget til Overveielse, idet Direktøren for Gaustad Asyl henvendte sig til Fængselsstyrelsen med Anke over det bestaaende Forhold og Forespørgsel om, hvorvidt der ikke i nogen af Strafanstalterne kunde indrettes de fornødne Lokaler til Behandling af Strafarbejdsfanger, som blev sindssyge. Da der i Anstalterne i Kristiania ikke fandtes de i saadant Øiemed fornødne Rum, fæstede Fængselsstyrelsen, der ogsaa fandt en Forandring paakrævet, sin Opmerksomhed paa Trondhjems Strafanstalts tidligere Afdeling B, som da stod ledig.

En Plan til Afdelingens Omdannelse i det nævnte Øiemed blev ogsaa udarbejdet af den daværende Direktør for Trondhjems Strafanstalt efter Konference med Direktøren for Rotvold Asyl, ligesom der blev istandbragt et foreløbigt Overslag over Driftsudgifterne, bygget paa, at Anstalten alene skulde optage sindssyge Strafarbeidsfanger og udgjøre en Afdeling af nævnte Strafanstalt. Under de videre Forhandlinger om Sagen viste det sig imidlertid, at den paatænkte Foranstaltning ikke vilde afhjælpe Asylernes Nød i den Udstrækning, som var paakrævet, idet det ikke alene ansaaes nødvendigt for disse at blive fri for de sindssyge Strafarbeidsfanger, men ligesaa meget eller endog mere fornødent at slippe for at modtage forbryderske Sindssyge eller ialfald en Del af dem. Disse kunde ikke anbringes i en Strafanstalt, hvorfor Planen ikke kunde gennemføres uden Ændringer. Da Medicinalstyrelsen imidlertid havde optaget Spørgsmaalet om forskellige Foranstaltninger paa Sindssygevæsenets Felt og særlig ogsaa Spørgsmaalet om sindssyge Forbryderes og forbryderske Sindssyges Behandling til Overveielse, blev Sagen fra Fængselsstyrelsens Side indtil videre stillet i Bero.

Resultaterne af Medicinaldirektørens Overveielse af Spørgsmaalet blev fremlagt i en Forestilling til Justitsdepartementet af 17de December 1892, hvor der blev foreslaaet, at der i Forbindelse med Opførelse af en ny Pleieanstalt ved Gaustad Asyl ogsaa skulde bygges en Afdeling for Kriminalpatienter. Denne Plan er imidlertid ikke kommet til Udførelse.

Da Ulemperne i den omhandlede Henseende vedblivende gjorde sig gjældende, anmodede Fængselsstyrelsen i Begyndelsen af 1894 den nuværende Medicinaldirektør om at bese den førnævnte Afdeling B til Bedømmelse af, hvorvidt den kunde ansees skikket som *midlertidigt* Kriminalasyl, og begjærede senere hans Udtalelse om et saadant Anlæg, bygget paa Forudsætningen om, at det skulde optage ikke alene sindssyge Forbrydere, men ogsaa forbryderske Sindssyge. Man gik herved ud fra, at Anstalten af Hensyn til Sindssygelovens § 20 maatte organiseres ikke som Strafanstalt, men som et selvstændigt Asyl, der dog af Besparelshensyn skulde sættes i en vis økonomisk Forbindelse med Trondhjems Strafanstalt.

Medicinaldirektøren udtalte i den Anledning, at den hensigtsmæssigste Ordning af Forholdet vilde være, at der til en eventuel Pleieanstalt for Sindssyge blev knyttet en særskilt Afdeling for Kriminalpatienter, men at man ikke kunde afvente en saadan Anstalts Tilveiebringelse, og at han fandt som en provisorisk Foranstaltning at kunne anbefale Afdeling B's Indredning til et Asyl til Optagelse baade af sindssyge Forbrydere og forbryderske Sindssyge. Han antog, at de værste Ulemper ved den bestaaende Ordning vilde afhjælpes, naar man ved Indredning af 1ste Etage i Afdelingen skaffede Plads til 15 Patienter.

Efterat Fængselsstyrelsen derefter fra Direktøren for Trondhjems Strafanstalt havde erhvervet Overslag over Omkostningerne ved en saadan Indredning, blev der af Justitsdepartementet, som var enigt i den foreslaaede Ordning, bevirket fremsat kgl. Prop. for Stortinget om Bevilgning af Kr. 8 850

til Indredning af Afdeling B til midlertidigt Kriminalasyl samt af et Beløb af indtil Kr. 6 470 til Asylets Drift i Budgetaaret 1894—1895, idet Indtægterne af Asylet for et Aar ansloges til Kr. 7 930 og Udgifterne til Kr. 14 400.

Ved Storthingsbeslutninger af 21de og 24de Juli 1894, der ved kgl. Resol. af 9de August næstefter blev befaleet taget tilfølgende, blev de foreslaaede Beløb bevilgede, hvorefter Indretningsarbeidet blev udført.

Ved kgl. Resol. af 19de December 1894 blev der givet Justitsdepartementet Bemyndigelse til at udfærdige Regulativ for Kriminalasylet. I Henhold hertil udfærdigedes under 24de Januar 1895 et foreløbigt Regulativ saavel som et foreløbigt Spisereglement. Ifølge Regulativet er Asylet «nærmest bestemt til at optage mandlige Strafarbeidsfanger, som er erklæret sindssyge. Derhos kan i samme indlægges mandlige Varetægtsfanger, der er erklæret utilregnelige, samt andre mandlige Sindssyge, der udenfor eller i Asyl har begaaet forbryderske Handlinger, dog kun forsaavidt saadanne Fanger eller andre Sindssyge paa Grund af moralsk Degeneration eller Samfundsfarlighed ikke ansees egnede til Behandling i et almindeligt Sindssygeasyl». Til Indlæggelse i Asylet og Udskrivning af samme kræves i ethvert enkelt Tilfælde Justitsdepartementets Samtykke. —

Nærmere Beskrivelse af Asylets Drift i Budgetaaret findes i den officielle Statistik for Rigets Strafarbeidsanstalter, hvorfra ovenstaaende Fremstilling er taget.

Extrakt af Regnskabet for Kriminalasylet i Trondhjem for Regnskabsaaret 1ste Juli 1894—30te Juni 1895.

Tableau des recettes et des dépenses de l'asile d'aliénés criminels ^{1/7} 1894—^{30/6} 1895.

Indtægt:

	Kr.
Kurpenge	222,20
Erstatning for Beklædning	34,34
Indtægter af Arbejdsdriften	132,11
Tilsammen	388,65

Udgift:

	Kr.
Lønninger	2 944,44
Bespisning	684,52
Beklædning	445,30
Belysning	50,75
Brænde	180,60
Renhold	126,39
Sygeudgifter	3,60
Inventarium	2 137,53
Bygningernes Vedligehold	554,96
Skrivematerialier og Protokoller	201,38
Forskjellige Udgifter	188,70
Materialier etc. til Arbejdsdriften	2,72
Indredning af Asylet	7 850,00
Tilsammen	15 370,89

- No. 241. Norges Sparebanker 1895. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
- 242. Den norske Rigstelegraf 1895. (*Statistique des télégraphes du Royaume.*)
- 243. Norges Handel 1895. (*Statistique du commerce.*)
- 244. De faste Eiendomme 1891. (*Propriétés foncières rurales.*)
- 245. Valgmandsvalgene og Storthingsvalgene 1894. (*Statistique électorale.*)
- 246. Distriktsfængsler 1894. (*Prisons départementales.*)
- 247. Norges Postvæsen 1895. (*Statistique postale.*)
- 248. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1894. (*Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande.*)
- 249. Den norske Statskasses Finantser 1890/91—1894/95. (*Finances de l'Etat.*)
- 250. Norges Fiskerier 1895. (*Grandes pêches maritimes.*)
- 251. Fattigstatistik 1893. (*Statistique de l'assistance publique.*)
- 252. Sundhedstilstand og Medicinalforholdene 1893. (*Rapport sur l'état sanitaire et médical.*)
- 253. Skiftevæsenet 1894. (*Tableaux des successions et faillites.*)
- 254. De offentlige Jernbaner 1895/96. (*Rapport sur les chemins de fer publics.*)
- 255. Socialstatistik. II. Statistiske Oplysninger om Indtægts- og Formuesforhold. 1891. (*Statistique sociale et du travail. II. Les revenus et les fortunes dans la Norvège.*)
- 256. Rekruteringsstatistik 1895. (*Statistique du recrutement.*)
- 257. Civil Retspleie 1894. (*Statistique de la justice civile.*)
- 258. Socialstatistik. III. Arbejds- og Lønningsforhold ved Træsliberier og Cellulosefabrikker. 1892 og 1893. (*Statistique sociale et du travail. III. Fabriques de pâte de bois mécanique et chimique: Organisation et procédés du travail. Salaires.*)
- 259. Folketællingen i Kongeriget Norge 1 Januar 1891. Folkemængde fordelt efter Livsstilling med Angivelse af Alder og egteskabelig Stilling. (*Recensement du 1er Janvier 1891: Professions avec l'indication de l'âge et de l'état civil.*)
- 260. Kriminalstatistik 1893. (*Statistique de la justice criminelle.*)
- 261. Skolestatistik 1893. (*Statistique de l'instruction publique.*)
- 262. Norges Skibsfart 1895. (*Statistique de la navigation.*)
- 263. Den norske Rigstelegraf 1896. (*Statistique des télégraphes du Royaume.*)
- 264. Norges Handel 1896. (*Statistique du commerce.*)
- 265. Norges Sparebanker 1896. (*Statistique des caisses d'épargne.*)
- 266. Strafarbejdsanstalter 1894/95. (*Statistique des maisons centrales pénitentiaires.*)
- 267. Norges kommunale Finantser 1893. (*Finances des communes.*)
- 268. Rekruteringsstatistik 1896. (*Statistique du recrutement.*)
- 269. Norges Postvæsen 1896. (*Statistique postale.*)
- 270. Veterinærvæsenet og kjødkontrollen 1895. (*Compte rendu du service vétérinaire et de l'inspection de la viande.*)
- 271. Skolestatistik 1894. (*Statistique de l'instruction publique.*)
- 272. Distriktsfængsler 1895. (*Prisons départementales.*)
- 273. Sindssygeasylernes Virksomhed 1895. (*Statistique des hospices d'aliénés.*)

- Det statistiske Centralbureau har derhos bl. a. udgivet følgende Værker:
- Statistique internationale: Navigation maritime. I, II, III, IV.* Christiania 1876, 1881, 1887, 1892.
- International Skibsfartsstatistik: Tabeller vedkommende Handelsflaaderne i Aarene 1850—1886. Kristiania 1887.
Tabeller vedkommende Skibsfartsbevægelsen 1872—1894 og Handelsflaaderne 1886—1896. Kristiania 1897.
- Statistisk Aarvog for Kongeriget Norge. Senest udkommet: Sekstende Aargang, 1896. Kristiania 1896. (*Annuaire statistique de la Norvège.*)
- Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau. Senest udkommet: Fjortende Bind, 1896. Kristiania 1897. (*Journal du Bureau central de Statistique.*)
- Oversigt over Kongeriget Norges civile, geistlige og judicielle Inddeling. Afsluttet 31 Januar 1893. Kristiania 1893.
- Fortegnelse over Norges officielle Statistik m. v. 1828—30 Juni 1889. Kristiania 1889.
Do. for Tidsrummet 1 Juli 1889—31 December 1891 og for Tidsrummet 1 Januar 1892—31 December 1894, trykte som Tillæg til Meddelelser fra Det statistiske Centralbureau, Niende Bind og Tolvte Bind.
- Angaaende andre statistiske Værker henvises til ovennævnte Fortegnelser.

Samtlige Værker er at erholde tilkjøbs hos H. Aschehoug & Co., Kristiania.

4 Oktober 1897.